

Kranj, Radovljica, Kamnik - Obisk udeležencev 17. kongresa ICSID po slovenskih regionalnih središčih je bil mišljen kot srečanje tujih in domačih oblikovalcev in gospodarstva na temo industrijskega oblikovanja. V Kranju so to priložnost ob sprejemu v skupščini občine izkoristili tudi za izročitev Velike plakete občine Kranj Davorinu Savniku, oblikovalcu, ki se je uveljavil doma in v svetu z oblikovanjem Iskrinega telefona Eta 80. Mesto se je za obisk posebej pripravilo, v kranjskih izložbah se predstavlja dvanajst kranjskih oblikovalcev, gostom pa so pokazali kranjske znamenitosti, Iskro Terminal, Brdo ter Strmol, kjer je bila modna revija. V Radovljici je bila okrogla miza v hotelu Toplice, ogled Elana, podjetja Lip Bled in modna revija Almire in Velenin, zaključili pa so v Bohinju. Kamniško oblikovalsko srečanje pa je v Stolu potekalo na temo Oblikanje, trženje, proizvodnja. Na sliki: Davorin Savniku je k priznanju čestital tudi nekdanji direktor dizajn centra v Philipsu in moderator kranjskega srečanja Robert I. Blaich. V razstavniem salonu Lip Bled pa so gostom predstavili radovljško pohištveno oblikovanje. L. Mencinger, foto: Gorazd Šinik

Oblikovalski izzivi

Prav imajo vsi, ko kritično ugotavljajo, da zadnje čase na področju industrijskega oblikovanja pri nas ni bilo kaj posebnega opaziti, vsaj ne v primerjavi z že dosegom. Vendar pa so se takoj za takšno sliko v tem področju že iskali razlogi in opravičila, ki jih kriza gospodarstva vsekakor prinaša - če je vse v krizi, kako le bi na primer industrijsko oblikovanje bilo v razvodu. Vendar pa ne kaže stokati nad takimi posledicami. Pravkar končani svetovni kongres oblikovalcev je pravzaprav prisel o pravem času. Mlada država in njen gospodarstvo se morata kar najhitreje vključiti v evropske in svetovne gospodarske tokove, za to pa je treba nabirati znanje tudi z dogdki, kot je kongres ICSID. Brez dvoma gre za veliko in pomembno prireditve, ki bo s svojimi obkongresnimi doganjji še nekaj časa odmevala v zavesti vseh, ki so te dni pozorno spremljali pogovore svetovnih strokovnjakov industrijskega oblikovanja. Če bo torej kongresa prireditve ostala manj v spominu kot sijajna prireditve in bolj kot priložnost za iskanje lastnih oblikovalskih ciljev, tem hitreje, pa prav gotovo ne čez noč, se bo to poznalo v industrijskem razvoju. Če se danes ukvarjam z ocenami, da pravzaprav nimamo

kaj posebnega pokazati v industrijskem oblikovanju danes, pa nikakor ne kaže razmišljati tako tudi v prihodnje - dvig industrijskega oblikovanja na višjo raven, je pač cilj, ki ne bi smeli biti ne preveč oddaljen in sploh ne nedosegljiv. Še posebej ne zato, ker Slovenija na tem področju še zdaleč ni v položaju, v katerem so bile pred prodrom v sam vrh industrijskega oblikovanja nekatere druge dežele, katerih dizajn je zdaj znamka kakovosti. Le oblikovalsko zamudo, v kateri brez dvoma smo, je treba nadoknadi v izobraževanjem, enakovrednim sprejemanjem oblikovanja v razvojni proces, in še kaj je treba doseči. Ni enostavno, je pa seveda izdeljivo izdelke oblikovati za trg s prepoznavno različnostjo "po slovensku". Prav to pa je po mnenju mnogih strokovnjakov edini nasvet, ki učinkuje vseposod. Kajti pospremiti izdelek na trg le v nekakšno ob koncu nastajanja dodano estetsko komponento, je vse prej kot industrijsko oblikovanje. Cilj in smisel oblikovanja je lahko le vključitev v celovit proces nastajanja izdelka, ki ni enak drugim zaradi prepoznavnega "nekaj več", torej posebnosti, ki ji ljudje namenjamo ogromno pozornosti - kot izdelovalci in kot kupci. ● Lea Mencinger

V četrtek, 28. maja, ob 20. uri bo v hotelu Grajski dvor v Radovljici

GLASOVA PREJA

SLOVENCI IN LETALSTVO

Minister JELKO KACIN, veliki poznavalec letalstva, se bo pogovarjal s predsednikom Letalske zveze Slovenije DANIELOM NARDINOM, dolgoletnim pilotom BRANIVOJEM MAJCNOVIM, direktorjem ALC Lesce PAVLOM BURJO in raziskovalcem letalske zgodovine JANEZOM ŽEROVCEM.

Udeležbo rezervirajte po telefonu 211.860 ali 211-835.

Pokrovitelj prireditve je DIDACTA Radovljica.

DIDACTA d.o.o.

STRAN 4

Sosedje zaprli dovoz k Boltezu

✓ IJUBLJANSKA banka

Gorenjska banka Kranj

GORENJC BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Slovenija v svetovni organizaciji

Kranj, 22. maja - Varnostni svet Organizacije združenih narodov je v sredo zvečer sklenil, da bo generalni skupščini OZN predlagal, da Slovenija, Hrvaško in Bosna in Hercegovina danes sprejmejo v članstvo svetovne organizacije. Slovenija bo tako 178. članica organizacije. Sprejem Bosne in Hercegovine so terjale predvsem islamske države. Na današnje zasedanje generalne skupščine sta odpotovala slovenski predsednik Milan Kučan in zunanjji minister dr. Dimitrij Rupel. ● J. K. Foto: P. Kozjak

Glasovanje o nezaupnici vlad

Škofja Loka, 21. maja - Včeraj se je v Škofji Loki na pobudo desetih delegatov sestal družbenopolitični zbor občinske skupščine. Z dvanajstimi glasovi od šestnajstih navzočih delegatov je izglasoval predlog deserterice, da se na skupnem zasedanju vseh treh zborov predvidoma 1. junija razpravlja in glasuje o nezaupnici občinskemu izvršnemu svetu.

Kratko obrazložitev, zakaj zahteva nezaupnico, je deset delegatov DPZ navedlo že v pisnem pobudu, nekoliko širše jo je na včerajšnji seji obrazložil Andrej Novak (LDS). Izvršnemu svetu očita pomanjkanje programa dela, manipulacije s proračunom in odpadajo občinskih stanovanj, kot enega "naglavnih grehov" pa, da mu ni uspelo razrešiti močnih nasprotij v delu občinske uprave (urejanje prostora). Predsednik vlade Vincencij Demšar je takšno, po njegovem prespolju, obrazložitev zavrnil, terjal odgovor, česa izvršni svet res ni storil, je storil narobe ali naredil škodo. Pričakoval je daljšo pismeno obrazložitev, ker tega ni, o tem ni bil pripravljen razpravljati naprej in je zapustil sejo. Nadaljevanje na 3. strani.

Divja privatizacija

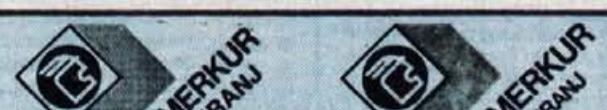
Slovenija tega ne bo kar tako požrla

Kranj, 20. maja - Gorenjski direktorji so tako rekoč iz prve roke izvedeli, kaj se zdaj dogaja z zakonom o privatizaciji, saj je najnovejši predlog na seji odbora Območne zbornice Kranj predstavljal eden o njegovih avtorjev Emil Milan Pintar. Prišel je naravnost s sestanku s podpredsednikom slovenske vlade Hermannom Rigelnikom, ki je ob svoji predstavitvi v parlamentu napovedal, da bo Slovenija morala počistiti z divjo privatizacijo, saj je to madež, ki ga moramo oprati tudi zaradi Evrope.

Izkazalo se je, da direktorji predlog lastninjenja, ki so ga pripravili Emil Milan Pintar, Janko Deželak in Mile Setinc dobro poznajo in da so z njim več ali manj zadovoljni. Zanimalo jih je predvsem, kakšno uskladitev predvideva z lastninjenjem, s katerim so nekatera podjetja začela po "Markovičevem zakonu". Jakob Piskernik iz kranjskega Merkurja je dejal, da je predlog krut za tista podjetja, ki so se pošteno lastnili, saj za delavce podjetij, ki so sodelovali v preoblikovanju z internimi delnicami, ne predvideva dokupa. Emil Milan Pinter je povedal, da za 40. člen oblikuje novo formulacijo, saj javno mnenje zahteva, da razčistijo z divjimi privatizacijami, bo retrogradno posegel ta zakon ali pa bodo pripravili vzporednega, še ni jasno. Slovenija divjih privatizacij ne bo kar tako požrla, to bo kaznovano, je dejal Pintar. (Več na 8. strani) ● M. Volčjak

-W- IRŽENRING d.o.o. BLED
betonski BOBROVEC
tel.: 064/77 278

PRAŽARNA
KOKRICA
tel.: 217-594

NOVO V MERKURJEVIH PRODAJALNAH!

Prodaja na več čekov z različno mesečno zapadlostjo pri nakupu nad 5.000 SLT.

CREM CAFFÈ
TUDI DOSTAVA NA DOM

IZ GORENJSKIH PARLAMENTOV

Z zasedanja tržiške skupščine

Kopica težav, a rešitev ni

Za skupne seje zborov tržiške občinske skupščine postaja skoraj pravilo, da se končujejo malo pred polnočjo. Tako se je godilo tudi sinči, ko je bilo na dnevnem redu 15 točk. Žal niso predložili nobenih sklepov, ki bi obetali izhod iz gospodarske, zaposlitvene in socialne krize nasprotnih.

Tržič, 21. maja - Kritični ton razprav je napovedal že spremembi zapisnika prejšnje seje, na kateri so v okviru obravnave letošnjega proračuna pomanjkljivo predstavili najemino pogodbno Sklada stavbnih zemljišč o najemu prostora za postavitev mini-tržnice. Gre namreč za vprašanje, kdo bi nosil stroške rušenja stavbe v primeru, da bi tam stekla obnova ceste. Točen odgovor naj bi poiskala komisija za družbeni nadzor.

Polemičnost se je nadaljevala pri pregledu poročil oziroma informacij o lanskem gospo-

darjenju v občini, gibanju zaposlenosti in brezposelnosti ter socialnih razmerah. Žal je šlo le za ponavljanje že znanih dejstev, zato je več delegatov pogrešalo podrobno analizo o vzrokih za sedanje težave in tudi ukrepe za izboljšanje gospodarskih razmer. Ob izgovorih, da občina nima več vpliva na gospodarstvo, so razpravljalci spraševali, kaj potem delajo zaposleni v oddelku za gospodarstvo in kateri so konkretni rezultati njihovega dela. Želeli so tudi vedeti, kako se urešujejo občinski socialni programi, gle-

de na to, da je problemov vse več. Svoje mnenje je dodalo tudi predsedstvo, ki je med drugim ocenilo, da so občinski upravni organi premalo povezani z gospodarstvom, izvršene mu svetu pa je naročilo pripravo možnosti za hitra tuja vlaganja v Tržiču.

Zagretost v delegatskih klopih se je še povečala pri obravnavi poročila o lanskem delu Sklada stavbnih zemljišč občine Tržič, njegovega letošnjega finančnega načrta in višine točke za izračun nadomestila za

uporabo stavbnega zemljišča. Čeprav so ugotovili kup pomankljivosti in je tudi predsedstvo izrazilo nasprotovanje, da ta sklad upravlja z 12 odstotki občinskega proračuna brez vpliva na njegovo odločanje, so z več pripombami sprejeli vse predloge.

Razdražljivost je spremjal razdelitev 5,4 milijona tolarjev nerazporejenih sredstev v letošnjem občinskem proračunu. Nazadnje so odločili, da 1,9 milijona namenijo za zdravstvo, 1,5 milijona za krajevne skupnosti, od 1,96 milijona za komunalno in cestno dejavnost pa namenijo 600 tisočakov za nakup knjig za osnovne šole.

Vreljše je skoraj povzročilo ocenjevanje poročil komisije za družbeni nadzor o problematičkih rezervnih močeh v pogodbah o delu za občino lani. Na preprič pa je mejilo obravnavanje odgovorov na delegatsko vprašanje v zvezi s premoženjem Kmetijske zadruge v Križah. ● S. Saje

Nadaljevanje s 1. strani

Glasovanje o nezaupnici vladi

Na demonstrativni odhod treh vladnih mož je Andrej Novak dejal, da so izvršni svet izvolili vsi trije skupščinski zbori, ki je odgovoren skupščini, ki ji je dolžan pojasnjevati svoje odločitve, ne pa obratno. Janez Krek (LDS) pa je odhod s seje označil kot najlažjo pot obrambe, če se ne moreš braniti s protiargumenti.

Jože Taler (demokratska stranka) je povedal, da je njegova stranka vseskozi želela čim bolj strokovno vlado, ki bi bila sposobna premakniti občinske probleme in presekati inertno delo upravnega aparata. Do občinskih volitev je še dve leti, ta vlada je zadnja s tako velikim proračunom, s katerim bi lahko marsikaj naredila. Nekateri člani očitno ne misljijo resno; eden je bil letos od desetih sej navzoč le na eni, drugi, ki v vladi zastopa obr in podjetništvo, ni izpolnil pričakovani svoje "base". Ker predsednik nikogar ne zamenja, ne preostane drugega kot nezaupnica vsej vlade. Znano je tudi nesodelovanje med vodstvom skupščine in vlade. Vlada daje velike denarje za projekte, preden sploh ve,

kaj z njimi početi (primer Zigonova hiša). Crngrob, največji grob po vojni pobitih ljudi na Gorenjskem, še do zdaj nima niti skromnega obeležja. V občinski upravi ni bilo racionalizacij, kljub volilnim obljubam. V občini gre predvsem za reševanje komunalnih problemov, ki niso ne črni ne beli. Če se bodo tudi pri sestavi nove vlade upoštevali politični kriteriji, bi jo morale sestavljati vse pomembne stranke v občini, tudi SKD. Demokratska stranka ne bo sodelovala ne v levem ne v desnem prevratu, je dejal Jože Taler, zavzemala pa se bo za sposobno vlado, ki bo presekala goriljske vozle, izkoristila proračunski denar in znala kaj potegniti tudi iz republike blagajne.

Glasovanje o tem, ali vprašanje nezaupnice uvrstiti na dnevnih red skupne seje vseh treh zborov ali ne, je bilo tajno. Od šestnajstih prisotnih delegatov DPZ je za glasovalo dvanaest delegatov, proti trije, ena glasovnica je bila neveljavna. ● H. Jelovčan

Kranjska vlada o beguncih

Begunce v nekdanje vojaške hangarje?

Kranj, 20. maja - Osrednja točka današnje seje kranjske vlade je bila obravnavanje problematike beguncov v občini Kranj. Kako se bo zahteva o ustanovitvi in ureditvi zbirnega centra v Kranju uresničila pa, po tem, kar smo izvedeli po seji, ostaja odprt.

Po podatkih Rdečega križa v Kranju je v to občino že priseljalo nekaj več kot 600 beguncov iz BiH, ki so nastanjeni pri sorodnikih in znancih. Danes je kranjski izvršni svet obravnaval poročilo o delu zbirnega centra za begunce iz Hrvaške, ki je deloval od sredine decembra do sredine marca v prostorih dijaškega doma, in ker gre ta objekt v adaptacijo, se odpira vprašanje, kako zagotoviti prostor za begunce iz

BiH. Občinski štab za Civilno zaščito je namreč preteklieden prejel od republiškega štaba za CZ pri ministrstvu za obrambo zahtevek, po katerem mora Kranj pripraviti in odpreti tako imenovani začasni zbirni center za 500 oseb, in kljub ugotovitvi, da je zahteva na trhih pravnih "nogah", že človeška etika zahteva, da se v tej smeri najde rešitev. Na seji je bil obravnavan predlog, da se zbirni center odpre v samskem

domu Gradisa v Struževem, kjer bi lahko zagotovili nastanitev za več kot 200 oseb, vendar se je po seji izkazalo, da je Gradis dobil novo delo, zato bo zapo-

sloval in ponudba za begunce ni več aktualna.

Po besedah podpredsednika izvršnega sveta, ki opravlja dolžnosti predsednika Petra Oreharja, se v nastalem položaju kaže kot najboljša rešitev ureditev begunskega zbirališča v štirih hangarjih nekdanje vojašnice, ki jih TO ni prevzela za potrebe učnega centra. Z napoljavo vode in (kontejnersko) ureditvijo sanitarij, bi se za čas

do pozne jeseni (teh prostorov

pozimi ne bi bilo mogoče ogrevati) lahko uredilo začasno nastanitev za okoli 500 do 600 oseb, hrana pa bi se lahko zagotavljala iz vojaške menze v posebej urejeno razdeljevalnico.

Prepričani so, da je tak predlog še vedno precej boljši od predlaganega šotorišča. Odločitev o tem je odvisna od nadaljnjih pogovorov občinskega štaba CZ z republiškim. Na seji vlade pa so posebej opozorili, da je potrebno razrešiti tudi vprašanje financiranja nastanitev beguncov (v republiški skupščini), čeprav je ta zasnova in skromna. ● S. Z.

Stavke v ERO je konec

Do kolektivne pogodbe v treh mesecih

Kranj, 19. maja - Po dolgotrajnih pogajanjih sta stavkovni odbor in vodstvo Iskre ERO drugega dne stavke vendarle sklenila kompromis, s katerim so se strinjali tudi stavkajoči delavci. Predlog prvega stavkovnega dne, naj bi namreč do 80-odstotnih plač po kolektivni pogodbi prišli postopoma v pol leta, so namreč na zboru delavcev zavrnili.

Tudi za drugo rešitev, na katero je bilo vodstvo se pripravljeno pristati, delavci niso bili ravno navdušeni. Toda naposlед so vendarle potrdili dogovor, ki ga je zanje izposloval stavkovni odbor: plače bodo do zahtevane meje povečali postopoma v treh mesecih. Obračun osebnega dohodka do polne plače po kolektivnih pogodbah so odložili, dokler v Sloveniji v procesu lastninjenja ne bo kaj več znanega o naravi za dolžnic za premalo izplačane plače. Pač pa se je vodstvo Iskre ERO zadolžilo, da delav-

cem izplača obveznice. Lanske obveznice namreč še dolgujejo delu zaposlenih, in ti naj bi jih dobili do letošnjega novembra. O regresu so se pogodili, da ga dobijo v dveh delih ali pa na mestu v denarju v ERO-vih izdelkih. Zahtevanemu datumu izplačila, 18. v mesecu, pa niso ugodili, pač pa ostajajo pri 25. v mesecu kot najkasnejšem izplačilnem dnevu.

Zakaj delavcem ne morejo ustreči s plačami po kolektivni pogodbi, so nam pred iztekom stavkovnih pogajanj pojasnjevali nekateri ljudje iz vodstva.

Podjetje ima izgubo še iz minulega leta, tepe ga izguba južnega trga, kamor so v preteklosti prodali okoli 200 tisoč izdelkov, zdaj pa lahko računajo le na 50 do 70 tisoč prodanih strojčkov letno. Poiskali so si cer tuja tržišča, kamor izvozijo za 16 milijonov dollarjev letno, toda kot 90-odstotnim izvoznikom jim je v škodo neustrezen tečaj marke. Tekočo likvidnost jim rešuje nizozemski partner SKIL, za katerega so ta teden ravno dokončevali naročilo, ko je prišla vmes stavka. Poleg zunanjih razlogov (nestimulativnega odnosa vlade do izvoznikov) se zavedajo tudi previsoko stroškov proizvodnje. Žal k tem šteje tudi previsoko število zaposlenih. Se vedno namreč dela 580 delavcev, le 200 manj

kot včasih, ko so izdelali 500 tisoč strojčkov letno, vendar se niso odločili za odpuščanje, pač pa za nizke plače.

Te so v primerjavi z drugimi res nizke: povprečna bruto plača za marec je v ERO znašala nekaj nad 32 tisočakov, v najnižjih plačilnih razredih pa so ljudje za polno doseganje norme dobili komaj nekaj več od zajamčene plače. Zato so slednji tudi najtežje pristali na kompromis stavkovnega odbora z vodstvom. Delavske nezadovoljstvo v ERO pa je tudi rezultat primerjanja s dohodki v podjetju Števci, s katerimi so svoje čase vredili pod isto Iskrino streho. Njihova povprečna bruto plača pa je marca znašala 52 tisočakov. ● D. Z. Zlebir

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

MARKO JENŠTERLE

Soočenje na domačih tleh

S formalno priključitvijo Slovenske ljudske stranke iz zdmosti k stranki Slovenskih krščanskih demokratov je tudi tako imenovana slovenska politična emigracija (gre že za bivši izraz) aktivno vstopila v politično življenje v Sloveniji. Slovenska ljudska stranka je bila namreč tista, ki je v zdmostu vsa leta povojnega režima komunistom predstavljala opozicijo, čeprav je treba reči, da je bila v tukajšnji javnosti precej nemocna, saj je enopartijski režim dodobra poskrbel za maksimalno omejitev njenega glasu. Ta je le po kapljicah prihajala do ljudi, seveda pa so ga zelo skrbno poslušali na partijskem vrhu. O tem nas dovolj dobro preprije dejstvo, da je partija po vojni v naših medijih pogosto polemizirala z emigracijo in njenimi stališči, ljudstvu pa seveda nikoli ni pustila, da bi se tudi samo seznanilo z avtentičnimi emigracijskimi teksti. Partija je tako opravljala vlogo vrhovnega razsodnika. Mnogi ljudje se še predvsem spomnijo primera kranjskega Ljuba Sirca (čeprav ta ne sodi v okrilje SLS), ko sta ga pred leti napadel Mitja Ribičič in Stane Dolanc, v javnosti pa nikoli ni prišel Sirčev odgovor skrbno natisnen na papir izdanem v Glasgow, v katerem je Ribičiču in Dolancu odgovarjal na njuna podstikanja.

V tem oziru je torej vstop emigracijske visoke politike na čistino slovenskega političnega polja koristen za obe strani. Tukajšnje stranke bodo imeli priložnost neposrednega soočenja z njenimi pogledi in stališči, emigracija pa bo hkrati lahko v praksi preverila, koliko se je Slovenija v dohrih 40 letih spremenila. Vsi konflikti, ki bi lahko nastali, so povsem normalen pojav. To je logična posledica dejstva, da v Sloveniji že nekaj časa prihaja do soočenja dveh miselnosti iz različnih časovnih obdobjij. Dejstvo je namreč, da je po vojni Slovenija zapustila vso inteligenco antikomunistične smeri, ki se je potem naprej razvijala v svojem okolju, tukajšnja inteligenco pa pri svojem razvoju ni imela aktivnega nasprotnika iz vrst ideologije politične emigracije, ob katerem bi lahko konstruktivno kalila svoja stališča. Tudi zaradi tega so danes na slovenskem političnem prizorišču nekateri boji tako trdi in neizprosni.

Združitev Slovenske ljudske stranke in krščanskih demokratov pa postavlja pred novo odgovornost tudi našo ljudsko stranko, ki je nastala iz Slovenske kmečke zveze. Emigracija je ob tem preimenovanju takoj zavzela svoje stališče, saj je šlo ali za popolno nepoznavanje naše politične zgodovine ali pa za njeno izgravnje. Kmetje so se namreč okitali z imenom neke stranke, ki je nastala že leta 1905 (pred tem se je imenovala Katoliška narodna stranka) in je bila v Sloveniji aktivna vse do druge svetovne vojne. Po njej pa je aktívno delovala v emigraciji. SKZ je zaradi te potrebe nujno prišla v spopad z neko politično usmeritvijo, ki ji sicer v načelih ni nasprotna. Verjetno so tudi ta zaostrovanja med drugim botrovala prestopu Ivana Omana z Stranki krščanskih demokratov. Izgubili pa so predvsem kmetiški politiki, saj se s tem resnično spremnjujo v nekakšen lobby, kar jim nasprotiniki že ves čas očitajo.

Vročo politično poletje se v Sloveniji še začenja. Z vladnimi spremembami so bile porušene nekatere sedanje močne zveze tudi med Slovenijo in emigracijo, vendar je v načelu vseh pametne politike, da si v naprej ne zapira vrat. Povojno slovensko zdmostvo je resda na pomembnih mestih izgubilo nekatere ljudi, ki so imeli zanje več posluha od drugih, vendar je po povratku demokracije v Sloveniju emigracija vendarle postal subjekt, ki mu a priori ni več nadet negativen predznak, kot je bilo to za časa bivšega režima. Danes mora z njim računati vsaka tukajšnja stranka, na drugi strani pa tudi politično aktivni zdenci, če hočejo ohraniti svojo dejavnost, že sprejemajo dialog tudi z drugače misljenimi. Navsezadne je emigracija sama še v času bivšega sistema na prvo mesto postavljala bitko za demokracijo in večstranski sistem.

Kje avtocesta?

SO Radovljica bo prej ali slej moral sprejeti odločitev o poteku avtoceste skozi občino Radovljica. Liberalni demokrati smo že organizirali javno razpravo, na kateri smo podprtli izhodišče, da naj projektanti ovrednotijo vse štiri inačice poteka avtoceste. Podpiramo izbiro tiste inačice, ki bo izpolnjevala naslednje pogoje:

1. Avtocesta naj od Vrbe do Radovljice poteka po dosedanji magistralni cesti in široka naj bo 16 metrov, da bo uničenih čimmanj zemljišč.

2. Avtocesta naj od Radovljice do Peratice poteka tako, da bo čimmanj razdrobila dosedanje posestno strukturo, zahtevača čimmanj regulacij in onesnaževanja vodotokov.

3. Trasa naj bo opremljena s protihrpnnimi in protiemiški nasispi, tihim asfaltom ter zasutimi predorskimi cevmi, kjer bi bil vkop globok pet metrov ali več.

4. Zaradi 25 do 37 odstotkov manjših emisij naj bo računska hitrost pri projektiranju avtoceste 100 kilometrov na uro. Te zahteve bomo liberalni demokrati uveljavljali pri sprejemu odločitve glede poteka avtoceste v občini Radovljica. Prosimo vas, da nam sporočite svoje mnenje o njih na naslov: Liberalno demokratska stranka, Radovljica, Gorenjska 25 ali po telefoni 74-988.

Ce se vam zdijo naši predlogi umestni, vas prosimo, da jih podprete, če pa bi morali biti po vašem mnenju drugačni, pa nam sporočite svoje pripombe.

Predsednik LDS Radovljica
Jože Dežman, s. r.

Takše in red

Takse - turistične, komunalne, so kljub jasni opredelitvi, da so dohodek občin oziroma krajev, kjer se pobirajo, še vedno in marsikje bolj mrtve kot možen, živ in najbrž nenazadnje tudi učinkovit kapital. Nedavno razmišljajanje kranjanov pod gorami v kranjski občini, da jih motorozirani izletniki oziroma avtomobilisti, ko odhajajo v gore, dobesedno blokirajo, pri čemer pa jim ne morejo zaračunati ne parkirnine ne kazni za napačno parkiranje, se v podobni enačici kaže marsikje v radovaljski občini.

Ce so uspeli rešiti pobiranje turistične takse, kar pa najmanj za vikende v turističnih krajih ne velja, kot je na sestanku predsednikov KS v sredo popoldne s predsednikom občinskega IS rekel predsednik KS Koprivnik - Gorjuša, in se denar potem vraca nazaj turističnim društvom oziroma krajem, potem je s komunalnimi taksami še precej slabše. Marsikje v krajevni skupnosti bi lahko pobirali takso za takšen ali drugačen lokal, pa je ne. Dogaja se tudi, da denar od taks dobjijo kraji oziroma agencije v njih, ki vozijo turiste po raznih turističnih krajih.

Zanimivo pri takšnih in drugačnih taksah nenazadnje je tudi to, da so povečini občinski odloki, ki opredeljujejo tovrstni prihodek, dobrni in teoretično jim ni moč prigovarjati. V praksi pa je izvajanje neučinkovito. Krajevne skupnosti bi morale imeti svoje komunalne redarje, je menil na posvetu predstavnika KS Gorje. Krajevna skupnost, če danes uredi prostor za piknike, ne more pobirati kazni na krajih, kjer so divja parkiranja, pikniki... Vprašanje namreč pravno ni razčleneno. Zato ni čudno, ko pride iz centra občine komunalni redar, če recimo na nedeljo sploh pride, da so izletniki največkrat že doma; recimo v Ljubljani. Zakaj pa v Ljubljani? Tudi zato, ker je vse bolj pogost očitek, da Ljubljani takšen red in politiku najbolj ustrezata. ● A. Žalar

Zbor kranjanov o delu - Ljubno - Predsednik sveta krajevne skupnosti Ljubno Miro Ambrožič, v radovaljski občini, je za jutri, 23. maja, ob 20. uri v veliki dvorani TVD Partizan Ljubno sklical zbor kranjanov. Vodstvo krajevne skupnosti bo podalo poročilo o delu v minulem letu, predstavilo program za letos in s tem v zvezi tudi nekatere letošnje projekte. Podana pa bo tudi informacija o novi krajevni samoupravi oziroma o bočnih občinah. ● (až)

V planinah sončna energija - Kranj - V Planinskem društvu v Kranju so se odločili, da bodo v nekaterih svojih planinskih postojankah zamenjali sedanje aggregate na kurilno olje s sončno energijo. V programu imajo, da bodo nafto oziroma kurilno olje zamenjali na Kalšču in na Ledinah. ● (až)

Postaja GRS Jezersko - Jezersko - Na zadnji seji načelnikov gorskih reševalnih služb so potrdili predlog, da se na Jezerskem ustanovi 17. postaja Gorske reševalne službe. Ukinitevjo malobomejnih dovolilnic so namreč gore na območju Jezerskega postale nedvomno tudi turistično veliko bolj zanimive, kot so bile. Zato bo povečani planinski turizem terjal nedvomno tudi organizirano in hitro ter učinkovito reševalno službo. Zato je ustanovitev postaje GRS na Jezerskem vsekakor utemeljena. Seveda pa ustanovitev pomeni tudi izredno veliko odgovornost za njene člane. ● (až)

Obnova cerkve - Gorje, Čirče - Že pred nekaj leti so v Mevkšu v krajevni skupnosti Gorje v radovaljski občini obnovili streho zvonika cerkve, ki je posvečena sv. Miklavžu in sv. Jakobu. Letos pa so se lotili prenove celotnega ostrešja. 250 kvadratnih metrov sedanje opečne kritine bosta izvajalec Jože Jan iz Mevkša in Ivan Adalin zamenjala s skodlami, ki jih je nabavilo Gozdno gospodarstvo Bled. V programu pa imajo tudi zunanjino in notranjino prenovo cerkve. V notranjosti pa bodo najprej odkrili in restavrirali freske. Del so se lotili z denarjem iz cerkevnega sklada, župnik v Gorjah Nikolaj Stolcar pa upa, da bo nekaj denarja prispeval tudi Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Kranj. ● (ja)

Pred dnevi pa so se lotili obnove cerkevnega zvonika tudi v krajevni skupnosti Čirče v kranjski občini. Denar in les so prispevali krajani in kmetje, kleparska dela pa izvaja domači obrtnik Marko Svetelj. ● (ip)

Občni zbor TD Cerkle - Cerkle - Jutri, 23. maja, ob 20. uri bo v kinodvorani zadružnega doma v Cerklih redni občni zbor Turističnega društva Cerkle, ki deluje na območju osmih krajevnih skupnosti. Pregledali bodo delo v preteklem letu in se dogovorili za nadaljnje delo, še posebej pa bodo predstavili letosnjeno jubilejno razstavo cvetja in lovstva, ki bo julija v Cerklih. ● (kj)

Srečanje harmonikarjev - Besnica - Turistično društvo v Besnici pa bo jutri, 23. maja, ob 19. uri privedilo zanimivo srečanje harmonikarjev pod naslovom Pod besniško voščenko. Srečanje, na katerem bo sodelovalo 18 harmonikarjev iz Besnice in okolice Jamnika, bo v gasilskem domu v Spodnji Besnici. ● (kj)

Nepozabno praznovanje

Primskovo - Prav gotovo nepozabno bo sobotno in nedeljsko praznovanje ob posvetitvi zvonov v župniji Primskovo. Zato je prav, da ob torkovem zapisu v Gorenjskem glasu povemo tudi, da sta omogočila veliki zvon, posvečen župnijski zavetnici Mariji Vnebovzeti, botra Tone in Ivica Arvaj (na sliki Tone Arvaj). Botri svečanstvom pa so bili še M. in F. Gašperlin, T. in A. Zupan, A. in M. Ovsenik, J. in I. Ovsenik, F. Markič, F. in T. Šenk, M. in A. Vihamnik, Z. Žitnik, A. Butalič, A. in H. Strniša in J. Stare. Častna botra sta bila najstarejša zvonarja: Mežnarjeva mama in Šmajdov Tone. Pri delih in pripravi sobotne in nedeljske slovesnosti je bil desna roka župniku Francu Godcu ključar

Janko Rechberger. Zelo delovna in prizadovna pa je bila tudi ekipa pritrkovalev pod vodstvom Toneta Pečarja. ● A. Žalar
Foto: P. Kozjek

Stanko bo zdaj mirno spal

Mreža bo poslej varovala hišo

Pri Kozarju na Bohinjski Beli je pred tremi leti na hišo, v kateri živi z ženo invalid Stanko Dežman, padla več kot 300 kilogramov težka skala. Zdaj so markacisti iz PD Radovljica na steno pritrdirili mrežo.

Bohinjska Bela, 21. maja - V soboto, konec minulega tedna, se je Stanko Dežmanu in ženi na Bohinjski Beli 14, po domače pri Kozarju, "odvalila od srca velika skala"; uresničila se jima je dolgoletna želja. Člani markacijskega odseka Planinskega društva Radovljica so pod vodstvom načelnika Boga Vnučca in načelnika komisije za pota pri Planinski zvezni Slovenije Toneta Tomšeta pritrdirili več kot 100 kvadratnih metrov jeklene mreže nad hišo, ki je dobesedno prislonjena na skalo. S tem so zakonca Dežman "rešili" nenehne strahu, da jima bo nenadoma večja skala podrla hišo.

67-letni Stanko Dežman, rojen v Spodnjih Gorjah, je invalid in s pomočjo Društva paraplegikov v Ljubljani je pred 14 leti kupil takrat okrog 140 let staro hišo na Bohinjski Beli, ki jo je pašna skupnost zgradila za pastirje. Prislonjena na skalo ni bila ravno varna, saj je na primer pred tremi leti na hišo padla več kot 300 kilogramov težka skala in le strecno naključje je takrat rešilo obo za konca.

"Že pred štirimi leti sem kupil mrežo, da bi z njo, pritrjen na skalo, zavaroval streho in hišo. Streho je bilo nameč treba nenehno popravljati zaradi kamnenja, ki je padalo nanjo. V krajevni skupnosti se je zadeva vlekla, ker je šlo za zahtevno in

povrh še strokovno delo. Potem pa mi je pomagal prijatelj Gostnik," je nadvse zadovoljen z akcijo pripovedoval Stanko Dežman.

Si paraplegika Gostnika je član PD Radovljica in tako so se fantje v markacijskem odseku pod pokroviteljsvom PD Radovljica odločili, da se lotijo tudi zanje precej nenehne akcije. "V PD Radovljica, ki bo prihodnje leto praznovalo 100-letnico, je markacijski odsek že od ustanovitve društva, zadnjih sedem let pa je v njem še posebno aktivna skupina 15 markacistov. Naša skrb so planinska pota, zavarovanje in urejanje. Tokrat pa smo se s sodobno opremo in strokovno lotili na pogled morda res nenehne akcije. Vendar nismo pomislili, ko smo izvedeli, za kaj gre. Zakoj ne bi pomagali, smo si rekli, če smo tako rekoč edini, ki smo

Stanko Dežman

Tone Tomš

V akciji pa je bil tudi načelnik komisije za pota pri PZ Slovenije Tone Tomš: "Radovljški odsek je usposobljen za tovrstno visokogorsko delo. Sicer pa je pri PZS pet takšnih markacijskih odsekov. Radovljški oziroma gorenjski skrbi za Julijce. V 12 letih so ti odseki v Sloveniji obnovili in popravili že okrog 40 visokogorskih poti, radovljški pa v šestih letih Krmo - Debelo peč, vrhove Križkih potov, Milinarco, Škraltico, Rjavino in Jalovec. Letos pa imajo v programu Bambergerjevo pot od Luknje v Vratih na Triglav. S tem bodo Kamniške Alpe in Julijci v glavnem urejeni, čakajo pa še Bovec, Kanin, Krv. Njihova današnja, malce nenehna akcija, je vredna vse pohvale in je hkrati dokaz, da so usposobljeni za najbolj zahtevna dela."

Po celodnevni sobotni akciji so bili zadovoljni markacisti, še najbolj pa zakonca Dežman, ki se fantom v Planinskemu društvu Radovljica iskreno zahvaljujeta za pomoč. ● A. Žalar

Bogo Vnučec

V celodnevni akciji so delovali Bogo Vnučec, Tone Tomš, Srečko Polanc, Frenk Lukan, Jure Erman, Matjaž Zadravec, Darko Frelih, Janez Novak, Aleš Vurnik, Uroš Šoštarič, Drago Pisek in Marjan Jaušvec.

Več kot 100 kvadratnih metrov mreže so pritrdirili na skalo nad Kozarjevo hišo

dejansko usposobljeni tudi za takšno, sicer zahtevno in nevarno delo. Za nas je to neke vrste trening, res pa je, da je to tudi naša prva takšna akcija," je razložil odločitev načelnika markacijskega odseka Bogo Vnučec.

Boltezovi sosedje so se odločili za zaporo

Glavni razlog je hrup

Boltezovi so se obvezali, da bodo sedanj hrup zmanjšali na čimmanjšo možno merio.

Kranj, 22. maja - Včeraj, tretji dan, ko so sosedje v torek zjutraj zapri dostop do delavnice za menjavo gum in pralnic avtomobilov, so po posredovanju načelnika inšpektorata UNZ Kranj Jožeta Ajdiška predstavniki sosedov in Boltezovi končno sedli skupaj in se ob navzočnosti predstavnikov občine, inšpeksijskih služb in KS dogovorili za nekatere, ta trenutek za obe strani sprejemljive, ukrepe. Pred dogovorom so odstranili tudi zaporo, oboji pa si bodo prizadevali (sosedes in Boltezovi), da do ponovne zapore ne bi več prišlo.

Da so se sosedje Bolteza, ki ima ob kranjski vpadnici na Primskem delavnico za menjavo gum, avtopralnico in od nedavneg tudi trgovino in bife, odločili v torek zjutraj za zaporo na dostop k Boltezu, je najbrž razlog lokacijsko dovojenje, ki ga je Jožetu in Mariji Boltez izdal za spremembno namembnosti skladischa v trgovino in gostinski lokal, postavitev objekta za skladisčenje gum, ureditev prostora za kontejner, gradnjo jame za lovjenje olj, postavitev betonske protihrupne ograje in postavitev žične ograje, sekretariat za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občine Kranj 7. maja letos. Sosedje iz osmih hiš na Ručigajevi in Oprešnikovi ulici so namreč že na ustni obravi za izdajo lokacijskega dovoljenja 30. marca letos imeli vrsto pripombe, ki so se poleg dosedanjih postopkov v zvezi z urejanjem tega dela prostora nanašale predvsem na hrup, ki ga povzročata delavnica in pralnica sosedom.

Zadeva, ki je bila že prvi dan zelo odmevna in je postajala iz trenutka v trenutek bolj vroča, se je potem končno začela razpletati včeraj (četrtek) dopoldne, ko so Boltezovi delavci "naredili" prisilno zaporo na kranjski vpadnici in ko je posegla Policija, načenik inšpektorata UNZ Kranj Jože Ajdišek pa je prepričal sosede (in tudi predstavnike občine), naj sedajo skupaj in in skušajo za mizo rešiti problem ter odstranijo zaporo.

Po nekaj urneh pogovoru predstavnikov sosedov, Boltezovih in njihove odvetnice, podpredsednika izvršnega sveta Staneta Vrečka, sekretarja za urbanizem Mihe Perčiča, inšpeksijskih služb in KS so se dogovorili, da bodo kljub že trem meritvam o hrupu opravili še eno, hkrati pa bodo Boltezovi poskrbeli za protihrupno zaščito v pralnici. Če bo potrebno bodo potem opravili ponovne merite in opredelili tudi način zaščite s protihrupno ograjo. Glede pritožbe na izdano lokacijsko dovoljenje pa se bodo sosedje še pogovorili in kasneje odločili, čeprav je sekretar za urbanizem opozoril, da se zadeva ob morebitni pritožbi lahko časovno precej zavleče in zaplete in s tem tudi problem s hrupom.

Problem, ki je z zaporo nedvomno dosegel po eni strani mediji in prav zato tudi še kakšen drug namen, je najbrž možak večletnega dogajanja in sosedskih odnosov v tem delu Kranja, kjer so lastniki stanovanjskih hiš, na drugi strani pa komunalna dejavnost z vsemi tako ali drugač (lahko) motečimi učinki. Očitno bo težko najti za obe strani maksimalno zadovoljivo rešitev, čeprav si jo tako eni kot drugi želijo. Ta pa je, da bi se pralnica s tega prostora umaknila. ● A. Žalar

Tomaž Lotrič: "Problem je hrup, upravni organ pa je izdal lokacijsko dovoljenje..."

Zadeva se je začela razpletati, ko so včeraj zjutraj naredili zaporo na kranjski vpadnici tudi Boltezovi delavci.

Problem, ki je z zaporo nedvomno dosegel po eni strani mediji in prav zato tudi še kakšen drug namen, je najbrž možak večletnega dogajanja in sosedskih odnosov v tem delu Kranja, kjer so lastniki stanovanjskih hiš, na drugi strani pa komunalna dejavnost z vsemi tako ali drugač (lahko) motečimi učinki. Očitno bo težko najti za obe strani maksimalno zadovoljivo rešitev, čeprav si jo tako eni kot drugi želijo. Ta pa je, da bi se pralnica s tega prostora umaknila. ● A. Žalar

Foto: P. Kozjek

Včeraj dopoldne so sosedje umaknili zaporo k Boltezu.

Naklanski upokojenci nočajo v zapeček

Mlajši upokojenci so zdramili Naklo

V Naklem smo najbolj delavni nogometniki in upokojenci, so se malo za šalo malo zares pohvalili v tamkajšnjem društvu upokojencev ob pravkar minulem tednu upokojencev.

Naklo, maja - V 26 letih, kar so naklanski upokojenci organizirani v društvu, njihovo življenje še nikoli ni bilo tako razgibano kot danes. Včasih so se družili v upokojenskem bifeju, sicer pa je vsak zase na domačem vrtičku užival zasluzeni pokoj. Mlajši upokojenci, ki so zadnji dve leti pomnožili društvene vrste, pa hočejo več. Po njihovi zaslugi se je prebudila tudi kulturna in rekreativna dejavnost.

pomogli k njihovemu dobremu počutju.«

Odkar se je društvo v Naklem (pridruženi so tudi upokojenci iz krajevnih skupnosti Podbrezje in Duplje) pomladilo, na različne načine vabi svoje ljudi iz zapečka. Albinu Troha, denimo, skrbi za redno te-

Pripravljajo tudi izlete (donevna so bili najbolj priljubljeni nakupovalni izleti v Avstrijo), mnogo upokojencev pa se udeležuje različnih predavanj, od zdravstvenih do hortikulturnih.

Društvo upokojencev iz Nakla ima z Dupljanci in Podbrezani vred blizu 650 članov, 70 odstotkov vseh v teh krajevnih skupnosti živečih upokojencev. Njihova povprečna starost se giblje okoli 65 let, zato ni čudno, če se veča zanimanje za raznabne dejavnosti. Kljub vsemu ne pozablja na starejše (60 upokojencev je starejših od 80 let, iz prejšnjega stoletja pa nimajo zdaj nobenega več). Bolne in nepokretne ob letu obišejo, razmišljajo pa že, da bi se nanje večkrat spomnili.

Jože Kašpar, ki je na čelu naklanskega upokojenskega društva že dvanajsto leto, je nadvse zadovoljen s pomlajenim društvom:

densko telovadbo v telovadnici osnovne šole France Prešeren. Rudi Nadžovec vsaka dva tedna vodi upokojence na rekreativne pohode, da »se razgibljejo in da telesno in duhovno ne zaspijo«. Naklanci imajo urejene 9 kilometrov sprejalne poti na Dobravo, kjer je odprta tudi lovska koča in tja jih pogosto vodijo rekreativne poti.

»V preteklih 26 letih so pred menoj štirje predsedniki vodili društvo. Prejšnja leta ni bilo toliko zanimanja za druženje kot danes, saj so upokojenci v vših okoljih svoj prosti čas preživili v glavnem doma, na vrtu in v družinskem krogu. Sveži društvene moći, mlajši upokojenci, intelektualno zahtevnejši, pa so pognali društveno dejavnost v aktivnejše vode. Svoje čase je bil v Naklem odprt upokojenski bife, zdaj pa lahko našim članom ponudimo še kaj drugega: izlete, rekreacije, razmišljamo o gobarstvu, osnovamo bi pevski zbor...«

Se veliko so nam poleg omenjenih sogovornikov povedali ljudje iz aktivnega jedra naklanskih upokojencev, Franc Jošt, Franc Križnar, Zdeno Košir in drugi, a za vse bi nam zmanjkalo časopisnega prostora. Upamo, da bo za to spet priložnost ob naslednjem tednu naklanskih upokojencev. ● D. Z. Žlebir, foto: P. Kozek

Letošnje sindikalno letovanje

Zožen počitniški prostor

Vojna na Hrvaškem nam je oddaljila Jadransko morje in naše počitniške možnosti omejila na majhen kos slovenske obale in Istru ter nekaj zdravilišč. Slabše situiranemu delavskemu sloju, ki je svoje čase počeni letoval v počitniških domovih in prikolicah, se letos še slabše piše: stevilna podjetja so namreč razprodala svoje priklice, mnoge počitniške domove pa so (hočeš nočeš) namenili nastanitvi beguncem.

Kako kaže letošnjemu letovanju v nekaterih gorenjskih podjetjih? V tržiskem Peku smo slišali, da so morali počitniške zmožljivosti razpisati kar dvakrat. Velikega povpraševanja je deležno slovensko morje in zdravilišča, pa tudi Istra je v 12 dneh kolektivnega dopusta docela zasedena. Kar je južneje od Umaga, ljudi ne miha, tako da bodo morali tamkajšnje priklice preseliti bliže slovenski meji. Tudi za garsnjere v Stinici ni bilo prijav.

MALA ANKETA

”Mala matura“ boljša od sprejemnih izpitov

Še tri tedne in osmošolci se bodo poslovili od osnovne šole. Prav zadnji tedni so najtežji: kontrolne, spraševanja, ”mala matura“, nato pa upanje, da bodo sprejeti v srednjo šolo, ki so si jo izbrali. V anketi smo strnili nekaj razmišljanj kranjskih osmošolcev o tem.

Grega Zorman: »Name-ravam v gimnazijo, ker lahko za štiri leta odločim odločitev, kam naprej. Naslednji teden pišemo ”malo

Robert Dovidija: »V ekonomski, kamor sem se prijavil, nas je preveč kandidatov, zato me skrbi, ali bom sprejet ali ne. Če ne, grem na Iskrino strojno. Ekonomija me veseli, zanima, šola daje dobre osnove tudi za naprej. Ob koncu osmoga razreda nas preveč mučijo. 12. maja bo konferenca. Dotlej pismeno še precej kontrolnih, bolje bi bilo, da bi ponavljali slike in čimprešnje izpolnili teste za ”malo maturu“. Za ponavljanje doma je zaradi sprotnega učenja kar premalo časa. Vprašanja, ki so nam jih dali, nam no-magajo pri pripravah.«

Mirjana Trivundža: »Veseli me delo z denarjem, prijavila sem se v komercialno šolo. Ker je kandidatov preveč, me skrbi, ali bom

Peter Krajnik: »Prijavil sem se za Iskrino strojno tehniško. Oče je obrtnik v tej stroki, tudi mene veseli, lahko bom nadaljeval njego-

vo delo. Mislim, da bom v šolo sprejet, v njej je še dovolj prostora. Za ”malo maturu“ pa menim, da bi morali v šoli več ponavljati, namesto da je prav zdaj pred nami vrsta kontrolnih nalog. Sicer pa je boljša od sprejemnih izpitov, že zato, ker prej zveč za rezultate.«

● H. Jelovčan, foto: P. Kozek

POMISEL

Zasoljeni Janez

Novo šolsko leto je šele jeseni, starši šoloobveznih otrok pa so že sedaj slabe volje. Za to so poskrbeli pri založbi, ki se ukvarja s kataloško prodajo učbenikov pod mikavnim imenom Modri Janez. Res prinaša nekaj ugodnosti (popusti ob takojšnjem plačilu, odplačevanje učbenikov v obrokih), hkrati pa take cene, ki starše iz nižjih socialnih slojev, pa z več šolarji v družini upravičeno spravljajo v obup. V podkrepitev: obvezni učbeniki za prvošolca nas bodo stali 7.400 tolarjev, za drugi razred 6.220, za tretji 6.650, za četrtek 6.760, za peti 15.650, za šesti 19.190, za najdražji sedmi razred kar 22.900 in za osmi razred 13.830 tolarjev. Le za golo knjižno učenost bodo starši odsteli premoženje, kje pa so še stroški za zvezke in druge potrebuščine, brez katerih nas šolarjeni nikakor ne more v solo! Kako si bodo samo najbolj nujne izdatke za šolo privoščili v družinah, kjer starša prejmeta le zjamčeno plačilo, kako brezposelnim z nizkim nadomestilom, ko je celo za zaposlene s povprečno plačo šola ogromen zalogaj? Obvezni učbeniki za sedmošolca stanejo toliko, kot veljata dve zajamčeni plačili. Neka mati, ki bo imela jeseni prvošolca in tretješolca, z morežem pa sta kot Tekstilindusova stečajnika na zavodu za zaposlovanje, je ondan potožila: šolske potrebuščine me bodo stale 20 tisočakov, najini nadomestili pa skupaj ne dosegata tega zneska! Navrgla je tudi nedavno izkušnjo, ko si je hotela po nasvetu znanev v knjigarni priskrbila učbenike še po lanskih cenah: kar čez noč so namreč izginili s polic kranjskih knjigarn!

Na srečo se mnogo staršev že več let skuša znati z izmenjanjo učbenikov, kupuje rabljene na sejmih, si jih izposoja v šolah, kjer imajo še kaj posluha za stisko staršev in kjer zanje odstjejo le simbolično obrabino. Žal je veliko delovnih učbenikov narejenih za enkratno uporabo, tako da jih morajo starši vsako leto znova kupiti. Tudi šolski učbeniki skladni ne zadoščajo za vse, šole pa v ta namen tudi niso deležne denarne iniekcije, da bi lajšali staršem jesenski stroški soko. Kako mačehovska je država, ki naj bi zagotavljala brezplačno šolanje, piše naša bralka in poslanka v kranjskem občinskem parlamentu Aленка Kovšča, ki nas obvešča, da je letošnji občinski proračun za brezplačne učbenike zagotovil boril 29 tolarjev na učenca, in se zavzema, da bi s pritiskom na proračun moral zagotoviti večji delež davkokaplacovalcev za te namene. Na državo pa naj bi pritisnil, da bi zdaj deklarirano brezplačno šolanje to res postalo. Letošnje cene za učbenike nam namreč dokazujo, da šola še malo ni brezplačna. Razen če si pod tem izrazom predstavljamo dejstvo, da bomo jeseni zaradi šole ostali povsem brez plac. ● D. Z. Žlebir

Poceni počitnice

Želite z nami preživeti prijetne in poceni počitnice? Ponujamo vam enkratno priložnost. Če ste starci od 14 do 18 let, letujte z nami ob Kolpi med 12. in 25. julijem.

Kaj nudimo? Plavanje, vožnjo s kanuji, športne aktivnosti, učenje kitare, plesni tečaj, večerne žure, ful polno zabave.

Si morda želite... tečaj nemščine in angleščine? Hočete pomoč pri popravnih iz matematike in fizike? Želite sodelovati v igralski skupini? Vse to vam nudimo in še več.

Kaj potrebujete? Spalno vrečo in 120 DEM v tolarski protivrednosti (plačljivo v dveh obrokih).

Kje bomo? V domu ali v šotorih, kakor boste želeli. Marindol ob Kolpi naj bo vaš, sprostite in zabavajte se, izberite si najboljšo priložnost.

Kje se prijavite? Demokratični forum, Poštna 3, Kranj. Prijava zbiramo do 15. junija.

Kdo smo mi? Erika, Robert, Alenka, Tatjana, Vesna, Vasja, Vasilij in Miha. *Pridružite se nam, ne bo vam žal!*

Iz nič gradimo svoj svet - Ta tened je v avli kranjske občinske stavbe odprta razstava otroških izdelkov iz odpadnega materiala »Iz nič gradimo svoj svet«, ki so jo ob koncu šolskega leta privrili v kranjskih vrtcih. Na razstavi, ki so jo s kratkim kulturnim programom odprli v torek popoldne, so otroci prikazali, kaj znajo oblikovati iz lesa, žice, lepenke, stiropora in drugih odpadnih materialov. Vse to si lahko ogledate še danes do 18. ure. - Foto: P. Kozek

Stolpec za upokojence

Izlet na Koroško - Društvo invalidov Kranj prireja v sredo, 24. junija, enodnevni izlet na Koroško (Kranj - Železna Kapla - Velikovec - Djekše - Šentpavel - Piberk - Holmec - Šentanel - Ravne - Slovenj Gradec - Velenje - Kranj).

Srečanje s pobratimi - Društvo invalidov Kranj bo konec junija spet priredilo tradicionalno srečanje s pobratimi društva iz Maribora. Tokrat se bodo srečali v Hotinji vasi pri Mariboru, in sicer v soboto, 27. junija.

Zdravljenje v Moravskih Toplicah - V kranjskem društvu invalidov še vedno sprejemajo prijave za 7-dnevno zdravljenje v Moravskih Toplicah (namesto v Stubičkih), ki bo od 1. do 7. oktobra. Prijav s akontacijo 3.000 tolarjev na člana sprejemajo do 5. julija. V društveni pisarni na Begunjski 10 v Kranju v juniju sprejemajo tudi prijave na izlet, in sicer vsak pondeljek od 9. do 11. ure, ob torkih in četrtkih pa od 15. do 17. ure. Oglasite se lahko tudi po telefonu 212-712 (Račič).

Srečanje medicinskih sester in tehnikov - Upravni odbor društva medicinskih sester in tehnikov iz Kranja vabi članice aktivne upokojenih medicinskih sester in ostale sestre ter zdravstvene tehniki na Gorenjskem na prvo skupno srečanje. V pondeljek, 25. maja, se bodo ob 11.30 srečali v knjižnici Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo Kranj.

**MERKUR
KRANJ**

**30 %
POPUST**

**za svetila EMI -
Poljčane**

Popust velja za takojšna plačila v Merkurjevih prodajalnah.

Objavlja za letno sezono 1992 naslednja prosta delovna mesta:

VEČ NATAKARJEV

pogoji: IV. st. zahtevnosti - KV natakar, 1 leto delovnih izkušenj, znanje 2 tujih jezikov

VEČ KUHARJEV

pogoji: IV. st. zahtevnosti - KV kuhar, 1 leto delovnih izkušenj

VEČ POMOŽNIH DELAVK

za pomivanje, pospravljanje, čiščenje, pranje in likanje

pogoji: dokončana osnovna šola, delovne izkušnje zaželene. Enomesečno poskusno delo za vsa delovna mesta.

Kandidate vabimo, da pošljemo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh od dneva objave na naslov: Turistično podjetje ALPINUM, Ribčev Laz 50, 64265 Bohinjsko jezero.

O izbirki bomo kandidate obvestili v 15 dneh po poteku prijavnega roka.

**SREDNJA ŠOLA EKONOMSKE IN
DRUŽBOSLOVNE USMERITVE KRANJ**

Srednja šola ekonomsko in družboslovne usmeritve Kranj, Komenskega 4, objavlja prosta delovna mesta:

A. Nedoločen čas

1. ENEGA UČITELJA NEMŠKEGA JEZIKA

Pogoji:

- visoka izobrazba iz nemškega jezika in književnosti

2. ENEGA UČITELJA ANGLEŠKEGA IN NEMŠKEGA JEZIKA

Pogoji:

- visoka izobrazba na dvopredmetni študijski smeri in opravljen B diplomske izpit iz angleškega jezika in književnosti oziroma nemškega jezika in književnosti

3. DVEH UČITELJEV MATEMATIKE

Pogoji:

- visoka izobrazba enopredmetne pedagoške smeri matematika ali visoka izobrazba pedagoške smeri matematika s fiziko ali fizike z matematiko
- visoka izobrazba teoretične ali uporabne matematike z dodatno pedagoško andragoško izobrazbo

4. ENEGA UČITELJA EKONOMSKIH PREDMETOV

Pogoji: - visoka izobrazba ekonomsko usmeritve

5. ENEGA UČITELJA RAČUNALNIŠTVA IN INFORMATIKE

Pogoji:

- visoka izobrazba usmeritve, če je bilo vključeno računalništvo s programiranjem v visokošolskem študiju
- visoka izobrazba in ustrezni tečaj računalništva
- visoka izobrazba računalništva in informatike

6. ENEGA SVETOVALNEGA DELAVCA - PSIHOLOGA

Pogoji:

- visoka izobrazba psihologije kot samostojne študijske smeri ali psihologije kot A ali B predmet

Z izbranimi kandidati (1 - 5) bomo sklenili delovno razmerje od 1. 9. 1992 dalje, s kandidatom pod številko 6. pa od 1. 12. 1992 dalje.

B. Določen čas

1. ENEGA UČITELJA RAČUNALNIŠTVA IN INFORMATIKE

Pogoji:

- visoka izobrazba usmeritve, če je bilo vključeno računalništvo s programiranjem v visokošolskem študiju
- visoka izobrazba in ustrezni tečaj računalništva
- visoka izobrazba računalništva in informatike

2. ENEGA UČITELJA ANGLEŠKEGA IN NEMŠKEGA JEZIKA (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Pogoji:

- visoka izobrazba na dvopredmetni študijski smeri in opravljen B diplomske izpit iz angleškega jezika in književnosti oziroma nemškega jezika in književnosti

3. ENEGA UČITELJA ANGLEŠKEGA IN NEMŠKEGA JEZIKA

Pogoji:

- visoka izobrazba na dvopredmetni študijski smeri in opravljen B diplomske izpit iz angleškega jezika in književnosti oziroma nemškega jezika in književnosti

Prijave z dokazili naj pošljemo kandidati v roku 8 dni po objavi na naslov: SREDNJA ŠOLA EKONOMSKE IN DRUŽBOSLOVNE USMERITVE KRANJ, Komenskega 4.

O izbirki bodo kandidati obveščeni v roku 8 dni po opravljeni izbiri.

**VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
SERVIS ZA PROTOKOLARNE STORITVE
BRDO PRI KRANJU
Predoslje 39
64000 KRANJ**

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za odprodajo osebnega avtomobila WARTBURG 1.3 TU-RIST

- leto izdelave 1990

- izključna cena 150.000,00 SLT

- poškodovan je sprednji lev del

Ogled avtomobila je možen v ponedeljek, 25. 5. 1992, od 13. do 15. ure na Brdu.

Javna dražba bo v sredo, 27. 5. 1992, od 14. do 15. ure na Brdu.

Informacije dobite po telefonu 212-451, interna 21-09.

TEHNİK
SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

Po sklepu delavskega sveta z dne 7. 5. 1992 razpisujemo

JAVNO DRAŽBO

sledenih stanovanj:

1. Dvosobno stanovanje v velikosti 44,60 m² v Škofji Loki, Novi Svet 17, z izključno ceno 1.925.762,30 SLT. Stanovanje bo vseljivo drugo polovico meseca avgusta 1992.
2. Enosobno stanovanje v velikosti 45,40 m² v Škofji Loki, Frankovo naselje 66/a, z izključno ceno 2.610.766,20 SLT. Stanovanje bo vseljivo konec meseca junija 1992.
3. Dvosobno stanovanje v velikosti 53,50 m² v Škofji Loki, Tavčarjeva ul. 12, z izključno ceno 2.141.790,10 SLT. Stanovanje je prazno.

Javna dražba bo dne 5. 6. 1992 ob 8. uri v sejni sobi SGP Tehnik Škofja Loka, Stara c. 2. Na dražbi lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki na kraju dražbe vplačajo varščino v višini 10 % izključne cene. Ob enakih pogojih kupcev imajo prednost pri nakupu delavci SGP Tehnik. Kupec je dolžan prodajno pogodbo skleniti takoj po zaključku dražbe, ceno ter druge obveznosti pa poravnati 15 dni po sklenitvi pogodbe, sicer varščina zapade. Ogled stanovanj je mogoč v sredo, 27. 5. 1992, in ponedeljek, 1. 6. 1992, ob 8. do 10. ure. Vse ostale informacije dobite po telefonu 064/620-371.

**POPOLNO PONUDBO METRAŽE TEKSTILNE
TOVARNE TABOR IZ MARIBORA**

Veleblagovnica
Kokica GLOBUS
Kranj

ODDELEK METRAŽE - I. nadstropje

VAM NUDI

vse vrste viskoz, indijski bombaž, jersey,
lažje volnene tkanine

Tako kakovostne metraže po tako ugodnih cenah zlepa ne boste imeli možnosti kupiti daleč naokoli!

Popust za člane Kluba **Kokica**

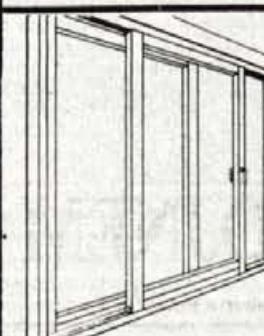
Kokica KRANJ

tekstilna tovarna tabor Maribor

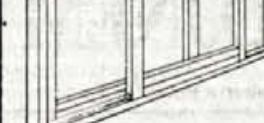

**LESNA INDUSTRIJA
IN OBJEKTI, p.o.**

Idričeva 56, 64220 Škofja Loka
Telefon: 064/632-181; Telefax: 064/631114

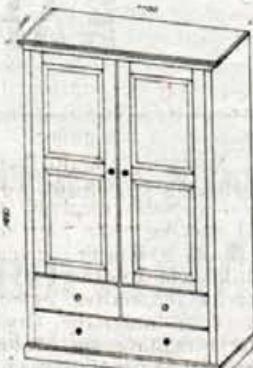
- panoramske stene -
- 30 % popusta

- bio pohištvo iz masivnega
smrekovega lesa
-25 % popusta

- 10 % popusta -obloge, ograjne deske, okrasne letve,
okrasni stropniki, zaključne letve

Popust velja za gotovinska plačila in na naročilnico Stanovanjske zadruge. Možnost plačila tudi na obroke.

HOBİ TRGOVINA

na Trati pri Šk. Loki
odprtva vsak dan
od 8. do 16. ure
v soboto od 8. do 12. ure

064/632-181

Naše proizvode lahko pod enakimi
pogoji kupite tudi v trgovini
LUSTIK v Žireh.

17. kongres oblikovalcev ICSID

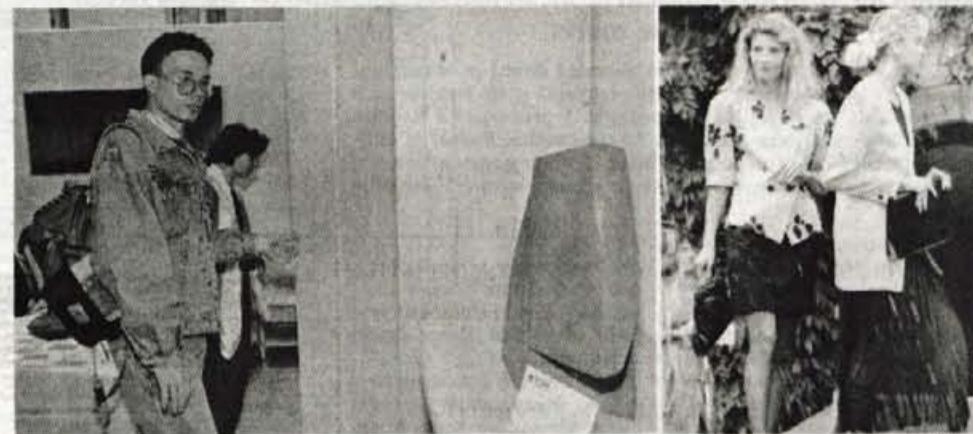
IZHOD JE V DIZAJNU

Z razpravo o integralni komunikaciji in oblikovalski promociji se je včeraj, četrti, zadnji delovni dan, zaključil 17. kongres oblikovalcev ICSID ter tako zaokrožil kongresne teme od "profesionalne prakse", "oblikovalske vzgoje" ter "integracije industrijskega oblikovanja s proizvodnjo in marketingom", kar je bila tema tako imenovanega tretjega dne, ki so ga udeleženci preživeli na srečanjih v osmih slovenskih regionalnih centrih.

Morda udeleženci srečanja organiziranih tretjega kongresnega dne v osmih regionalnih središčih niso mogli izkoristiti vse priložnosti, da bi razčistili vse probleme, ki jih srečujejo pri industrijskem oblikovanju in njegovi vpetosti s proizvodnjo. Vendar pa je uvodna razlagalna ali že kar predavanje, ki ga je v Kranju v Iskri Terminalih na okrogli mizi z naslovom Industrijsko oblikovanje kot faza razvojnega procesa predstavil Robert I. Bleich iz ZDA, vsekakor eno pomembnejših imen svetovnega dizajna, dolgoletni vodja dizajn centra v Philipsu, in tudi eden od nekdanjih predsednikov ICSID bila prava učna ura o oblikovanju.

Prav na primeru svoje dolgoletne prakse v tem koncernu je predstavil vlogo industrijskega oblikovanja v proizvodnji najrazličnejših izdelkov. Oblikovanje prav gotovo ni več izoliran del proizvodnega procesa in, če še kje pri nas morda kdo tako ne razmišlja, ga bodo tržne razmere kaj lahko kmalu opozorile, da je treba strategijo spremeniti. Ko je primerjal delež, kjer so se industrijski izdelki lahko pojavljali na monopолнem trgu brez posebne konkurenčnosti, je bilo oblikovanje prav gotovo nekaj manj potrebno. Toda industrijski izdelek na prepuhi prostega trga kaj hitro dobi ne najpomembnejšo, pač pa vsekakor enakovredno vlogo pri nastajanju nekega izdelka. Na takem trgu se morajo zdaj znati tudi dežele, ki jih je razvadil do pred kratkim prevladajoč zaprt trg. Svet pa je že nekaj časa ogromno tržišče brez meja, na katerem se lahko obdržijo le izdelki iz najboljših, tudi okoli prijaznih materialov, tehnološko sodobnih in tudi sodobnega k prihodnosti obrnjenega dizajna.

Toda za kaj takega je v proizvodnem procesu, tako je menil Robert I. Bleich, nenehno treba imeti "antene v zraku", ugotavljati je treba vse tisto, kar je ljudem skupnega na vseh koncih sveta in temu prilagodiť izdelek seveda v stilu "moje je nekaj posebnega". Kako potembne so najrazličnejše in-

Kakšen je slovenski dizajn? Vsekakor gre za kvaliteto, ki jo bo treba še razvijati, so ugotavljali te dni oblikovalci iz sveta. Na sliki: ogled pohištvenega salonu LIP Bled; kranjska konfekcija se je z modno revijo predstavila na gradu Strmol. Foto: Gorazd Šinik

formacije v sodobni proizvodnji, katere enakovreden del je tudi industrijsko oblikovanje, pove že to, da imajo največje svetovne firme oblikovalske centre tudi v tujih deželah, da se oblikovalci prej in bolj zavijo najrazličnejših predvsem pa drugačnih navad posameznih skupin ljudi. Že dolgo je znano, da cvete posebna veja industrije, ki se ukvarja izključno z izdelovanjem uporabnih predmetov za mlade in to od oblačil do tehnik, kot so radio, televizorji in podobno, seveda oblikovani tako, da je "po meri" te generacije ne glede, na katerem koncu sveta kupuje te izdelke.

V blejskem hotelu Toplice pa bila za oblikovalce in gospodarstvenike radovljiske občine okrogla miza na tem Globalni marketing tekstilnih, športnih in lesnih proizvodov. Prav ta občina ima vsekakor na tem področju kaj pokazati - od Elana do Almire, vendar pa je očitno, da je pri ostalih proizvajalcih še veliko možnosti, da bi z tudi z oblikovanjem pritegnili pozornost in uspeli na trgu.

In kje je pri tem Slovenija in njeni industrijski oblikovalci? Robert I. Bleich je v razpravi navedel slikovit primer,

kaj je treba storiti. Sam smučna na Elanovih smučeh, tudi njegova družina, saj to ime tudi na ameriškem tržišču nekaj pomeni. Vendar pa še zdaleč ne pomeni tudi pomembne podrobnosti, da je namreč narejeno v Sloveniji. Za to je čas še prekratek. Čeprav ima slovensko industrijsko oblikovanje v svetu kaj pokazati in je vrsta izdelkov tudi zaradi tega in pa zaradi visoke kvalitete iskana, pa je treba previdno naprej dograjevati tako imenovani slovenski imidž. Po Bleichovem mnenju nekateri izdelki, o katerih se sicer govorji, kot na primer o španskem in portugalskem dizajnu, za slovenskimi vsekakor zaostajajo. To pa vsekakor ni rečeno le kot kompliment gosta, pač pa strokovnjaka, ki se na industrijsko oblikovanje v svetu pač zelo dobro spozna.

Kaj je torej lahko razbrati iz sporočil tokratnega kongresa oblikovalcev? Če smo mu znali vsaj malo prisluhniti, potem ni težko zaključevati, da se je treba hitrim spremembam, ki se v svetu dogajajo prilagoditi - ali pa počasi propasti. Poduk iz tege, da je slovensko gospodarstvo vstopilo v novo državo ob izgubi okoli 40 odstotkov trga, je lahko izjemen izvir tudi industrijskemu oblikovanju pri

nas. Gre vsekakor za multidisciplinarno stroko, ki je lahko, če je v nekem okolju tako razumljena, zelo pomemben dejavnik razvoja in trženja. Toda za to je potrebna tudi vzgoja kadrov, o čemer so na kongresu oblikovalcev tudi veliko razpravljali. Pri nas smo sicer prilično že do tega, da kadre vzgajamo na oblikovalskih šolah, toda pravega dela oziroma veliko dela zanje še ni. Kje je izhod?

Tako so se najbrž pred časom spraševali tudi v drugih deželah, preden so se spustili v odločitve, ki so zdaj pripeljale njihovo industrijsko oblikovanje na visoko, če že ne najvišjo raven. Tudi japonski proizvajalci so se na začetku prodora na svetovne trge lotevali za današnje čase tako tveganega kopiranja izdelkov drugih, da bi končno našli svoj lastni izraz - japonski dizajn. Italijanski dizajn, skandinavski dizajn, francoski dizajn so končno le označke za uspešno sožitje proizvodnje in industrijskega oblikovanja, ki je našlo svoj poseben izraz, sprejemljiv na različnih kontinentih. Industrijsko oblikovanje na Slovenskem ima tradicijo, način razmišljanja za danes pa bo pokazal, ali ima tudi uspešno prihodnost. ● Lea Mencinger, foto: Gorazd Šinik

KARLOVEC V VOJNEM ČASU

Razstava v avli Tovarne obutve Peko Tržič

Po razstavi v karloškem Mestnem muzeju - o njej sem poročal v Naših razgledih 6. marca pod naslovom Foto report Dinka Neskusila - je zdaj Tržič doletela priložnost, da si kot prvi v "inozemstvu" ogleda Neskusilove fotografije. Organizatorja razstave sta Mestni muzej Karlovac in Tržički muzeji.

Naslov njegovega karloškega razstavnega kataloga je ravno Fotografije. To je tisto predmetno imenovanje, ki se zavestno omrežuje pred svojo lastno vsebinsko določenostjo. Fotografski prostor je neločljivo povezan s svojim sporočilnim gradivom. Toda njegov subjekt se po svoje tudi odtegne lastnim zunanjim pogojem. Čeprav so ti pogoji njegova poglavita resničnost, da enega brez drugega ni, in čeprav lahko govorimo, da ima tudi vojna svoj estetski nasledek v ustvarjalnem roditeljskem razmerju, je tukaj avtorski odnos docela jasen in nespodoben: zidotizirano barabarstvo ne prinaša potrditve in

podrejanja, ki ga ni moglo dosegiti niti v mirnih obdobjih imperialne idile bratstva in enotnosti. Cesar Srbi niso mogli zlepiti, bojo še manj dosegli zgraditi.

Vojna potemtakem na ravni ustvarjalnosti skoraj ni vredna svojega imena, niti vse zlo, ki ga prinaša. V naši zavesti botrujejo dokumenti, ki pa niso samo dokumenti zla, ampak dokumenti fotografske kamere, objektivnost objektiva, ki gre miemo naše emocionalnosti, mimo naših razsodb in odsodb. In končno, kar ustvarjalec odvrača od sebe, naj od sebe odvrne tudi njegov odjemalec, njegov sočutni in enako misleči sočlovek, kot človek na isti strani barikade, na isti strani življenja in smrti, na čigar drugi strani so neljudje, so zločinci, duhovni deformiranci, idejni posljenci in poahljenci, podivljanci, idealisti zla, zidotiziranci prav tako idiotskih srbijskih nacionalnih in političnih zveriskih voditeljev.

Tudi gledalcevo oko objektiviza objektivnost fotografske-

ga stališča. Subjektivira pa ga kot hladno srljivost nad resničnostjo in vsemi njenimi možnostmi. Gledalca potrebuje zgoljivo resničnost, kakršno proizvajajo sodobni graditelji svetov po srbskem podobi. Njihovo orožje je zločin in kaos, njihova pobesnelost izhaja iz izgube zaupanja v lastni razum.

Neskusilove fotografije so na-

vsezadnje slike iz vojne, ki pa ni samo vojna v Karlovcu, vojna na Hrvaškem, v Hercegovini - Jugoslaviji. To je odprta vojna v Evropi, ki sili Evropo samo iz dneva v dan v vse bolj očitno brezvestnost - v balkanizacijo. Ta brezvestnost je šandal stoletja in šandal civilizacije. Fotografije Dinka Neskusila so zato tu, da se tega zavadem.

Franci Zagoričnik

MESSENJEV OBRAČUN

Celovec - V Mestnem gledališču v Celovcu bo jutri, v soboto, ob nenavadnem času za gledališke predstave - ob 15. uri, premiera nove drame Janka Messnerja Obračun. Predstava bo ob tem zgodnjem popoldanskem času iz preprostega razloga, ker so večerni treminni celovškega gledališča pač zasedeni. Predstava, v kateri sodeluje več kot trideset ljubiteljskih in poklicnih igrateljev s te in one strani meje, režira Peter Militarov, glavno moško vlogo pa je prevzel igralec Boris Cavazza. Janko Messner, ki je pred kratkim prejel najvišje avstrijsko odlikovanje za znanost in umetnost - Avstrijski častni križ, je označil svoje novo delo kot obračun z družbeno lažjo, ritolnizmom in ritolnizm, klečepljenjem, svetohlinstvom in drugimi navadami v "groznotno klavrem pojavi samoodtujevanja v vrstah naše narodne skupnosti".

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše se z grafičnimi listi predstavljajo gorenjske likovne umetnice. V galeriji Mestne hiše razstavlja akad. slikar Henrik Marchel. V stebriščni dvorani Mestne hiše je na ogled razstava o podjetništvu v Kranju (1918 do 1941). V galeriji Pungrat razstavlja akad. slikarka Nataša Pičman.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava unikatnega pohištva arhitekta Janeza Suhadolca. V razstavnem salonu Dolik bo danes, v petek, ob 18. uri odprta razstava likovne ustvarjalnosti učencev osnovnih šol občine Jesenice. Na OŠ Karavanki kurirjev na Koroški Beli je na ogled mednarodna razstava fotografije Pokrajina 92.

VRBA - Prešernova hiša je odprta vsak dan od 9. do 16. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 17. ure, ob ponedeljkih zaprto.

DOSLOVČE - Finžgarjeva hiša je odprta do 20. junija vsak dan od 9. do 16. ure, v soboto od 9. do 13. ure, v nedeljo od 11.30 do 17.30 ure, ob ponedeljkih je zaprta.

KRANJSKA GORA - Ljznjekova hiša je odprta vsak dan od 10. do 17. ure, v ob ponedeljkih zaprta.

RADOVLJICA - V Sivčevi hiši razstavlja oblikovalec lokov Franc Oblak in akad. slikar Boni Čeh.

BLED - V belem salonu hotela Toplice so na ogled slike akad. slikarja Jožeta Čiuhe.

SKOFJA LOKA - V galeriji I. Groharja je na ogled razstava akad. slikarja in oblikovalca Tomaža Kržišnika. V galeriji ZKO - Knjižnica razstavlja Lojze Ferenc iz Skofje Loke. Zbirke Lokega muzeja so na ogled vsak dan od 9. do 17. ure, razen ponedeljka. V okroglem stolpu je do 25. maja na ogled razstava učencev 6. razredov OŠ Peter Kavčič - likovna dela so nastala ob ogled razstave Nevidne strani vidne umetnosti. V galeriji Loškega gradu je na ogled razstava likovnih del članov KZA.

ŽELEZNIKI - V galeriji Muzeja Železničarjev razstavlja slikar Vinko Hlebš in fotograf Sandi Čufar. Zbirke muzeja so odprte vsak dan od 8. do 15. ure.

TRŽIČ - V Kurnikovi hiši je na ogled mednarodna razstava geoloških in rudarskih ekslibrisov. V Paviljonu NOB je na ogled razstava ob 500-letnici rudnika in mesta Idrije ter likovna razstava akad. slikarja Rudija Skočirja iz Idrije. V avli tovarne Peko je na ogled fotografksa razstava Karlovac v vojnem času avtorja Dinka Neskusila.

KAMNIK - V kavarni Veronika bodo danes, v petek, ob 19. uri odprli razstavo del akad. slikarja Janeza Praprotnika.

PRIREDITVE TEGA TEDNA

KRANJ - V knjižnici Gimnazije bodo danes, v petek, ob 19. uri odprli razstavo Običaji in navade maturantov ob zaključku srednjega šolanja na Gimnaziji Kranj.

PREDOSLJE: ČEHOVE SLIKE - V salonu Ark - Maja v Preddolsjah bodo danes, v petek, ob 19. uri odprli slikarsko razstavo akad. slikarja Bonija Čeha.

TRŽIČ: LUTKOVNA IGRICA - V dvoranici tržiškega Paviljona NOB bodo danes, v petek, ob 17., 18. in 19. uri ponovili lutkovno predstavo MALI STRAHEC avtorja Kozme Ahačića. Predstavo je pripravil gledališče Čenče pri Mladinskem gledališču Tržič, dramaturginja, kostumografska, izdelovalka lutk in režiserka pa je Gabrijela Bodlaj. (B.K.)

TRŽIČ: SONČNI ŽAREK - Na OŠ Bistrica bodo danes, v petek, ob 18. uri letni koncert otroškega pevskega zborja ZKO Tržič Sončni žarek pod vodstvom zborovodkinj Milene Hostnik in Marije Gašperlin. Kot gost prireditve bo nastopila tudi otroška folklorna skupina Karavance v koreografiji Bojana Knifica. Prireditve bo povezoval Janez Kikel. (B.K.)

KRANJ: TM TEČAJ RELAKSACIJE - V prostorih OŠ France Prešeren se bo v četrtek, 28. maja, ob 19. uri začel začetni tečaj transcendentalne meditacije.

ŽIRI: JUBILEJNI KONCERT - V dvorani Svobode Žiri bo jutri, v soboto, ob 20.30 koncert ob 45-letnici Pihalne godbe Alpina. Sodelujejo še sopranistka Alenka Slokar in recitator Jože Logar. Podelili bodo tudi Gallusova priznanja.

PREDOSLJE: PREDSTAVA - V Kulturnem domu Predoslje gostuje jutri, v soboto, ob 20. uri mladinska verska skupina Emavis iz Semiča z veseloligro J.E. Kreka Tri sestre v režiji Slavka Kalana.

GORENJSKO TEKMOVANJE HARMONIKARJEV

Besnica - Turistično društvo in KUD Jože Papler bosta 14. julija letos organizirala gorenjsko tekmovanje v igranju na diafonično harmoniko - frajtonarico. Najuspešnejši gorenjski tekmovalci se bodo lahko udeležili polfinalnega tekmovanja za mednarodno tekmovanje Zlata harmonika Ljubljene. Vsak harmonikar bo na tekmovanju zaigral dve skladbi, skupni čas igranja pa ne sme biti daljši od štirih minut, obe skladbi pa morata biti v različnih ritmih. Kandidati za gorenjsko prireditve se lahko prijavijo do ponedeljka, 25. maja, pri Turističnem društvu Zgornja Besnica (tel. 403-109 ali 403-152). ● F. C.

SREČANJE SLOVENSKIH LUTKARJEV

Ruše - Na 22. sklepnom srečanju slovenskih lutkarjev 27. in 28. maja v Rušah se bodo predstavile kar štiri gorenjske lutkovne skupine, ki jih je za to prireditve izbral selektor. V informativnem programu bo nastopil Klub mladih lutkarjev LGL Klepeluh z igrico Vaske Trobec Klepeluh. Med otroškimi skupinami se je na republiško lutkovno srečanje uvrstila Lutkovna skupina Dobra misel OŠ Podlubnik iz Škofje Loke z igrico po motivih C. Perraulta Skatalček. Iz Kranja pa se predstavljajo na tem srečanju kar tri lutkovne skupine: Lutkovna skupina Tri z igrico Dve zgodbi, Lutkovna skupina Paravan iz Besnice z igrico Milana Pavlika Gospod Petelin, Lutke čez cesto pa bo nastopile s Svinčenim vojakom H.C. Andersena.

GOSPODARSKI KOMENTAR

Han

MARIJA VOLČJAK

Moralni kapital

Stari vladni privatizacijskega vozla ni uspelo razplesti, nova bo kot vse kaže pohitela z njim. Emil Milan Pintar, eden od avtorjev predloga zakona (formalno četrtega, neformalno dvanajstega), je minilo sredo optimistično napovedal, naj bi šel zakon že konec maja v parlament, saj je model zelo blizu slovenskemu kompromisu in političnemu prepričanju, da zakon res potrebuje mo, zato bi ga lahko dobili še spomladni. Na sejo odbora Območne zbornice Kranj je prišel naravnost s sestankom s podpredsednikom nove vlade Hermanom Rigelnikom in imel v žepu dogovor, da naj bi delo pospešili in da vladu daje mandat skupini, ki je predlog pripravila (Emil Milan Pintar, Janko Deželak, Mile Štefanec). Sodec po prvih razpletih v skupščinski komisiji vse ne bo šlo gladko, toda poguma jih ocitno ne jemljo.

Ker je vsebina Pintar-Deželak-Štefanecovega predloga že znan, se kaže nekoliko daje pomuditi ob utemeljitvah, s katerimi je tokrat postregel Pintar. Kot poglaviti cilj je opredelil željo, da bi bilo pretresov čim manj in da bi se izognili spekulativnemu ukinjanju podjetij. Zgledov namreč ni, saj doslej ni še nihče lastnisko predelal celotnega gospodarstva, tudi na tradiciji ni moč graditi, saj je slovenska le drobnolastniška. V razvitem svetu pa medtem potekajo nasprotni procesi, saj, denimo, v Švicariji kupujejo gozdove, da bo zaradi ekološke ogroženosti lažje gospodarila z njimi, v Italiji pa država odkupe stanovanja za mlade in ostarele, ki ne zmrejo ekonomike stvarnine.

Delovna skupina je pri svojem delu spoštovala tri načela. Prvo: Učinkovitost gospodarskega sistema s pomočjo motivacije za delo in znanje. Drugo: Večjega dela družbenih lastnine ni moč pridati, saj je ocenjena na 18 milijard mark, prihranki ljudi na 2 milijardi mark, torej bi lahko tuji poceni prišli do naših podjetij. Tretje: Nihče ne sme priti do večinskega deleža, ne država ne špekulant, v iskanju ravnotežja in pravičnosti so razlike lahko največ 1:5 do 1:7.

Model je seveda poskus kompromisa med delavskim odkupom, državnimi skladi in socialnim položajem zaposlenih. Pintar pričakuje, da se podjetja ne bodo odločala za prodajo (14. do 17. člen), temveč se bodo večinoma odločili za delnice po knjižni vrednosti, pri čemer naj bi 20-odstotna interna prodaja po diskontni ceni podjetjem zagotovila 350 milijonov mark svežega denarja, tako rekoč zaston. Tриje državni skladi bi dobili 40 odstotkov delnic, tudi pri preostalih 40 odstotkih bi zaposleni lahko prišli do delnic, seveda po polni ceni v petih letih. Odperta je torej možnost, da zaposleni postanejo večinski lastniki svojega podjetja.

Privatizacija je kamen, ob katerega se je spotaknila in padla starja vlada, naj še tako priopoveduje, kaj vse je napravila, med lastninskim interesom ni znala krmariti. Kako bo nova? Ker volitve niso daleč, si prav s privatisacijo, s katero bodo ljudje, ne le politične stranke, kolikor toliko zadovoljni, si lahko skuje velik moralni kapital. Seveda predvsem s tem, da početi z divjimi privatisacijami, ki niso samo moralno, temveč celo ekonomsko sporne.

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Konec maja nov vozni red

Na slovenskih železnicah bo 31. maja začel veljati nov vozni red, ki prinaša v potniškem prometu vrsto novosti. Vlaki bodo razdeljeni v tri skupine. Večja mesta na daljših razdaljah bodo povezovali Intercity in zeleni vlaki in imeli pri tem dobre mednarodne povezave. Regionalni vlaki bodo povezovali dve ali več regij in omogočali daljša potovanja brez presedanj. Primerni promet pa bo namenjen prevozu potnikov v večja mesta in iz njih. Med Mariborom in Ljubljano bo poskusno vpeljan tudi taktni promet, kar pomeni, da bosta imeli ti mesti povezavo približno na vsaki dve uri. Precej novosti je tudi v mednarodnem potniškem prometu. Med Zagrebom in Benetkami bo vozil nov Intercity vlak Kras, ki ima dobre zveze z drugimi italijanskimi mesti. Vozil bo tudi že uveljavljeni Eurocity vlak Mimara, ki Slovenijo povezuje z Münchenom in z drugimi velikimi nemškimi mesti. Vlak Simplon bo vozil do Ženeve, tam pa so dobre zveze s Parizom. Ugodne bodo tudi povezave z Dunajem, Gradcem in z drugimi avstrijskimi mesti.

Rigelnik v Preddvoru

Kranj, 20. maja - V klubu gorenjskih direktorjev v Dvoru v hotelu Bor v Preddvoru bo v sredo, 27. maja, gost večera podpredsednik slovenske vlade Herman Rigelnik. Pogovor z njim, ki ga bo vodil Emil Milan Pintar, bo vsekakor izredno zanimiv, saj bo predstavljal gospodarsko politiko. Rigelnika seveda ni potrebno posebej predstavljati, saj je saniral in vodil Gorenje, ki ga je v osmih letih postavil na nove temelje.

Privatizacija v kranjski Eliti

Kranj, 20. maja - V zadnjem času smo dobili kar nekaj telefonskih klicev, naj vendar napisemo, kako je potekala privatisacija v kranjskem trgovskem podjetju Elita. Direktorja Sreča Nečimra smo prosili za intervju o poslovanju Elite in o postopku privatisacije v podjetju. Vendar ga je žal zavrnili s sporočilom, da v zvezi s postopkom privatisacije potekajo tožbe na sodišču in da bodo javnost o tem obvestili, ko bodo izrecene pravnomočne sodbe.

Pobrskali smo po poslovnu imenu pravnih oseb in v njem našli Elito - trgovsko podjetje d.o.o. Kranj, njeni ustavnitelji pa so: Trgovsko podjetje Elita p.o. Kranj, Andreja Babnik, Nataša Bajt, Olga Benedik, Irena Berčič, Milena Bodiroža, Majda Borak, Jožica Božič, Zdenka Cotman, Mira Čimžar. Podjetje je v mešani latini, njegov direktor je Srečo Nečimer.

Gospodarska gibanja na Gorenjskem v letošnjem prvih treh mesecih

Gorenjsko gospodarstvo dohaja slovensko

Območna zbornica opozarja na neuskajenost blagovnih in denarnih tokov ter visoke obrestne mere.

Kranj, 20. maja - Odbor Območne zbornice Kranj je obravnaval gospodarska gibanja na Gorenjskem v letošnjih prvih treh mesecih in ugotovil, da je gorenjsko gospodarstvo v primerjavi s koncem lanskega leta zmanjšala zaostanek za slovenskim. Podprt je oblikovanje javnega dolga za sanacijo bank in s tem gospodarstva, saj je za gorenjsko gospodarstvo izrednega pomena sanacija jeseniške Železarne.

Podatki trimesečnih poročil seveda niso povsem zanesljivi, zato je direktor kranjske podružnice SDK Franc Podjed tako že večkrat po posameznih kazalcih predstavil deleže gorenjskega v slovenskem gospodarstvu in trimesečne primerjal s koncem lanskega leta.

Gorenjske plače so se približale slovenskim

V letošnjih prvih treh mesecih se je v primerjavi z enakim lanskim razdobjem zaposlenost na Gorenjskem zmanjšala za 10,7 odstotka, v Sloveniji za 8,6 odstotka, zmanjšanje je bilo torej na Gorenjskem večje. Največje, kar 31,6-odstotno je bilo v Tržiču, 14,7-odstotno pa je bilo na Jesenicah.

Finančni položaj gorenjskega gospodarstva je nekoliko boljši, saj je bil porast čistega prihodka na Gorenjskem 277,3-odstoten, v Sloveniji 152,8-odstoten. Obremenitev plač je bila na Gorenjskem nekoliko nižja, saj je bila v Slove-

ni 63,57-odstotna, na Gorenjskem 58,7-odstotna.

Če smo ob koncu lanskega leta ugotavljali 10 odstotno zaostanje gorenjskih plač za slovenskimi, lahko zdaj, da so se ob koncu marca približale slovenskem. Naslohi pa seveda zaostajajo za rastjo življenjskih stroškov.

8-odstotni delež zasebnih podjetij

Število zasebnih podjetij še vedno hitro narašča, v letošnjih štirih mesecih je bilo 335 novih, lani vse leto 562. Pri SDK ima žiro račune odprte 1.942

Sanacija jeseniške Železarne ni moč izpeljati le prek gorenjskega gospodarstva, je dejal Vasilij Komar iz Gorenjske banke, kjer so pripravili predlog, h kateremu pa bivša vlada ni pristopila. S pomočjo javnega dolga naj bi dokočno rešili tudi vprašanje starih deviznih vlog, saj je sedanje reševanje globoka zarezalo v gospodarstvo, zaupanje varčevalcev pa se je deloma povrnilo, saj so dvignili 18 milijonov mark, 25 milijonov mark pa znaša novo devizno varčevanje. Za obresti pa je dejal, da v Gorenjski banki so niso višje kot v drugih bankah sistema Ljubljanske banke, kakor tudi ne ob obresti v novih bankah. Znižale se bodo lahko le s sanacijo bank in gospodarstva.

Mitja Gaspari o sanaciji bank

Sanacija in lastninjenje sta lahko le en proces

Ljubljana, 21. maja - V začetku tega tedna je bil gost gospodarskega foruma - sekcije Socialdemokratske unije Slovenije za gospodarska vprašanja z nadstrankarskimi ambicijami - uslužbenec Svetovne banke za razvoj, morda bolj znan kot nekdajšnji viceguverner Narodne banke Slovenije in za časa Anteja Markoviča tudi Narodne banke Jugoslavije, večkrat omenjen tudi kot kandidat za finančnega ministra v vladi dr. Drnovška, Mitja Gaspari. Razložil je svoj pogled in izkušnje nekaterih drugih držav pri sanaciji finančnega sistema, eni najzahtevnejših nalog v Sloveniji.

Za razriščevanje pojmov, je poudaril Mitja Gaspari, je neizogibno potrebno razumeti sanacijo bank oz. finančnega sistema le kot del širšega procesa finančne, menedžerske in lastninske rekonstrukcije slovenskega gospodarstva, ki mora potekati sočasno in celovito. Kot predpogoj za začetek morajo biti jasna izhodišča: potrebno ugotoviti dejansko stanje (rizičnost, možnost odplačil kreditov - vse vrednoteno z mednarodnimi računovodskimi standardi, proučiti načine zavarovanja), razpozнатi institucionalne okvire in določiti instrumentarje za regulativno bank, jasna pa mora biti tudi smer razvoja finančnega sistema (pri tem je Mitja Gaspari omenjal pogosto zadrgo vzhodnoevropskih držav, ki takih zasnove nimajo). Za rekonstrukcijo je pomemben makroekonomski okvir in začeta makroekonomika stabilizacija (samo zmanjšanje inflacije, ki je doseženo v Sloveniji, je precejšen, ne pa zadosten dosežek) s sanacijo velikih podjetij in sistemov, finančna politika pa mora zagotoviti razporeditev bremen brez ekstremov. Ocene kažejo, da je v Sloveniji 30 do 40 odstotkov posojil neizterljivih, ki so zbrani pri majhnem številu bank in v majhnem številu sicer velikih dolžnikov (podjetij, sistemov).

Pri tem bi morali izkoristiti številne finančne odnose, ki so se

pri nas, kljub družbeni lastnini, dokaj razvili med podjetji in bankami, žal pa so banke še vedno pod nadzorom največjih dolžnikov.

Prestrukturiranje je, po mnenju Mitja Gasparija, treba začeti s saldaci kapitala bank s slabimi posojili, pri čemer dolžniki izgubijo v bankah pravico do lastniškega deleža, v naslednji fazi pa je nujno začniti depozite podjetij in jih spremeni (terjate) v kapitalski odnos (po ocenah naj bi bilo tega za 20 odstotkov pasive) ali dolgoročne kredite. Opisani postopki so zlasti pravno zahodni finančni inženiring, odpisu dolgov pa se je potrebno do skrajnosti izogibati (saj, če drugega ne, pomenijo potrebnih "mentalni trening" vodstev podjetij). Pred posegi po depo-

gorenjskih podjetij, od tega 1.639 zasebnih

V letošnjih prvih treh mesecih so imela zasebna podjetja 8-odstotni delež v čistem prihodu, 4-odstotna pri čistih plačah, 2,8-odstotnega pri zaposlenosti in 3,6-odstotnega pri plačanih davkih in prispevkih. Konč lanskega leta so zasebna podjetja ustvarila 7 odstotkov prejemkov, ki gredo v prihodek, zdaj je ta delež že 12 odstoten.

Predsednik Območne zbornice Jakob Piskernik je opozoril na razkorak med denarnimi in blagovnimi tokovi, v gospodarstvu se nahaja le 39 odstotkov denarja, v negospodarstvu 61 odstotkov. To povzroča nelikvidnost, ki jo premagujejo z blagovno menjavo, investicijami pa tudi tam, kjer je dohodek ugoden. Ovira so tudi pretirano visoke, oderuške mere.

Blokade se umirajo

Blokade na žiro računih se umirajo, v torek, 19. maja, je bilo blokiranih 1,1 milijarde tolarjev na računi 93 podjetij, od tega 57 zasebnih. Največja pa je bila blokada 5. maja, ko je znašala 1,4 milijarde tolarjev. Promet na žiro računih pa je v letošnjih štirih mesecih znašal 63 milijard tolarjev. Blokada je bila največja na Jesenicah, kjer je znašala minutili torek 587 milijonov tolarjev, v Kranju 231 milijonov tolarjev, v Radovljici 111 milijonov tolarjev, v Škofji Loki 109 milijonov tolarjev in v Tržiču 69 milijonov tolarjev.

Nelikvidnost je deloma omilila medsebojna kompenzacij,

ki jo je SDK ponovno opravila konec aprila. Na Gorenjskem je bilo poravnanih 793 milijonov tolarjev, 20 odstotkov prijavljenih terjatev, kar je predstavlja 5 odstotkov aprilskega prometa na žiro računih. V Sloveniji pa je bilo pobotanih 6 milijonov tolarjev, 17 odstotkov prijavljenih terjatev.

Letnega poročila za lansko leto ni oddalo 383 pravnih oseb, 23 odstotkov vseh, trimesečnega pa 691 pravnih oseb, kar je 34 odstotkov vseh. Na to obveznost so "pozabilo" predvsem zasebna podjetja.

Padanje proizvodnje se umirja

Na Gorenjskem je lani obseg industrijske prizvodnje padal hitreje kot v Sloveniji, letos se umirja. K temu prispeva predvsem izvoz, ki je marca porasel z 8 odstotkov. Kar 25-odstotni delež v gorenjskem izvozu ima predelava kavčuka, 20-odstotnega proizvodnja električnih strojev in aparatorjev, 14-odstotnega obutvena, 7-odstotnega lesna, 6-odstotnega tekstilna in 5,6-odstotnega črna metalurgija, je povedala Jadranka Švarc z Območne zbornice.

Gorenjski izvoz (brez dodelavnih poslov) je v letošnjih treh mesecih znašal 133 milijonov dolarjev, kar je predstavlja 13 odstotkov slovenskega, pri konvertinem izvozu pa 13,5-odstotnega. Gorenjski presežek je znašal 55,2 milijona dolarjev, slovenski 187 milijonov dolarjev. Slovenski presežek je posledica zmanjšanja uvoza, saj je imela že ob koncu lanskega leta 500 milijonov dolarjev primanjkljaja. Slovenski uvoz se je v letošnjih prvih treh mesecih zmanjšal za 34 odstotkov, gorenjski pa približno 25 odstotkov. V teh podatkih ni vključena prodaja v druge republike bivše Jugoslavije, kateri tudi ne dodelavni posli, ki imajo približno 20-odstotni delež. ● M. Volčjak

renčni nastop pa bi potrebovali 3 do 5 let. Zato je potrebno biti pri odpiranju za tuje banke previden in o tem pripraviti poseben program z maksimiranjem možnim tujim deležem. Kljub temu da se je Mitja Gaspari kot uslužbenec Svetovne banke že uvodoma distanciral od vpletanja v naše domače (zlasti politične) odnose in težave, je ocenil, da je Slovenija ob osamosvojitvi postavila svoj monetarni sistem na zakonodajo, ki je na zavidljivi svetovni ravni. Banka Slovenije vodi zelo dobro politiko, je dejal, ne razume pa ravnjanja z državnim proračunom, ko je vsak od ministrov tudi finančni minister. Nekriti delež proračuna (18 mdr. tolarjev) je, če se realno oceni tok gotovine (cash flow), dvakrat višji, predvsem pa je nedopustljivo, da smo kar dobro leta izgubili, ne da bi vsaj začeli z resnimi pripravami (predsanacijami) na potrebljeno (finančno in gospodarsko) restrukturiranje.

Napaka je tudi, da denar od prodaje (privatisacije) stanoval ni bil vsaj deloma uporabljen v ta namen. Kljub vsemu, po besedah Mitja Gasparija, mednarodni finančni strokovnjaki in v Svetovni banki vidijo Slovenijo kot prvo državo, v kateri mora ta proces uspeti, saj ima pred ostalimi vzhodnoevropskimi državami skoraj neprimerljive prednosti. ● S. Zargi

AVTOŠOLA Begunjska 10, Kranj
TEČAJ - VSAK PONEDELJEK
216-245

</div

25. maja, pred 100 leti, je bil rojen dolgoletni voditelj Jugoslavije Josip Broz Tito.
Foto: F. Perdan (arhiv Gorenjskega glasa)

Odprte strani

Urednikova beseda

25. maja, leta 1892, se je v Kumrovcu rodil Josip Broz - Tito, ki je 35 let vodil Jugoslavijo. Ocenjevalo bo dala zgodovina - bil je eden od velikih vojskovodij drugi svetovne vojne, državnik in politik ali zagrizen revolucionar, neusmiljen z drugače mislečimi, diktator in nasprotnik demokracije. Na Odprtih straneh smo dali besedo Jožetu Smoletu, ki predlaga praznovanje 100-letnice Titovega rojstva. Z njim se je pogovarjal Jože Košnjev. V sredici objavljamo članek, ki ga je pripravil novinar Radia Slovenija Matej Šurc in govor o padcu komunizma v vzhodni Evropi, Franci Zagoričnik pa se je udeležil žalne svečanosti na Piberškem polju. Na zadnji strani predstavljamo nov slovenski denar.

Leopoldina Bogataj

JOŽE KOŠNJEK

Republiški poslanec JOŽE SMOLE predlaga obeležitev 100. obletnice rojstva Josipa Broza - Tita

Titu naj izrečejo sodbo zgodovinarji

"Prepričan sem, da bo zgodovina zapisala Tita kot najpomembnejšega državnika na tleh nekdanje Jugoslavije in med najpomembnejše svetovne državnike. Bo pa zgodovina ocenjevala dobre in slabe plati. Noben državnik nima samo pozitivnih plati. Zato mi je veliko zato, da ob 100-letnici rojstva začnemo strokovno obravnavati Titovo delo brez predsodkov in ideologije. To je stvar stroke," pravi Jože Smole, ki je bil tri leta Titov tajnik in šef kabinetra. "Če ne bi imel teh sposobnosti, ne bi tako dolgo držal Jugoslavije skupaj."

V času, ko se Slovenci skušamo otresti kakršnokoli vezi s pokojnim jugoslovanskim predsednikom Josipom Brozom - Titom in smo na različne načine pospravili njegove slike in kipe, prihajatevi s predlogom za obeležitev 100. obletnice njegovega rojstva, ki bo v ponedeljek, 25. maja. Zakaj?

SMOLE: "Predlog ni nenavaden. Gre za 100. obletnico rojstva velikega državnika in politika. Moj namen je bil samo ta, da bi bila naša javnost ob tem animirana, da bi javna občila o Titu, kaj povedala in napisala in da bi se organizirala posamezna strokovna posvetovanja. Gre nesporno za velikega državnika in politika. Ko sem dal to pobudo, se nisem zavzemal za enostranski pristop, še najmanj pa za idealizacijo Josipa Broza - Tita. Zavzemam se za realistično oceno Titovega življenjskega opusa. O tem, ali je bil Tito velik državnik ali ne, govorijo vsemogoče izjave svetovnih politikov. Če kdo trdi, da ni bil državnik, potem kaže s tem svoj provincializem. To zavračam. Stota obletnica rojstva bi morala biti spodbuda za naše zgodovinarje, da gredo v globljo analizo Titovega življenja in da predvsem zgodovinska stroka oceni, kje je bil Tito s svojim delovanjem učinkovit, kje ne in kje je delal napake. Predlagam torej resno analizo."

Svoj predlog za obeležitev obletnice Titovega rojstva ste dopolnili s pohvalnimi besedami bivših svetovnih politikov na račun Tita. Znano pa je, da tako doma kot na tujem očitajo pokojnemu predsedniku tudi negativne stvari.

oseveltovih spomenikov, ki jih ni malo. Pri nas pa imamo opravka s provincializmom, ki je zlasti izrazit pri sedanji ljubljanski oblasti na celu z županom gospodom Stregarjem, ki želi Tita enostavno zabrisati. Da so Titovo cesto preimenovali v Dunajsko je škandal nad škandalom. Ali se bo Ljubljana ponosa, da ima Dunajsko cesto? To je zame provincializem non plus ultra! Kot je provincializem najhujše sorte napad name s strani gospoda Malenščaka iz Liberalne stranke. Kot da Smole edini govorja, da je bil Tito državnik. Zavzemam se za jasen zgodovinski spomin, za graditev prihodnosti na doseđanjih pozitivnih dosežkih in nekaj zgodovinsko pozitivnih dejstev je tudi pri Titu."

Na katere pozitivne plati Josipa Broza - Tita bi opozorili?

SMOLE: "On je prekinil klajoč, ki je bilo leta 1941, ko so ustaši klali pravoslavne, četniki muslimane in katolike, in je velika stvar, da se je s skupno fronto proti okupatorju prekinilo to klanje. Rad bi spomnil na pismo, ki ga je Randolph Churchill poslal svojemu očetu Winstonu Churchillu po svojem pogovoru s papežem. Randolph je bil član britanske misije pri vrhovnem štabu narodnosvobođidle vojske Jugoslavije. To njegovo pismo je objavljeno v knjigi dr. Dušana Bibra Tito - Churchill zaupno, v pisusu pa sin sporocila očetu, da je bil pri papežu in je papeža zanimalo, kaj se dogaja v Jugoslaviji. Randolph je papežu rekjal, da je Tito edini človek, ki lahko prepreči to klanje na verski in nacionalni osnovi in ga je treba podpreti. Pod Titom smo imeli 35 let stabilne notranje politične razmere, da ni bi-

lo nobenih resnejših mednarodnih konfliktov, kar ne pomeni, da ni bilo sporov in trenj, ampak je Tito znal preprečevati konflikte. Ves svet je priznal, da je znal Tito združiti zelo različne narode v jugoslovansko skupnost. V času Tita smo imeli socialni mir, velik materialni napredok, da se je standard dvigoval, da se je za razliko od sovjetskega socializma začel uvajati samoupravni socializem. Zelo pomembna stvar pa je Titov in jugoslovenski upor Stalinu, kar je presestilo Zahodni svet, da se je majhna država uprla veliki Sovjetski zvezi. Ta odpor je bil začetek rušenja sovjetske dominacije in začetek ustvarjanja enakopravnih odnosov med socialističnimi državami in komunističnimi partijami. Positivna je tudi aktivna udeležba Jugoslavije v gibanju neuvrščenih, ki je državi prineslo izreden mednarodni ugled. V svetu se je Jugoslavija celo imenovala Titoland. To mi je šlo večkrat na živce, vendar je svet država posebil s Titom in ta država je igrala večjo vlogo, kot bi jo lahko imela glede na številno prebivalcev in gospodarsko moč. To so zgodovinska dejstva in najdete jih v vsaki resni zahodni enciklopediji."

Kaj pa negativne plati Titove vladavine? Predvsem te slišimo zadnja leta najpogosteje.

SMOLE: "Pod Titom Jugoslavija ni globlje reševala nacionalnega vprašanja. Zagotovljene so bili dobiti mednarodni odnosi, ampak vedno so bili ti odnosi prisotni kot problem. Če bi to resili, po njegovi smrti ne bi prihajalo do tega, kar se je in se dogaja. Druga sibka točka je bila, da je on preveč gradil na Zvezni komunistov, v kateri je videl tudi povezovanljivi faktor vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. Jemal jo je na klasičen način. Meni je nekajkrat rekjal, da dvomi glede 6. kongresa v Zagrebu, ko se je Komunistična partija preimenovala v Zvezno komunistov. Dvomil je predvsem, ali je bilo prav, da se je iz državnodirektivne partije spremenal v idejnopolitično organizacijo. Verjel je v močno partijo, ki predstavlja interes vseh prebivalcev Jugoslavije. Tito ni dojel

čne države, ker je to razbijalo socialistični tabor. Ta nevarnost ni izmišljena stvar. Ko pa je prišlo do sprememb v Evropi, bi morali pri nas zmanjšati denar za oboroževanje, vendar se je armadni vrh obnašal, kot da se nič ni sprememben. Zahteval je celo več denarja. Po Titu je armadni vrh zbezljal, predsedstvo je postal lutka armadnega vrha. Če bi Tito dovolil nadzor nad armado, bi se deviacije preprečile. Spominjam se, ko je Mitja Ribičič kot predsednik vlade zahteval zmanjšanje denarja za armado, da se je zoper njega začela cela kampanja. Ko je predlagal, naj bi bil sekretar za ljudsko obrambo civilna oseba, ne pa general, so generali hodili k Titu in govorili, da je to uperjeno zoper njega."

Vi ste bili Titov tajnik in šef kabineta. Kakšen je bil je gojil kult osebnosti, je bil potraten, samoljuben?

SMOLE: "Oboje skupaj sem bil tri leta. Pretirano skromen Tito ni bil. Ne morem pa reči, da je bil potraten. To, kar se je dogajalo okrog kulta osebnosti in teh raznih rezidenc, je posledica sistema. Mnoga republiška vodstva so v imenu Tita gradila rezidence, ki so jih sama uporabljala, Tito pa najmanj. Tito je 45. in 46. leta uporabjal samo rezidence bivše kraljevine Jugoslavije: Beli in Stari dvor v Beogradu in Brdo ter Bled v Sloveniji. Potem so začele rasti tendence v republiških vodstvih, ker so v tem videli tudi nekak element enakopravnosti, pa so vsi začeli graditi. Kolikor jaz vem, Tito tega ni zahteval, ni se pa mogel temu upreti. Slabo pa je, da je toliko in toliko let vladal ta kult Titove osebnosti in če tega kulta ne bi bilo, bi bil danes tudi pri mlajši generaciji odnos do Tita drugačen. Tisto, kar je pozitivno pri Titu, bi prišlo bolj do izraza. Bil je izjemno državnik in se je aktivno vključeval v spremembe. Ni res, da je bila Jugoslavija ustavitevna liga neuvrščenosti, ampak se je to začelo z azijskoafriško konferenco v Bandungu leta 1955. Jugoslavija je takrat gradila na balkanskem paktu Grčije, Turčije in Jugoslavije zoper nevarnost Sovjetske zveze, ker sta bili Grčija in Turčija članici Atlantske zveze. Ko je prišlo do Bandunga in neblkovstva, je Tito to dojel in državo usmeril v gibanje, kjer je postala Jugoslavija v kratkem času vodilna."

Matej Šurc

SVETA ALIANSA

Tajni dogovor Reagana in papeža o tem, kako zlomiti komunizem

Preložni dogodki niso samo odsev gibanja množic na ulicah ali rezultat spopadov na bojnem polju. Zgodovino nemalokrat oblikujejo tudi skrivna srečanja vplivnih državnikov. Ta sprožijo delovanje tajnih služb in kapitala, ki v načrtovanih spremembah zasluži tudi svoj interes. Potem ko so decembra leta 1981 na Poljskem izvedli državni udar, sta takratni ameriški predsednik Ronald Reagan in papež Janez Pavel II. združila svoje sile, da bi ohranila pri življenu prepovedani sindikat Solidarnost. Upala sta, da bosta s pritiskom na Varšavo pomagala osvoboditi celotni "socialistični tabor" v Vzhodni Evropi. Tako je nastala ena najpomembnejših tajnih zvez v sodobni politični zgodovini. Podrobnosti o njej razkriva tudi slovenski raziskovalni novinar Karl Bernstein, ki je pred poldrugim desetletjem, skupaj s kolegom Bobom Woodwardom z odkritjem afere "Watergate" zapečatil predsedniško pot Richarda Nixon-a. Bernsteinov članek, ki je bil objavljen v eni zadnjih številki ugledne ameriške revije Time, sta prevedla in priredila Marjetka Kozjek - Šurc in Matej Šurc.

V vikanski knjižnici sta se v ponedeljek, 7. junija 1982, pričela predsednik Ronald Reagan in papež Janez Pavel II. Pogovarjala sta se 50 minut. Hkrati je v papeževih apartmajih potekalo tudi srečanje z Williamom Clarkom. Pogovarjali so se večinoma o izraelskem vdoru v Libanon. Dogodki na Bližnjem vzhodu pa niso bili osrednja tema pogovora med predsednikom Reagonom in papežem Janezom Pavlom II. Tako enemu kot drugemu so se zdele pomembnejše teme o Poljski in Sovjetski zvezi ter njeni prevladi v Vzhodni Evropi. Na srečanju sta se Reagen in papež zagrozili Sovjetom, da se bo ob njihovem morebitnem vdoru na Poljsko, vrnil v domovino in ostal s poljskim ljudstvom. Cerkev je zares ponudila veliko podporo. Bila je odprta in skrivnostna hkrati. Odprta je bila v tem, da je pošljala človekoljubno pomoč - hrano, denar, zdravila in zdravniške nasvetne zdravnikov po cerkvah, skrivna pa je bila v tem smislu, da je podpirala politične dejavnosti: razdeljevala je računalniško opremo, omogočala je ilegalna srečanja, pomagala pri organizirani demonstraciji in podobno.

Odkod denar za Solidarnost

Sile sta usmerila na Poljsko, najbolj gosto naseljeno sovjetsko satelitsko državo, v kateri se je rodil papež Janez Pavel II. Tako papež kot predsednik sta bila prepričana, da lahko Poljsko iztrgata iz sovjetske obrite, če bosta uspela destabilizirati poljsko vlado, hkrati pa ohranila delovanje gibanja Solidarnost, ki se ga poljske oblasti z vojaškim udarom, decembra 1981, prepovedale.

Do leta 1989, dokler ni bila Solidarnost znova legalizirana, je cvetela tajna oskrbovalna mreža, ki sta jo ustanovila Reagen in Janez Pavel II. Duhovniki na Poljskem, ameriški agenti, predstavniki Ameriške federacije dela (AFL), Kongres industrijskih organizacij (CIO) in evropska delavska gibanja so vzpostavili kanale, po katerih so pretihotapili na tone opreme - od telefakov (prvih na Poljskem), teleprinterjev, oddajnikov, telefonov, kratkovlajnih radiov, do video kamer, fotokopirnih strojev in računalnikov.

Prepoznavano gibanje je dobivalo denar iz skladov ameriške obveščevalne službe (CIE), Narodne ustanove za Demokracijo, tajnih računov Vatikana in zahodnih trgovinskih združenj. Pomembne strateške nasvetne, ki so odsevali politiko Vatikana in Reaganeve administracije, so Lech Walensa in drugi voditelji Solidarnosti dobivali bodisi od duhovnikov bodisi od ameriških in evropskih strokovnjakov, ki so na skrivaj delovali na Poljskem. Podrobnosti o izmenjavi informacij med Varšavo in Moskvo so vse bolj preplavljale Zahod, prihajale pa so od duhovnikov pa tudi vohunov v poljski vladi.

Papež zagrožil Moskvi

"Solidarnost kot delavska gibanje je bilo v tistem času pomembno oružje, s katerim bi lahko presegli delitev Evrope,

kakršno je uzakonila Jalta. V Vzhodni Evropi ni takrat obstajalo ničesar podobnega," se spominja Reagen. Walensa in njegovi namestniki so se zavedali, da sta Reagen in Janez Pavel II. naklonjeni prizadevanjem Solidarnosti, niso pa vedeli, na kakšen način želite sodelovati. Wojciech Adamiecki, nekdanji izdajatelj in urednik časopisa ilegalne Solidarnosti in sedanjem konzulu poljskega veleposlanstva v Washingtonu pravi: "Dejali so nam, da je papež zagrožil Sovjetom, da se bo ob njihovem morebitnem vdoru na Poljsko, vrnil v domovino in ostal s poljskim ljudstvom. Cerkev je zares ponudila veliko podporo. Bila je odprta in skrivnostna hkrati. Odprta je bila v tem, da je pošljala človekoljubno pomoč - hrano, denar, zdravila in zdravniške nasvetne zdravnikov po cerkvah, skrivna pa je bila v tem smislu, da je podpirala politične dejavnosti: razdeljevala je računalniško opremo, omogočala je ilegalna srečanja, pomagala pri organizirani demonstraciji in podobno.

Rešila ju je božja previdnost

Reagan in papež sta se na svojem prvem srečanju pogovarjala še o nečem skupnem: leta 1981 sta namreč oba preživel teroristični napad. Oba sta tudi verjela, da ju je rešil Bog in to zaradi njunega posebnega poslanstva na zemlji. Dober prijatelj Reagana, nekdanji apostolski delegat v Washingtonu, je zaupal tele Reagane besede: "Nenehno so nam na poti zle sile, vendar nam pomaga božja previdnost." Kot meni svetovalec za državno varnost Clark, sta oba svoje preživetje označila za čudež.

V prvi polovici leta 1982 so izoblikovali tako imenovano "strategijo petih točk". Poglavitni cilj te strategije je bilo spodkopati sovjetsko gospodarstvo, vnesti preprič med Sovjetsko zvezo in njene zaveznice v Varšavskem paktu ter pospeti reforme v samem sovjetskem imperiju.

Ta strategija vključuje:

Prvič: ameriški obrambni sistem je povečeval zmogljivosti zato, da bi onemogočil Sovjetsko vojaško tekmovanje z ZDA. Reaganova strategija obrambne pobude - Vojna zvezda - je postala osrednji del strategije. Drugič: skrivne operacije, ki bi podprle in spodbudile reformsko gibanja na Madžarskem, Češkoslovaškem in Poljskem.

Tretjič: finančna podpora državam Varšavskega pakta, če so le-te pripravljene zagotoviti človekove pravice, izvajati politične reforme in uveljavljati tržno gospodarstvo.

Cetrtič: ekonomska osamitev Sovjetske zveze in ustavitev dočka zahodne in japonske tehnologije Moskvi.

Petič: uporabljati Radio Svo-

tako obveščevalce CIE od leta 1981, ko je moral zapustiti Poljsko. Takrat je namreč opozoril, da nameravajo Sovjeti vdreti na Poljsko, če poljski vladi ne bi uspelo vzpostaviti vojaškega režima. Tudi leta 1980 je Kuklinski opozarjal na možnost sovjetskega posredovanja. Carter je zato opozoril Brežnjeva, da bodo ob morebitnem vdoru prodali ameriško orožje Kitajski. Vendar je bil Brežnjev tokrat, kot je Washingtonu poročal Kuklinski, bolj nestrenjen, hkrati pa zaradi slabe letine ni potreboval vojaške mehanizacije na poljih in bi jo namesto tega lahko uporabil za napad na Poljsko.

George Bush pa nič

Odločilni akciji Administracije pri tej akciji so bili vdani rimskokatolički - šef CIE William Casey, Richard Allen, William Clark, Alexander Haig, Vernon Walters in veleposlanik v Vatikanu William Wilson. Odnos med ZDA in Vatikanom so takrat poimenovali "sveta aliansa". Ta je predstavljala moralno moč papeža in katoliški nauk na eni strani ter strah pred komunizmom in ameriška demokratična načela na drugi strani. Seveda pa njihova prizadevanja ne bi bila mogoča, če ne bi imeli popolne podpore Reagana. Predsednik je bil prepričan, da so komunisti naredili veliko škodo, ko so na Poljskem uveljavili vojaški režim. "Nisem si znal predstavljati, da bi lahko taka oblast obstala, še posebej, ker ima tam Cerkev močan vpliv," pravi Reagan.

Poglavitne odločitve glede podprtja Solidarnosti so sprejeli Reagen, Casey in Clark v sodelovanju z Janezom Pavlom II. "Reagan je zadevo zelo dobro razumel, tudi tisto prikrito stran," pravi Richard Pipes, ameriški znanstvenik poljskega rodu in dodaja: "Predsednik je govoril o zlu sovjetskega sistema - ne o sovjetskih ljudeh - in o načinu, kako pomagati Solidarnosti, ki se je bojevala za svobodo. Haig, Baldrige in Baker so menili, da načrt ni stvaren, Bush pa ni rekel niti besede. Navadno sem sedel poleg njega, toda nikoli nisem vedel, kaj si misli. Vendar je Reagan razumel, kakšno je ozadje."

Cerkveni voditelji so pri usklajevanju akcij prispevali bistveni del. Glavni poslanec med Washingtonom in Vatikanom je bil nekdanji pooblaščenec direktorja CIE in zvesti rimskokatolički Vernon Walters, ki je odlično sodeloval s Casejem. Walters naj bi se, kot pravijo vikari, srečal s papežem nekaj desetkrat. "Walters je prenašal sporočila med Vatikanom in Washingtonom," pravi nekdanji ameriški ambasador v Vatikanu, Wilson. "Toda pogovori niso bili povezani le s Poljsko, ampak smo se pogovarjali tudi o Srednji Ameriki ali o talcih v Libanonu."

Oslabiti režim v Varšavi

Predsednik Reagen je že pred srečanjem s papežem leta 1982 podpisal tajni dokument, s katerim je potrdil vrsto ekonomske, diplomatske in drugih ukrepov. Z njimi so želeli oslabiti prevlado Sovjetske zveze v Vzhodni Evropi. Najpomembnejše operacije so bile namenjene Poljski, saj je bil poglavni cilj tajnega dokumenta destabilizirati vlado v Varšavi. To naj bi dosegli s propagando in usklajeno pomočjo Solidarnosti; z uveljavljanjem človekovih pravic, posebej pravice do svobode veroizpovedi; z ekonomske pritisci; in diplomatsko osamitvijo komunističnega režima.

Pomembno vlogo pri tem je imel Zbigniew Brzezinski, potrojnik, drugače pa svetovalec za narodno obrambo v Carterjevi administraciji. "Pri vojaških vprašanjih je imela ameriška stran prednost, medtem ko jih je Vatikan prekašal pri ocenah političnih razmer.

Cerkev je imela prav tako prednost pri razumevanju splošnega razpoloženja na Poljskem in v odnosih do voditeljev Solidarnosti," pojasnjuje Brzezinski.

"Solidarnost je delovala zelo spretno in preudarno, saj so imeli navodila Cerkev. V kritičnih trenutkih ni izvajala prevelikih pritiskov," pravi eden izmed papeževih bližnjih sodelavcev. "Bili so časi, ko smoomejevali delovanje Solidarnosti, kajti Poljska je bila tempirana bomba v osrčju komunizma. Eksplodirala bi lahko vsak hip."

Dvatisočletne izkušnje Cerkev

"Skoraj vse, kar je bilo povezano s Poljsko, je šlo mimo ustanovljenih kanalov State Departmenta. Glavno vlogo sta imela Casey in Clark," pravi Robert McFarlane, odpoljanec tako Clarka kot Haiga, pozneje pa Reagov svetovalec za državno varnost.

Nadškof Laghi je vsaj šestkrat prišel v Belo hišo in se tam srečal s Clarkom ali z Reagonom; vedno je vstopal pri zadnjih vratih, da bi se izognil novinarjem. "Moja najpomembnejša naloga je bila priprava srečanja med Waltersom in papežem. Okoliščine so bile zelo zapletene - kako vztrajati pri človekovih pravicah, verski svobodi in predvsem, kako ohraniti Solidarnost, ne da bi premočno izvali komunistično vlado. Toda rekel sem Vernonu, 'Poslušaj očeta. Mi imamo 2000-letne izkušnje pri tem,'" pravi Laghi. Nekdanji kongresnik Edward Derwinski, strokovnjak za Vzhodno Evropo, ki se je velikokrat srečal s Caseyjem, o njem pravi: "Casey je bil prepričan, da je komunistični sistem obsojen na propad. Poljska naj bi bila tista sila, ki bi temu odločilno pomogla. Zahteval je nenehno usmerjenost ameriške obveščevalne službe v Vzhodno Evropo. To sicer ni bilo opazno, saj sta bila takrat v ospredju Nikaragua in Salvador," dodaja Derwinski. Casey je vodil operacije na Poljskem na star način, tako kot je počel med drugo svetovno vojno in v prvih letih službovanja pri CII. Takrat je ameriška politika za svoja prizadevanja, vzpostaviti nekommunistične vlade v zahodni Evropi, izrabila Socialdemokratske stranke, tokrat pa je kot sredstvo za svoje koristi izrabila Solidarnost.

Skoraj v vsaki poljski vasi in mestu so ustanovili ilegalne časopise in biltene, ki so kritizirali državno občila. Tudi Cerkev je začela izdajati svoje časopise. Ameriško veleposlanstvo v Varšavi je postalosrednina in po številnih ocenah tudi najbolj učinkovita postaja CIE v komunističnem svetu. Mreža duhovnikov pa je v državi pre-

našala informacije od cerkve do cerkve, v katerih se je skrivalo veliko vodilj Solidarnosti.

Jaruzelski - podlež, Walensa - vitez

Poleti leta 1984 je kazalo, da so ukrepi priprazdeli predvsem občajne Poljake, manj pa komuniste, zato se je Laghi srečal s predsednikom Reagonom v Santa Barbari in zahteval preklic nekaterih sankcij. Hkrati s tem je Bela hiša po zaupnih posvetovanjih z Vatikanom odkonila, da bi omilila ekonomski pritisk na Sovjetsko zvezo, kajti Moskva je Poljake zatirala še naprej.

Leta 1985 pa je postal očitno, da poljskemu režimu ne bo uspelo steti Solidarnosti. Po nekaterih virih je takrat na Poljskem krožilo več kot 400 prepovedanih časnikov, revij in drugih glasil, od katerih so nekatera dosegla naklado tudi do 30.000 izvodov. Satirične knjižice za otroke so bile vse polne prirejenih poljskih bajk, v katerih je bil general Jaruzelski prikazan kot podlež, komunizem kot rdeči zmaj, Walensa pa kot pogumni vitez. S pomočjo tajne radijske opreme, ki jo je preskrbel CIA, in so jo naskriveni podarili aktivistom Solidarnosti, so vdirali v režimski radijski in TV programi s svojimi sporocili, kot so: "Solidarnost živi" ali "Upor".

Načrt je uspel

"Nihče ni verjal, da bo komunizem tako hitro propadel," je rekel eden izmed bližnjih papeževih sodelavcev. Komunistični režim v Varšavi se je moral postopoma uklanjati moralnim, ekonomskim in političnim pritiscem, ki sta jih izvajala Papež in Reagan. Zaporji so se praznili, oblasti so opustile napovedan sodni proces proti Poljski. Štiri meseca pozneje so papež Janez Pavel II. poždravili milijoni rojakov, med njegovim potovanjem po domovini, kjer je izrazil podporo Solidarnosti in zahteval spoštovanje človekovih pravic. Julija leta 1988 je sovjetski predsednik Gorbacov med obiskom Varšave nakazal, da poljsko vodstvo brez sodelovanja Solidarnosti, ne bo moglo več vladati. 5. aprila 1989 sta obe strani podpisali sporazum o legalizaciji Solidarnosti in se dogovorili, da bodo junija izvedli splošne volitve. Decembra leta 1990, devet let po aretaciji in prepovedi sindikata Solidarnosti, je Lech Walensa postal poljski predsednik.

Med Titovimi pionirji. Foto: F. Perdan
(arhiv Gorenjskega glasa)

Moda
in
kvaliteta

Elita

Panorama

IZJAVA TEDNA

Prevrednotenje zgodovine

Predsednik občinskega odbora Slovenskih krščanskih demokratov Škofja Loka Vincencij Demšar je na drugem kongresu te stranke zahteval, da se medvojna zgodovina ponovno prouči, zapiše in objavi. Do tedaj naj se praznovanje praznikov, ki se nanašajo na dogodke iz tega obdobja, odloži. Vsem novim zgodovinopiscem moramo vsekakor priporočiti, da pri opravljanju te naloge ne spregledajo prispevkov Vincencija Demšarja

V Loških razgledih, saj je bil kot kustos Loškega muzeja za NOB prvi poklicani strokovnjak. ● S. Z.

SISI PO SISIH

SKUPNA STROKOVNA SLUŽBA SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI OBČINE RADOVLJICA

ZDRAVSTVENA SKUPNOST
IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST
SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA
KULTURNA SKUPNOST
SKUPNOST SOCIALNEGA VARSTVA
TELESNO KULTURNA SKUPNOST
RAZISKOVALNA SKUPNOST
SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE
SKUPNOST SOCIALNEGA SKRBSTVA

Se v času, ko je bil predsednik slovenske vlade Boris Šinigoj, so bile ukinjene samoupravne interesne skupnosti. Odtelej je Slovenija že nekaj časa samostojna, po sisih se kolca le še kakšnemu birokratu. Ampak z naše fotografije je očitno, da se povsod le še ne dajo. V Radovljici imajo Skupno strokovno službo samoupravnih interesnih skupnosti še vedno - in ko bo nastala nova občina Bohinj, bo lahko nasledila svoj del SIS table... ● M. Va., foto: A. Gorišek

Sladki živ-žav za male begunce

Otroško - mladinski program Radia Žiri in Taborniki iz škofjeloške občine organizirajo v sredo, 27. maja, ob 15. uri, v vojašnici v Škofji Loki "Sladki živ - žav za male begunce". Tako so ga pomenovali zato, ker so dobili veliko bombonov iz tovarne Sumi iz Ljubljane in ravno toliko čokolad iz Gorenjke iz Lesc, sodelovalo pa je tudi veliko firm iz Škofje Loke. Lutkarske predstave, igre s taborniki, ansamblji, mladi pevci iz OŠ Ivan Grohar iz Škofje Loke, pa učenci škofjeloške glasbene šole pa bodo poskrbeli za igre in zabavo. Naj bo živžavsko geslo tokrat "Vsaj iskrica srče v očeh, če je že duša žalostna". ● I. K.

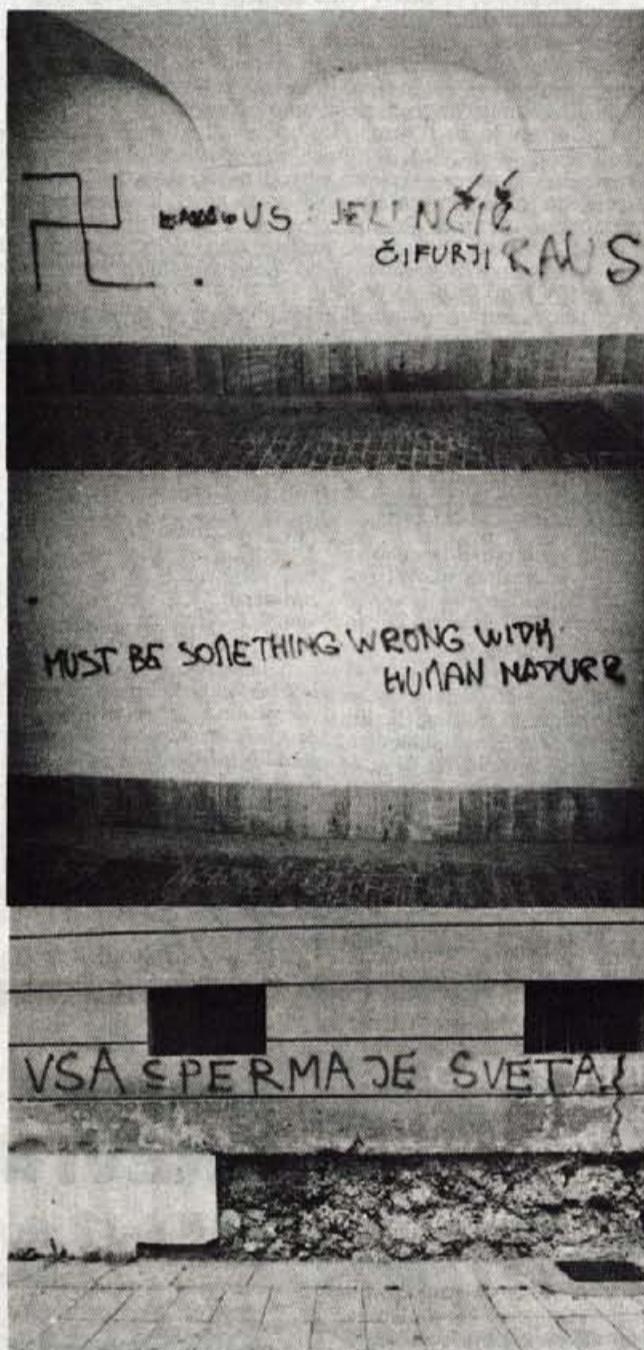
Dahnili so da

V Kranju in Preddvoru so se 16. maja poročili: Matjaž Rakovec in Mojca Stritar, Franc Korbar in Mateja Slapar, Matjaž Krelj in Tanja Brezar, Dominik Erzen in Darja Prestor, Milan Dobnikar in Alenka Tomšič, Janez Maselj in Irena Nikč, Jože Cuderman in Nataša Zapotnik, Franci Gotlib in Nataša Perko, Damijan Ferlec in Majda Demšar. Čestitamo.

GLASBENA ŠOLA AKORDEON

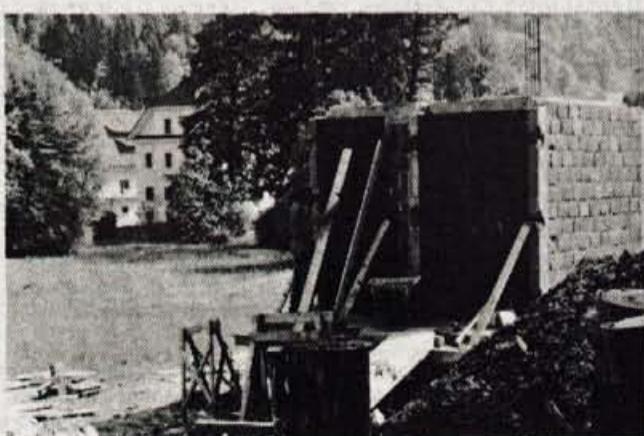
VPISUJEMO UČENCE ZA ŠOLSKO LETO 1992/93 ZA
NASLEDNJE INSTRUMENTE: HARMONIKA, KLAVIR, KITARA,
CITRE, KLAVIATURA, KLJUNASTA IN PREČNA FLAVTA,
PREDŠOLSKA GLASBENA VZGOJA.
INFORMACIJE PO TEL.: 212-007 ZJUTRAJ IN ZVEČER ALI
OSEBNO V HOTELU EVROPA SOBA 503, SPREJEMNIH IZPIТОV
N!!! NUDIMO VAM TUDI NAKUP INSTRUMENTOV.

KRANJSKI GRAFITI

Želim samo opozoriti na grafit pod velbom zraven nekdanje trgovine Hlebš nasproti tržnice. Če ga niste videli, se spleča pogledati. Ni mi razumljivo, kdo mora zginiti iz Slovenije, nam je pisala bračka Viktorija. Grafit smo pogledali, poslikali, zraven pa še dva druga, ki tudi "krasita" staro mestno jedro. ● Foto: P. Kozjek

IZ NOVEJŠE VISOŠKE KRONIKE

Kar tako, človek bi rekel, da iz hudobije ali ignorancije do res le-pega, dosedaj še neomadeževanega Tavčarjevega Visokega, raste zdana transformatorska postaja na najbolj izpostavljenem mestu. V posmeh odloku zaščiti Tavčarjeve domačije z okolico. Kako beden je ta nemogoč objekt sredi glavne livade v primerjavi s skromnim, pod gozdni rob in krošnje pomaknjennim mavzolejem, ki so ga Tavčarjevi zgradili v spomin na matmo in nesrečno preminulino sinovo! O ohranjanju kulturne in naravne dediščine takrat niso pisali debelih knjig, ampak so to nosili v srcu, kot pravi pisatelj Ivan Tavčar v svoji Visoški kroniki: Zemlja domača ni prazna beseda: del mojega življenja je in če se mi vzame zemlja, se mi je veloč tudi življenje. Elektro Kranj bi prav gotovo lahko našel bolj primerno mesto za gradnjo tega "nebodigatreba". Če pa trdijo, da je to malenkosten poseg v naravno krajino, potem je zanje juha z muho isto kot juha brez nje. Ali je res? ● M. Štempihar

SPAR MARKET
SPAROVEC
Struga - Strau
NEVERJETNO
POCENI...
Zelo ugodna
menjava!

P R E B E R I T E

13. STRAN: KUHINJA ZA KRIZNE ČASE

14. STRAN: DVE OKOLI UŠES... IN V ŠOLO

15. STRAN: EDA 5 BO SPET POLETALA MORMONSKA MISIJONARJA V KRANJU

V R E M E

V nedeljo bo zadnji lunin krajec. Vremenarji nam ob koncu tedna napovedujejo še spremenljivo vreme. Predvsem popoldne bodo krajevne plohe in posamezne nevihite.

V SOBOTO NA RADIU KRANJ OB KAVI FRANI PETEK

Poslušalci radia Kranj in bralci Gorenjskega glasa so z glasovanjem sestavili lestvico najpopularnejših Gorenjcov. Med najpopularnejšimi so Barbara Mulej, Bernarda Oman, Jelko Kacin, Bojan Križaj, Miran Šubic in Tomo Česen. Gost sobotne oddaje "DOBRO JUTRO OB KAVI" pa bo to soboto, 23. maja, med 9.20 in 9.50 uro najpopularnejši Gorenjec Franci Petek. ● (vs)

KAJ DELAJO NOVINARI V POKOJU

Eni tudi namakajo, ribiško palico, namreč. Štefan Brezavšček, nekdanji novinar in urednik tržiškega radia, se pohvali, da je to počel že pred upokojitvijo. Sedaj lovi samo velike ribe, male pa usmiljeno vrača v Tržiško Bistrico. Ob tem jim prišepne na uho, naj nikar ne plavajo nižje od Čadovlj, ker v Tržiču voda še za škorenj ni dobra. S. S. - Foto: S. Saje

NOVI ROCK '92

Radio Študent razpisuje natečaj za prireditev, ki bo v začetku septembra letos v ljubljanskih Kržankah. Na natečaj se lahko prijavijo skupine in posamezniki iz Slovenije in z ozemlja nekdanje SFRJ, ki na Novem Rocku še niso nastopili in do konca natečaja ne bodo izdali velike plošče. Prijava naj vsebuje: vsaj 15 minut avtorske glasbe, posnete v čim boljši tehniki; podatki o izvajalcih, nastopih, snemanjih ipd.; priložena besedila in fotografija so dobrodošli, ne pa nujni. O izbranih kandidatih odloča komisija, ki jo določi organizator. Prijave pošljite do 10. junija na naslov: Radio Študent, Rožna dolina, blok 8, 61000 Ljubljana (za Novi Rock).

NOVO V KINU

PRI ADDAMSOVIH

ameriška komedija; režija: Barry Sonnenfeld, glavne vloge: Raoul Julija, Anjelica Huston, Christopher Lloyd. V veliki in zlovešči hiši družine Addams se življenje odvija povsem običajno. Toda le na prvi pogled... Oče Gomez se meri v sabljanju s svojim odvetnikom Tullyjem, mama Mortiz z zadovoljstvom opazuje otroke, ki si izmišljajo nevarne igre, babica kuha grozna kosa... Adamsovi so zelo bogati, zato potencialnih tativ nikoli ne umanjka. Tako se pojavi neznanec, ki trdi, da je Gomezov danvo izgubljeni brat... Aden najboljših lanskih ameriških filmov, ki ga je režiral Barry Sonnenfeld, ki ga sicer poznamo kot direktorja fotografije filmov bratov Coen. Ekranizacija znamenitih stripov Charlesa Addama se odlikuje z brillantnimi gagami in specialnimi efekti ter odlično igro.

PETEK, 22. maja 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

9.40 Video strani
9.50 Program za otroke
9.50 Čira čara, angleška naničanka
10.15 Jelenček, ponovitev
10.50 Po sledih napredka, ponovitev
11.50 Poslovna borba, ponovitev
12.00 Poročila
12.05 Video strani
14.00 Video strani
14.10 Napovednik
14.15 Video na Slovenskem
15.15 Tri sestre
15.45 Nestrpnost
16.20 Gospodarska oddaja: Evropa 2000, ponovitev
16.50 EP, Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik
17.10 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
19.05 EP, Video strani
19.10 Risanka
19.20 Napovednik
19.25 EPP
19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Forum
20.26 EPP
20.30 W. M. Thackeray: Semenj ničevosti, angleška nadaljevančka
21.25 EPP
21.30 Oči kritike
22.00 TV Dnevnik, Vreme, Šport
22.45 Napovednik
22.48 EPP, Video strani
22.50 Sova
Pri Huxtablovič, ameriška naničanka
Vietnam, avstralska nadaljevančka
Območje somraka, ameriški film
1.40 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

15.40 Video strani 15.50 Sova, ponovitev Dragi John, ameriška naničanka, Vietnam, avstralska nadaljevančka, Šingen, japonska nadaljevančka 18.00 Regionalni programi - Maribor 19.00 Jazz in blues 19.25 EPP 19.30 TV Dnevnik ZDF 20.00 Koncert orkestra SF, prenos 1. dela 20.40 Slovenski magazin 21.10 Umetniški eksperimentalni program: Studio City 22.10 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

7.00 Dobro jutro, Hrvatska 9.00 Kritična hitrost, otroška serija 9.30 Povojte mi, kaj naj delam 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.35 On in ona, ponovitev humoristične serije 12.00 Točno opoldne 13.00 Slike na sliko, ponovitev 14.00 Poročila 13.50 Kokar, ponovitev zadnjega dela 14.40 Modre čelade 15.05 Malavizija 16.00 Poročila 16.05 Malavizija 17.00 Turizem a la carte 17.30 Gremo naprej 18.40 Santa Barbara, ameriška nadaljevančka 19.30 Dnevnik 20.05 Me je kdo iskal? 21.40 Umetniški paviljon, dokumentarni film 22.40 Dnevnik 23.00 Slike na sliko 23.45 Poročila v nemščini 23.50 Poročila v angleščini 23.55 Horoskop 0.05 Filmska noč - Otok dr. Morejua, ameriški barvni film; Burt Lancaster, Michael York, Barbara Carrera 1.40 2010, ameriški barvni film; Roy Scheider, John Linchow, Madlyn Smith 3.30 Poročila 3.35 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

17.10 Vincent in jaz, ponovitev kanadskega barvnega filma 18.50 Zgodovina hrvatskega jezika 19.30 Dnevnik 20.10 Ljubljence bogov, zadnji del angleške nadaljevanke 20.55 Fashion Tip 21.40 Rosenne, humoristična naničanka 22.05 Lovska sezona 23.15 Nedotakljivi, ameriška čeb naničanka 0.05 Gardijada/Video strani

KANAL A

10.00 Ponovitev večernega sporea 10.30 Olimpiada možganov, kviz 10.50 Ciklus najboljši komedijanski par 12.00 A Shop 19.00 A Shop 19.15 Kultura, ponovitev sredine oddaje o kulturi 20.00 Dobar večer 20.05 Dnevni informativni program 20.30 Ženska z dvema obrazoma, 1. del ameriškega barvnega filma 22.20 Filmski režiserji, dokumentarna oddaja 22.50 A Shop - Lahko noč

TV AVSTRIJA 1

9.00 Jutranji program: Čas v sliki 9.05 Čudovita leta 10.00 Šolska TV 10.30 Desni breg, levi breg, ponovitev francoskega filma 12.15 Domica reportaza 13.00 Čas v sliki 13.10 Barva prihodnosti, ponovitev zad-

KINO

CENTER amer. kom. SKODRANA SUZI ob 18. in 20. uri STORŽIČ amer. trda erot. OGNJEMET STRASTI ob 18. in 20. uri ŽELEZAR amer. kom. MOJA PUNCA ob 18. uri, prem. amer. drame KURBA ob 20. uri KOMENDA amer. akcij. krim. film EXEKUTOR ob 20. uri LAZE amer. akcij. thrill. OZKI PREHOD ob 19. uri ČEŠNJIČA amer. kom. PRIGAJALCI DUHOV ob 20. uri RADOVLJICA amer. fant. kom. KRALJEVI RIBIČ ob 20. uri

22. maja

SLOVENIJA 1 0.00

OBMOČJE SOMRAKA

ameriški barvni film; igrajo: Voc Morrow, Scatman Crothers, Bill Quin, Selma Diamond in drugi. Film je sestavljen iz treh segmentov. Prva zgodba govori o človeku, ki ni zadovoljen s svojim življenjem. V lokalnu, kjer se zaprije, povzroča sitnosti in vržejo ga na cesto, kjer se znajde sredi tretjege rajha... Druga je zgodba o črnku, ki hoče v domu za ostare vrniti voljo in vero v življenje, tretji segment pa nam predstavi učiteljico, ki je vse dodelje živelja v pričakovovanju nevoge. In čeprav tega še ne ve, je njenečega čakanja pravkar konec...

njega dela 13.35 Urad, urad 14.00 Big Valley 14.45 Mojstri jutrišnjega dela 15.00 Jaz in ti 15.05 Bila je neko... Amerika 15.30 Am, dam, des 16.05 Otoč zadnjih gusarjev 16.30 Mini kviz 16.55 Teletisk 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Wurlitzer 18.00 Čas v sliki 17.45 Mi 18.30 Trojica s štirimi pestmi 19.22 Znanje danes 19.30 Čas v sliki 19.53 Vreme 20.00 Šport 20.15 Derrick 21.25 Pogledi s strani 21.35 Azziro - barva zmage, 2. zadnji del italijanskega TV filma 23.10 Šport 23.30 Solafighters, ameriški film 1.00 Čas v sliki 1.10 1000 mojstrovine

TV AVSTRIJA 2

8.30 Vremenska panorama 15.30 1000 mojstrovine 15.40 Leksikon umetnikov 15.45 Kronski dragulji, angleška nadaljevančka 17.30 Zvezna preživetje, 1. del 18.00 Simposoni, nato ORF 18.30 Milijonsko kolpo 19.00 Zvezna dežela danes 19.30 Čas v sliki 20.00 Kultura 20.15 Look, oddaja o modi 21.15 Šiling 22.00 Čas v sliki 22.30 Mojstrovine

RADIO TRŽIČ

16.10 - Obvestila - 16.30 - Kaj se dogaja na danšnji petek, koristni nasveti - 17.05 - Glasbeni deležati - 17.45 - Radio Dombo - 18.55 - Napoved sporeda za soboto -

RADIO SLOVENIJA 1

4.30-8.00 - Jutranji program - 8.00-10.00 - Radio "GA-GA" - 11.05 - Petkovo srečanje - 12.05 - Na danšnji dan - 12.30 - Kmetijski nasveti - 13.00 - Danes ob 13.ih - 13.45 - Iz tujega sveta - 14.05 - Poslovne informacije - 15.30 - Dogodki in odmivi - 16.15 - Radijska tribuna - s poslanici - 17.05 - Studio ob 17.ih - 19.00 - Radijski dnevnik - 20.00 - Oddaja za pomorščake - 22.00 - Zrcalo dneva - 23.05 - Litearni nočurno - 23.15-4.30 - Nočni program -

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

11.00 - Napoved, telegraf, horoskop, EPP - 12.00 - Glasba, EPP - 13.00 - Danes do trijastih, EPP - 14.00 - Kulturna dediščina, Obvestila - 14.30 - Novice, EPP - 15.30 - Dogodki in odmivi - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Novice, EPP - 17.00 - Lestvica popularnih 40 do 22. ure -

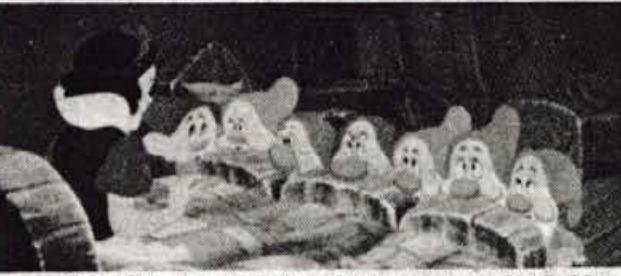
RADIO KRAJ

8.00 - Dobro jutro Gorenjska - 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hov - ne znam domov - 8.40 - Pregled dnevnega tiska - 9.00 - Gorenjska včeraj - danes (regionalna poročila) - 9.20 - Novinarski blok - 10.00 - Poročila Radia Slovenija - 10.55 - Pet za pet - 12.15 - Osmrtnice, zahvale - 12.20 - Črna kronika - 12.55 - Pet za pet - 13.00 - Pesem tedna - 14.00 - Gorenjska danes - 15.30 - Dogodki in odmivi - 18.00 - Gorenjska danes - jutri - 18.20 - Novinarski blok - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Nasvidenje -

1. RADIO ŽIRI

14.00 - Napoved programa - 14.15 - Naše okno - 14.30 - Devizni tečaj - 14.35 - Misel za dan - 14.40 - Zajetkov starši - 15.00 - Dogodki danes - jutri - 15.10 - Dam - daš - 15.30 - Prenos dnevnno-informativne oddaje Radia Slovenija - 16.00 - Radio Žiri spet z vami - napoved programa - EPP - 17.00 - V družbi s športniki - 18.00 - Novice - osmrtnice - 18.15 - Sportne novice meseca - 19.00 - Odpoved programa -

Filmska uganka

Najstnitska junaka v filmu Moja punca sta Vada (Anna Chlumsky) in Thomas (Macaulay Culkin). Izmed pravilnih rešitev nagradne uganke je žreb za nagradi - po dve brezplačni kino vstopnici - izbral Nino Zupan iz Kranja, Likozarjeva 27, in Renato Lavtar iz Naklega, Strahinj 109. Čestitamo, nagradi pošiljamo po pošti.

Ceprav je do 1. junija, ko bodo v Centru risanko začeli vrteti, še debel teden časa, jo napovedujemo že danes. Gre za slavno risanko izpred nekaj desetletij Sneguljčica in sedem palčkov, ki so jo naši kinematografi ponovno odkupili. Pravljico poznate, nekoliko starejši "otroci" ste tudi Disneyjevo mojstrovino, ki jo je kar pet let ustvarjalo 170 strokovnjakov, pred leti videli. Popelje se zdaj v kino še svoje otroke.

Nagradno vprašanje je tokrat: koliko je stara Disneyjeva risanka Sneguljčica in sedem palčkov? Upoštevali bomo odgovore, ki bodo najbliže pravi letnici. Pošljite jih do 3. junija na naslov: ČP Gorenjski glas, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1 - Filmska uganka.

Ura za starše

Ob štirih popoldne smo se zbrali v učilnici za likovni pouk. Že dopoldne smo na velike liste narisali zmaje in ko so starši prišli v učilnico, smo zbrali barvati zmaje. Starši so nas opazovali med delom, samo pomagati nam niso smeli. Bili so presenečeni nad slikanjem, vendar 6. a ne bi bil 6. a, če med poukom ne bi razgrajali. Petra Vogelnik, 6. a

Lepo bi bilo, če bi imeli več takih ur, saj bi bila mama in oči potem bolj brez skrbi, kako se v šoli učim, pa še učiti se mi ne bi bilo potreben toliko, ker med poukom ne bi klepetala. Spela Bohinjec, 5. a

Učenci OS Bistrica pri Tržiču

sne značilnosti črne celine. Učiteljica je poskrbela za dobro voljo, tako da smo se vsi nasmejali. Ko smo se razali, sem bil vesel, da nisem ostal doma. Jure Rozman, 7. a

Lepo bi bilo, če bi imeli več takih ur, saj bi bila mama in oči potem bolj brez skrbi, kako se v šoli učim, pa še učiti se mi ne bi bilo potreben toliko, ker med poukom ne bi klepetala. Spela Bohinjec, 5. a

Učenci OS Bistrica pri Tržiču

Elita

KJE? Ženski in moški salon, Maja in Jošt!

KDAJ? od 15. maja do 30. maja 1992

DNEVI MURE

ZAKAJ? 20 % popust ob gotovinskem plačilu za vse izdelke

KVALITETA: *Elita* IN

MUR

Elita

Mladi naravoslovci iz Stražišča pri Kranju

Vračanje stika z naravo

Kranj, 12. maja - Učenci OŠ Lucijan Seljak iz Stražišča pri Kranju in drugi člani tamkajšnjega naravoslovnega krožka so pred dnevi že tretjič sodelovali na mednarodni razstavi mineralov in fosilov v Tržiču. Tamkaj smo jih zaprosili, naj tudi bralcem Gorenjskega glasa predstavijo svojo dejavnost. Kot je ugotovila mentorica Ida Kavčič, danes ostajajo mnogi ljudje brez stika z naravo prazni; oni to gotovo niso.

Ko je amaterski geolog Franc Stare pred leti pripravil razstavo na šoli, se je med učenci zanetilo zanimanje za minerale in fosile. Zato je profesorica biologije Ida Kavčič sestavila program za delo naravoslovnega krožka, ki deluje že tretje leto. Sprva je bilo v njem okrog 70 domačih učencev, sedaj pa je ob učencih od 5. do 8. razreda njihove šole še 9 članov iz drugih osnovnih šol pa kranjske in loške gimnazije. Posebnost njihovega krožka je tem, da mladim stojijo ob strani pri ureditvenju obširnega programa mnogi starši, znanci iz strokovnih institucij in zadnji čas tudi vodstvo šole.

Mladi raziskovalci sami zase ugotavljajo, da počnejo neavadne stvari, zato začrtani ciljev ni težko dosegči. Na kratko naj opišem, da so se marsicessa naučili tako v učilnici kot v navi. Delo v učilnici je namenjeno predvsem raznemu poskusom in predavanjem, v geološki delavnici pa določanju in obdelavi mineralov in fosilov. Dosej so izvedli več kot 20 enodnevnih ekskurzij za spoznavanje naravne in kulturne dediščine Slovenije ter 3 večdnevne ekskurzije po Evropi. Pri raziskovalnem delu so odkrili 15 novih nahajališč fosilov in mineralov; ob tem sodelujejo tudi s strokovnjaki. Krožek je sodeloval že na devetih razstavah doma in v tujini.

Pomladne novice iz Sorice

Pod šolo je ozelenela stoletna lipa.

Mama je "kralala" krompir.

Češnje so kot neveste.

Regrat že cvete.

Pri Tolarju že pasejo krate.

Na šolskem vrtu cvetijo narcise.

Pri Gosarju imajo mlade mucke.

Zjutraj me je pozdravila sinica.

Trava je že velika.

Po roki mi je lezla pikapolonica.

Pri vodi sem videl tresorepko.

Popoldne sem divjal s kolesom.

Oblekel sem majico s kratkimi rukavi.

Veselim se sonca.

Klemen Dolinar, 4. d. r. OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

Ta mesec na vrtu

Kumare so hvaležne za mirno in pred vetrovi zavarovano lego. Kot varovalni nasad se je zelo dobro izkazala koruza; to na vetrovni strani nasadimo vsaj v dveh vrstah med seboj oddaljenih po 50 cm. Namesto navadne poljske koruze lahko sadimo okrasno koruzo, ki ima pisano zrnje v različnih barvah, ali pa takšne sorte, ki so primerne za pečenje ali kuhanje - sladka koruza ali "sweet corn".

Zadnja leta je med vsemi vrstami radiča najbolj priljubljen belgijski radič ali štrucar. To vrsto radiča silimo pozimi, zato moramo pridelati močno in zdrave korene. To dosežemo samo v globoko pripravljeni zemljji; že jeseni jo prelopatimo za dve lopati globoko. Belgijski radič sejemo v drugi polovici maja v vrsto; najbolj znana sorta je Witloof. Vrste so po 30 cm narazen, po vzniku pa rastline preredimo na 15 cm. Čim toplejša je zemlja, tem hitreje in zanesljiveje bo seme kalilo. Pri poznejši setvi se koren pre malo zdebelijo in tudi uspeh siljenja je temu primeren.

Cvetajo, ki smo jo sadili v začetku aprila, pognojimo, okopljemo in po potrebi tudi zalijemo. Rastline morajo urno rasti, vsak zastoj bi jim škodoval in vplival na količino pridelek.

Nizki fižol sicer za silo uspeva tudi v polsenci, toda sončna lega mu je mnogo ljubša in tam je tudi več pridelka. V mrzli in mokri zemlji fižol ne more vzkaliti, temveč strohni. Vznik pospešimo z namakanjem in nakalitvijo. Fižol namocimo čez noč v toplo (18 stopin C) vodi in ga naslednji dan posadimo na prost. Sadimo ga le v ogreto prst. Še bolje je, če fižolova zrna nakalimo v vlažni žagovini. Ko sadimo nakaljen fižol, pa moramo biti posebno previdni, da ne polomimo dolgih kalčkov.

Nizki fižol sadimo ali v kupčke ali v vrste. Na gredico sadimo po 4 vrste; če sadimo posamezna zrna v vrste, je med semeni po 6 cm razdalje, skupine pa so po 30 cm narazen. V vsaki skupini je 6 do 8 semen.

Visoki fižol ali preklar potrebuje oporo: prekle ali fižolovke. Za oporo uporabimo okoli 3 m dolge palice, late ali kaj podobnega. Zabodemo jih približno 50 cm v zemljo, da jih ne prevrne veter. Fižolovke postavljamo v vrste, oddaljene med seboj 80 cm. V vrsti pa naj bodo prekle po 60 cm narazen. Najprej postavimo fižolovke in še nato sadimo fižol. Okrog vsake fižolovke napravimo polkrožen ali krožen jarek, ki je od fižolovek oddaljen nekako 8 cm. Seme polagamo v jarke in ga pokrijemo z rahlo zemljijo. Za pridelovanje na vrtu izbiramo samo takšne sorte preklarjev, ki imajo krhko stročje brez niti (krivček, cipro, zarja, jeruzalemski, kraljica maslenec itd.).

Kadar sadimo fižol preklar na vrtni gredi, izkoristimo prostor za vmesno setev. Zelo primerne so kolerabice, ki jih lahko sadimo že 14 dni pred fižolom v sredino gredice.

Bio škropivo iz pelina

Uporabljamo ga proti številnim listnim ušem, rji na rizozivih grmih, pršicam na robidnicah, proti gošenicam in mravljam, če prenašajo listne uši na rastline.

Priprava:

300 g svežih pelinovih listov in cvetov (ali 30 g posušenih) namocimo v desetih litrih vode za 2 do 3 dni. Precedimo in nerazredeno razpršimo po rastlinah.

Pelina nikdar ne kompostiramo, ker se ga kompostni deževniki izogibajo.

Moda za najmlajše

Nimamo samo starejši radi prazničnega oblačila, kadar gre za kaj resnično posebnega, kot je rojstni dan, obisk gledališča, koncerta ali kaj podobnega. Tudi otrokom tak dogodek veliko pomeni in novo oblačilo ali vsaj modni dodatek jih vsekakor pripada. Trenutno so v modi veliki čipkasti ali vezeni ovratniki, ki jih enostavno položimo okrog vrata in zapnemo zadaj z gumkoma. Nobenega prišivanja. Enostavno za nošenje in pranje. Naša deklica ga lahko nosi k bluzi, enobarvni ali pisani oblekici. Kadar in h kateremukoli oblačlu ga nadene, je praznično oblečena.

PET MINUT ZA LEPŠI VIDEOZ

Maska proti gubam

Zelo aktivna maska, ki poživi kožo in preprečuje nastajanje gub, je brez dvoma iz jajčnega beljaka ali rumenjaka. Zato jo smemo nanesti na obraz samo enkrat na dva tedna. Koža postane mehka in prosojna. Za ženske z mastno kožo: beljak. Za ženske s suho kožo: rumenjak. Beljaka in rumenjaka ne smemo nikoli mešati! Če imate mastno kožo: stepite beljak in pol centimetra na debelo nanesite sneg na obraz in vrat. Masko pustite delovati tako dolgo, dokler se koža ne bo napela in dokler ne bo "vleka" pod masko. Odstranite jo s kosom vate, namočenim v mlavo vodo, v katero ste kanili nekaj kapljic limoninega soka. Če imate suho kožo: dobro zmešajte rumenjak s ščepcem krompirjeve moke (škroba), kajti sicer bo rumenjak preveč tekoč. Razmažete po obrazu in pustite tako dolgo, dokler se maska ne posuši in popoka. Kožo očistite z vročo vodo. Pri jajčni maski celice nemudoma vskrajo iz jajca lecitin, ki vrne koži prožnost in mehkočo. Jajce je hranljivo in preprečuje izsušitev. Rumenjak vsebuje 50 odstotkov vode, 16 odstotkov beljakovin in 32 odstotkov lipidov, poleg tega pa veliko vitamina A, vitamina B1 in vitamina B2. V beljaku je 88 odstotkov vode, drugo pa so predvsem beljakovine, vitamina B2 in PP, natrij in kalij.

Kuhinja za krizne čase

Koruzno sirovi piškoti

10 dag koruzne moke, 15 dag bele moke, 1 pecilni prašek, 10

dag naribanega sira, 1 dcl mleka, 6 dag masla ali margarine, sol

Obe moki zmešamo skupaj s pecilnim praškom, primešamo še vse ostalo in iz testa oblikujemo dolg svaljek, iz katerega izrezemo 1 cm debele rezine, ki jih polagamo v pomaščen pekač in spečemo.

Polenta

2 dcl polente (koruznega združba), 4 dcl vode, sol

V vrelo slano vodo zakuhamo polento, jo dobro pomešamo, pokrijemo in kuhamo pol ure na rahlem ognju v pokriti posodi. Tako se namreč ne prime dna in jo lahko obrnemo na krožnik kot torto. Če želimo, da bo imela polenta lepo in rumen skorjo, jo 10 minut pred koncem kuhamo brez pokrova.

Polenta z maslom

Kuhamo enako kot zgoraj, le da dodamo v vrelo vodo še 5 do 10 dag masla.

Polenta z žajbljem in maslom

Polento skuhamo enako kot zgoraj. Žajbelj na maslu preprimo in poljemo po polenti.

Polenta s sirom

Polento skuhamo po osnovnem receptu, le da dodamo 1 dcl vode in tik, preden je polenta kuhanja, vanjo primešamo še 5 do 10 dag narezanega sira in pustimo stati toliko časa, da se sir raztopi.

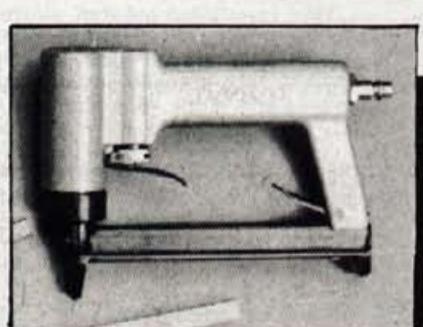
Ocvrta polenta s sirom

20 dag koruzne moke ali polenen, 2-krat toliko vode ali mleka, sok, moka, jajca, drobtine, olje ali maslo za cvrenje

Polento skuhamo po osnovnem receptu, jo obrnemo na krožnik in ohladimo. Nato jo zrežemo na kvadratke, med dva kvadratka položimo tenko rezino sira in tako dobrijene kocke povlajmo še v moki, jajci in drobtinah ter z obej stranmi ocvremo. Polijemo s tatarsko omako in jemo s solato.

HITRO KVALITETNO ZANESLJIVO HITRO KVALITETNO ZANES

pnevmatiski
spenjalni
aparati
krivilne
priprave

ZA

spenjanje tankih materialov, tapetniška in dekorativna dela, izdelavo lesenih okvirjev in ograj, izolacijsko oblaganje sten in stropov, izdelavo zabojev in palet, kartonske embalaže...

NIKO
KOVINARSKO PODJETJE
ŽELEZNICKI

TEL.: (064) 66-221, 66-617

HITRO KVALITETNO ZANESLJIVO HITRO KVALITETNO ZANES

SOBOTA, 23. maja 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.00 Video strani
- 8.10 Izbor
- 8.10 Angleščina - Follow me
- 8.30 Radovedni Taček: Polž
- 8.50 Lonček, kuhanj: Sadna torta
- 9.05 Klub klubov
- 11.00 Zgodbe iz školjke
- 12.00 Poročila
- 12.05 Tok, tok, ponovitev
- 14.00 Video strani
- 15.45 Video strani
- 15.55 Napovednik
- 16.00 Tednik, ponovitev
- 16.50 EP, Video strani
- 17.00 TV Dnevnik
- 17.10 Drugačna Sneguljčica, madarski risani film
- 18.40 EP, Video strani
- 18.45 Novosti založb: Odpulta knjiga
- 19.00 Risanka
- 19.10 Napovednik
- 19.15 Žrebanje 3 x 3
- 19.25 EPP
- 19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Utrip
- 20.26 EPP
- 20.30 Kriz kraž
- 21.30 EPP
- 21.35 S. King: Zlata leta, ameriška nadaljevanka
- 22.20 TV Dnevnik, Vreme, Šport
- 22.45 Napovednik
- 22.48 EP, Video strani
- 22.50 Sova
- Murphy Brown, ameriška nadaljevanka
- Vietnam, avstralska nadaljevanka
- 0.00 Na begu, francoski film
- 1.20 Nočne ure, ameriški varijetatski program
- 1.40 Video strani

SLOVENIJA 2 20.30

IZSILJEVANJE

ameriški barvni film; igrajo: Oliver Reed, Deborah Raffin, Jim Mitchum in drugi. »Bogati morajo plačati ali bodo bogati umrlili. To sporočilo pusti morelec na policijski postaji sredi majhnega bogatega mesteca v Arizoni. Bogataši se ustrašijo in najamejo poklicnega morelca Nicka McCormacka, ki naj bi nepridiprava ujet. Nick se zaplete s Cindy, novinarico, in čeprav skupaj preživita noč, se še vedno vsak zasli ukvartja z zadevo. Klub premožni policije, se jim morelec izmuze in še zaključna pesem v filmu glodalcem razkrije, kdo je morelec...

16.00 Otroški Wurlitzer 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Moja velika knjiga o džungli 17.30 Ribje zgodbne 17.35 Če meni vprašaš 18.00 Čas v sliki 18.00 Šport 18.30 Trojica s širimi pestri 19.30 Čas v sliki, vreme 20.00 Šport 20.15 Kdor reče A 22.00 Zlata dekleta 22.25 Kill me again, ameriški film; Val Kilmer, Joanne Whalley - Kilmer, Patrick Swayze 23.55 Čas v sliki 1.00 Hudičeve oči, britanski film, 1965 1.25 Poročila

TV AVSTRIJA 2

8.30 Vremenska panorama 14.40 1000 mojstrovina 14.50 Leksikon umetnikov 14.55 Jubilejni koncert - 90 let Dunajskih simfonikov 16.15 Srečanje s sosedji 17.00 Kolumb in doba odkritij, 4. del 17.45 Kdo me hoče - živali iščijo dom 18.00 Čudovita leta 18.30 Slika Avstrije 18.00 Avstrija danes 19.30 Il barbare di Siviglia, komična opera 22.00 Čas v sliki, vreme 22.20 Romy, podelitev nagrad najbolj pripubljenim TV zvezdam leta 23.30 Šport/EP v gimnastiki, ženske 0.30 Čas v sliki/Ex libris

RADIO TRŽIČ

16.10 - Obvestila - 16.30 - Neke vam imamo povedati - 17.00 - Pogovor z gostom - 17.45 - Zakladi Tržiča - 18.55 - Napoved sporeda -

RADIO SLOVENIJA 1

4.30-8.00 - Jutranji program - 8.05-9.30 - Ragija - 10.00 - Na danas - 11.00 - Danes do 13.ih - 14.05 - Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 - Dogodki in odmivi - 17.05 - Tedenski aktualni mozaik - 19.00 - Radijski dnevnik - 20.00 - Radio na obisku - 22.00 - Zrcalo dneva - 22.30 - Kratka radijska igra - 23.05 - Literarni nočturno - 23.15-5.00 - Nočni program -

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

11.00 - Napoved, telegraf, horoskop, duhovni razgledi - 12.00 - Zabava vas Simona Vodopivec ali Megapro - 13.00 - Danes do trinajstih, EPP - 14.00 - Kuhrske novosti, obvestila - 14.30 - Novice, EPP - 15.00 - Učimo se angleščino - 15.30 - Dogodki in odmivi - 16.30 - Novice, EPP, Kvizi ali Moja je lepa kot tvjeta, EPP - 18.00 - Čestitke, EPP - 19.00 - Odpoved programa -

RADIO KRAJ

8.00 - Dobro jutro Gorenjska - 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hov - ne znam domov - 9.00 - Gorenjska včeraj - danes - 9.20 - Novinarski blok - 10.00 - Porocila Radia Slovenija - 10.55 - Pet za pet - 11.20 - Tečaj nemškega jezika - 12.15 - Osmrtnice, zahvale - 12.20 - Črna kronika - 12.55 - Pet za pet - 13.00 - Pesem tedna - 14.00 - Gorenjska od sobote do sobote - 14.30 - Velike ideje malih glav - 15.30 - Dogodki in odmivi - 17.00 - Glasbena lestvica 333 - 18.00 - Gorenjska danes - jutri - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Jutri nasvidenje -

1. RADIO ŽIRI

14.00 - Napoved programa - 14.15 - Naše okno - 14.30 - Devizni tečaj - 14.35 - Misel za dan - 14.40 - Minute za družino - 15.00 - Dogodki danes - jutri - 15.10 - Nagrjenec od srca do lonca - 15.30 - Prenos dnevnno-informativne oddaje Radia Slovenija - 16.00-19.00 - Razvedrino popoldne na vložih Radia Žiri - vnes EPP - 17.00 - Športne novice - 18.00 - Novice - osmrtnice - 19.00 - Odpoved programa -

KINO

23. maja

CENTER amer. kom. SKODRANA SUZI ob 17., 19. in 21. ur STORŽIČ amer. kom. PRIGANJALCI DUHOV ob 16. uri, amer. trda erot. OGNJEMET STRASTI ob 18. in 20. uri ŽELEZAR amer. kom. MOJA PUNCA ob 17. in 19. uri, amer. drama KURBA ob 21. uri RADOVLJICA amer. gogl. BEETLE JUICE ob 20. uri

NEDELJA, 24. maja 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 9.05 Video strani
9.15 Program za otroke, ponovitev
9.10 Živ žav, ponovitev
10.05 Ebu drame za otroke: Elifine sanje, ponovitev
10.30 Republiška revija MPZ Zagorje '92, 1. oddaja
11.05 Kronika, ponovitev kanadske poljudnoznanstvene serije
11.30 Obzorja duha
12.00 Poročila
12.05 EP, Video strani
12.10 Kremendčki, ponovitev ameriške risane serije
12.35 Boš videl, kaj dela Dolenc'c, ponovitev 2. oddaje
13.05 Video strani
14.15 Video strani
14.25 Orka - Kit ubijalec, ponovitev ameriškega filma
15.55 Napovednik
16.00 S. Borg: Junak med barabami, angleško-avstralska nadaljevanja
16.50 EP, Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik
17.10 Kraljevska poroka, ameriški film
18.45 TV mernik
19.00 Risanka
19.15 Napovednik
19.20 Slovenski loto
19.25 EPP
19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Zrcalo tedna
20.26 EPP
20.30 Moravske Toplice: Pomladni 3 x 3, prenos
21.50 EPP
21.55 Otoki, novozelandska dokumentarna oddaja
22.45 TV Dnevnik, Vreme, Šport
23.05 Napovednik
23.08 EP, Video strani
23.10 Sova: Ameriške video smeršnice, 6. oddaja ameriškega varietetskoga programa
Vietnam, avstralska nadaljevanja
0.20 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 17.20 Video strani 17.30 Športna nedelja: Rally Saturnus 18.00 Sova, ponovitev: Murphy Brown, ameriška nanizanka, Vietnam, avstralska nadaljevanja 19.25 EPP 19.30 TV Dnevnik HTV 20.00 Videogodba 20.30 Galaktična odiseja, japonska dokumentarna serija 21.25 Aleksa Šantić, nadaljevanja TV Sarajevo in TV Slovenija 22.25 Športni pregled 22.55 Retrospektiva slovenske opere: A. Foerster: Gorenjski slavček

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 8.00 Poročila 8.05 TV koledar 8.15 Slika na sliko 9.00 Smogovič 9.30 Zgodbne o liscih 10.00 Poročila 10.05 Otoška maša, prenos 11.05 Akupunktura in homeopatija, kanadski poljudnoznanstveni film 11.30 Dalmacija, ljubezen moju 12.00 Poročila 12.00 Plodovi zemlje 13.00 Mir in dobrota 13.30 Hrani ljubljenci, ameriška zabavna oddaja 14.00 Poročila 14.10 Mikser M 14.45 Zlatko in detektivi 15.30 V nedeljo 14.00 Poročila 17.25 Špet skupaj s sedmo četrtj. francoski barvni film 18.50 Tom in Jerry kot otroci 19.15 TV fortuna 19.30 TV dnevnik 20.05 TV vinjetna: Brioni 20.10 Hrvaška v svetu 20.20 7/7 20.06 Sedma noč 21.40 TV dnevnik 22.05 Šport 23.05 Recital Tamare Smirnov-Sajfar 23.45 Poročila v nemščini 23.50 Poročila v angleščini 23.55 Horoskop 0.00 Poročila 0.05 Video strani

2. PROGRAM TV HRVATSKA

- 15.30 Gillette šport 16.00 Nogomet, prvenstvo Hrvatske 16.30 Rokomet - pokal Hrvatske 18.00 Košarka, prijateljska tekma 19.30 TV dnevnik 20.15 Vrtnitev Sherlocka Holmesa, 1. del angleščina 21.00 Po neskončnosti sveta, potopisna serija 21.35 Bagdad cafe, ameriška humoristična nanizanka 22.05 Novorojenček Scott, ameriški barvni film 23.35 Jazz 0.05 Video strani

KANAL A

- 9.00 Ponovitev filmskega sporeda prejšnje nedelje 10.00 Cyrano de Bergerac, francoski film, ponovitev 12.10 Video grom 19.00 Eurodisney, 1. del reportaže 19.25 Rolanje s hobotnicom 19.50 Komarček in gospod Kolcavček, risanki za najmlajše 20.00 Tropska vročica, ameriška nanizanka 21.30 Večer s Titom 22.40 Vgori raste zelen bor, jugoslovenski barvni film

KINO

24. maja

CENTER amer. kom. SKODRANA SUZI ob 17. in 19. uri, prem. amer. kom. PRI ADAMSOVIIH ob 21. ur. STORZIC amer. akcij. film OREL SMRTI ob 16. ur., amer. trda erot. OGNIJEMET STRASTI ob 18. in 20. ur. ŽELEZAR amer. kom. MOJA PUNCA ob 17. in 19. ur., amer. drama KURBA ob 21. ur. DUPLICA amer. kom. PRIGANJALCI DUHOV ob 19. ur., nem. trda erot. MERILYN ob 21. ur. RADOVLJICA amer. grozlj. BEETLE JUICE ob 18. ur., amer. fant. kom. KRALJEVI RIBIČ ob 20. ur.

HUMOR

TEMA TEDNA

Dve okoli ušes in ... v solo!

Počasi korakamo v poletje, ko se bomo tudi zaradi parlamentarnih počitnic na splošno manj ukvarjali s politiko in za prijetno spremembu brali in poslušali tudi kaj bolj koristnega, kot so permanentne politične spletke, ki so nam jih minilo pomlad v tako enormnih količinah uprizarjali naši politiki. Zdaj, ko smo na lastni koži doživelj že dve demokratični pomladi, smo občutili, kaj je v resnici boj za oblast, ekonomsko moč in politično prevlado. Če kje, potem tu cilj posvečuje sredstvo! Ena majhna sitnost je le v tem, da se vse skupaj dogaja pred vedno bolj obubožanim ljudstvom, saj stotisoč te den ali dva pred plajo sploh ne vedo, kaj bi dali v lone! Briga jih, v katerem smer se bodo nagnili Zeleni, frčka se jim, ali bodo krščani šli s kmeti ali obratno, poživljajo se na socialiste in prenovitelje! Saj! Prav zanimivo bi bilo že enkrat izračunati, koliko procentov Slovencev sploh je v teh parlamentarnih strankah, ki se prav zdaj tako intenzivno ukvarjajo z lastnimi identitetami in ustvarjajo videz, kot da bi za njimi stal stotisoč članov in simpatizerjev! Figo freško! Še vse ankete so pokazale ogromen odstotek strankarsko nepredeljenih Slovencev, kar kaže na hudo antipatijo slovenskega življa do strank, na zasičenost s politiko, na zgroženo nezadovoljstvo. Dva Slovenci - tri stranke? Kje pa! V teh časih ne!

Z slovensko strankarsko živiljenje je značilen še en, ogaben odvraten pojav, ki ga seveda pozna že zgodovina. Pravi borci za demokracijo, ki so že v

9.00 Jutranji program 12.00 Tednik 13.00 Čas v sliki 13.10 Čudovita leta 13.35 Pozdravi in poljubi s Telega-seja, nemški film 15.25 Biblija za otroke 15.30 Jaz in ti, otroški program: Hobotnica, kviz 15.55 Jaz in ti, pregled otroškega programa za prihodnji teden 16.10 Skrivnost delina 17.00 Mini čas v sliki 17.10 X-large 18.30 Trojica s štirimi pestmi 19.30 Čas v sliki 19.48 Šport 20.15 Moselbrück 21.05 Ameriške sanje, 2. del 21.50 Vizije 22.00 Čas v sliki/ Šport 21.55 Fina gledališča medšanica 22.10 Oddaja 22.50 Cinderella, reportaža o predstavi Rossinijeve reportaže 23.50 Sir Georg Soiti dirigeira Gioachina Rossinija 0.20 Čas v sliki/1000 mojstrovin

TV AVSTRIJA I

- 10.00 Jutranji program 12.00 Tednik 13.00 Čas v sliki 13.10 Čudovita leta 13.35 Pozdravi in poljubi s Telega-seja, nemški film 15.25 Biblija za otroke 15.30 Jaz in ti, otroški program: Hobotnica, kviz 15.55 Jaz in ti, pregled otroškega programa za prihodnji teden 16.10 Skrivnost delina 17.00 Mini čas v sliki 17.10 X-large 18.30 Trojica s štirimi pestmi 19.30 Čas v sliki 19.48 Šport 20.15 Moselbrück 21.05 Ameriške sanje, 2. del 21.50 Vizije 22.00 Čas v sliki/ Šport 21.55 Fina gledališča medšanica 22.10 Oddaja 22.50 Cinderella, reportaža o predstavi Rossinijeve reportaže 23.50 Sir Georg Soiti dirigeira Gioachina Rossinija 0.20 Čas v sliki/1000 mojstrovin

RADIO TRŽIČ

- 10.35 - Koristen nedeljski pogovor - 11.05 - Potuj z menoj - 11.25 - Modni kotiček - 11.40 - Planinski šopek - 12.00 - Pogled v iztekači se teden - 12.10 - Nedeljska duhovna misel - 12.25 - Podrobnosti iz našega vsakdanja - 12.50 - Obvestila - 13.20 - Iskrene čestitke, najlepše želite - 14.35 - Glasbena lestvica Slovencev - 15.20 - Napoved sporeda -

RADIO SLOVENIJA I

- 5.00-8.00 - Jutranji program - 8.05 - Radijska igra za otroke - 9.05 - Pomnenja - 10.05 - Prizma optimizma - 11.05 - Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 12.10 - Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.20 - Za naša kmetovalce - 15.30 - Dogodki in odmevi - 16.00 - Lojtca domačih - 18.00 - Nedeljska reporata - 19.00 - Radijski dnevnik - 20.00 - V nedeljo večer - 22.00 - Zrcalo dneva - 23.05 - Literarni noturno - 23.15-4.00 - Nočni program
1. RADIO TRIGLAV JESENICE
- 8.00 - Napoved, otroški pogram - 9.00 - Horoskop, Slovenci v svetu, kuhrske nasvet - 11.00 - Radijski sejem, EPP - 12.00 - Prvi del čestitk, EPP - 13.00 - Razgovor, EPP - 14.00 - Drugi del čestitk, EPP - 15.30 - Dogodki in odmevi - 16.00 - Tretji del čestitk, EPP - 17.00 - Razgovor, EPP - 18.30 - Resni glasba - 19.00 - Odgovod -

RADIO KRAJNA

- 8.00 - Dobro jutro Gorenjska - 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hov - ne znam domov - 10.00 - Poročila Radia Slovenija - 10.05 - Ne vrtljiv za Romano (otroška oddaja) - 11.00 - Po domače na Kranjskem radiu - 12.00 - Brezplačni mali oglasi - 12.30 - Osmrtnice, zahvale - 12.40 - Kmetijska oddaja - 13.00 - Dobrodošli med praznovalcem - 16.00 - Izbor pesmi teda - 17.20 - Športna oddaja - 18.30 - Nagradni kviz Kina Kranj - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Nasvidenje jutri -

1. RADIO ŽIRI

- 9.00 - Napoved programa - radijski koledar - EPP - 10.00 - Športne novice - 10.20 - 45. obletnica pihačne godbe Alpina - 11.00 - Novice in dogodki - obvestila - mali oglasi - 12.00 - Nedeljska duhovna misel - 12.15 - EPP - 12.30 - Čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 13.30 - Nedeljsko popoldne na 91.2, 98.2, 96.4 MHz - vmes kulturni kažipot - prometni servis - pregled slov. časopisa - aktualni športni dogodki in sprehd po kinodvoranah - vreme - 15.30 - Odpoved programa -

Kako Italijani živijo za jeans

Dan v REPLAYJU

Trenutno ena izmed najpopulnejših znakov jeansa in modnih dodatkov v Evropi je prav gotovo znak Replay. V zadnjem času je pri nas zelo znana in v nekaj sredinah pomeni že kar statusni simbol. Prav zaradi tega so se v Italiji zlahkoto odločili in v Ljubljani s podjetjem ACTIVIA odprli zastopanstvo.

Delniška družba z imenom FASHION BOX ima svoje glavne poslovne in skladisne prostore v industrijski coni v mestecu Maser pri Tarvisu. Ustanovljena je bila leta 1980 kot partnerska skupina pod imenom Ginius group. Kot nam je povedal večinski lastnik družbe Claudio Buziol, so najprej začeli s proizvodnjo srajcev pod

imenom Replay. S partnerji v skupini so leta 1985 na tržišču ponudili delnice. Večinski lastnik je od takrat Claudio Buziol z bratom, nekaj čez 40 odstotkov delnic pa je v lasti gospa M. Selanor. Prav ta gospa pa kjeri poslovni uspehi tudi v gantski firmi Beneton.

S kreacijo jeansa so začeli leta 1987 in tudi prvi začeli prati jeans s peskanjem oziroma bolj znamen postopkom stone washed. In ravno pranje je narekovalo potrebo po kvalitetni izdelavi materiala. Osnovno nit so spletli na starih japonskih pletilnih strojih CUBABA. Prav ta material lahko peskajo 9 ur, kar je v primerjavi s konkurenco skoraj enkrat več. Približno 1,5 milijona je

ans hlač in okoli 3,5 milijona narejenih modelov pod znamko Replay na leto so številke, ki družbo uvrščajo v zgornji srednji razred.

Z nekaj zelo prodanimi modeli, med katerimi so prav govorito hlače Regular 901, nameščajo nadaljevati. Poslovna strategija v Replayju je zadržati čim več sedanjih kupcev in pridobiti nove, predvsem tiste, ki jim odpovedajo casual look, lahkonost elegantne moda za vsak dan. Tudi sama poslovna naravnost in filozofija Claudio Buziola z ekipo je s kvaliteto dobrimi barvami in designom stabilizirati njihove poslovne uspehe. Veliko jim pomeni sam izgled modelov, preko katerih gradijo nepo-

kaj najbolj zoprnega je seveda, če ti usodo krojijo konvertiti, ki so danes kmetje, Zeleni, socialisti ali socialdemokrati, jutri pa bi bili v izvršilnem odboru Marsovke zveze, če bi bilo treba. Politik mora biti tako predvidljiv osebek, da natančno veš, kaj in kdaj bo kaj znil - ne pa neka zmešjava, ki najprej pet minut sploh razmišlja, v kateri stranki trenutno je.

Volinila baza, ki je za politike vsemogočni bog, bo dobro plačala, hudo pa kaznivala. Če ni seveda marsičesa hudega in dobrega že kar pozabilo, saj se pretežno ukvarja z eksistentno nujno, strijki, krajami in lumpirjami vseh vrst po tistih firmah, ki so začuda še ostale. Kaos je grozljiv: na eni strani se nevidno krade, da človek verjeti ne more, na drugi pa popolnoma brezpravni proletariat nima za krub in mleko, kaj šele za šolsko malico!

Vse bolno ambiciozne in samoljubne politike, ki jim gre le za lasten poln žep, bi bilo treba dvakrat flockniti okoli ušes in jih za isti organ privleči v neko gorenjsko osnovno šolo. Naj vi dijo, kaj se opoldne v soli dogaja: otroci, ki jim starši še nekača plačujejo šolsko kosilo, ostanjajo, ogromno drugih pa odhaja. Vsi so lačni, ničke nimajo doma kosila in veliko jih je, ki tudi popoldne doma ne bodo nič jedli. Zato je uvidevna šolska uprava postavila pred vrata za tiste, ki morajo od šolske mize, velike košare kruha. Da, kar tako in zato, ker ne more več prenašati, da odhajajoči glasno prosijo za kruh. In verjeli ali ne: vse tri košare kruha se popolnoma prazine, ko skozi vrata oddide zadnji otrok... ● D. Sedej

KRAJANI KOROŠKE BELE SO ODLOČENI:

NIČ VEČ NE BOMO PLAČEVALI TV NAROČNINE

Krajani, ki prebivajo v zgornjem predelu Koroške Bele, so se po nekaj letih negodovanja in nezadovoljstva ter prosjačenja odgovornih na RTV Slovenija, odločili, da ne bodo več plačevali televizijske naročnine.

V zgornjem delu Koroške Bele tisti, ki niso priključeni na kabelsko televizijo, lahko spremljajo prvi in drugi program TV Slovenija le preko oddajnika na Kočni. Zadnja tri do štiri leta pa je signal tako slab, da lahko nekako spremljajo le prvi program, drugega programa pa sploh ne: kaže se jih trojna slika. Teleteksta ne morejo uporabljati, kar je očiten znak, da je signal s Kočne popolnoma odpovedal.

Na dopis, ki so ga poslali na TV Slovenija, oddajnike in zvezze, niso dobili nobenega odgovora. Tudi odgovorni vzdrževalci Milan Pangrc na področni postaji se na njihove pritožbe odziva tak, da bi vendarle poskusili popraviti signal z oddajnika na Kočni. Tisti, ki se spoznajo na te reči, pravijo, da je pravilo ne bi terjalo izdatnih sredstev in pripominjajo, da je za Koroško Belo sprejem prvega programa na kanalu 9 vertikalno in drugega na 28 horizontalno.

Strinjam se z njimi: zakaj bi vendarle plačeval naročnino, če programa sploh spremljati ne moreš... ● D. S.

RED MORA BITI

Tako razmišljajo nekateri uslužbeni za okenci Ljubljanske banke v Kranju, ki odločno povede čakajočim v vrstah, kdaj je čas za malico. Ondan sta za pultom sedela moški in ženska ter stregla željam svojih strank. Čeprav so še pred

Upokojeni pilot ALBIN NOVAK iz Zasipa pri Bledu oživlja dedičino prvega slovenskega letalca Edvarda Rusjana

EDA 5 bo spet poletela

Sestega junija, ko bomo Slovenci s prvim dnevom letalcev proslavili obletnico rojstva Edvarda Rusjana, ki so ga doma klicali Eda, bo na leškem letališču tudi model njegovega letala Eda 5, s katerim je Rusjan poletel marca leta 1910. Albin Novak bo z njim, če bo le vse po sreči, tega dne poletel.

"Ne bom silil z glavo skozi vid. Če 6. junija moja Eda 5 ne bo poletela, bo zanesljivo kasneje. Na leškem letališču bo in tudi poletela bo," je odločno zagotovil upokojeni pilot Albin Novak, doma iz Dol pri Littiju, ki je pred upokojitvijo leta 1986 krmiljal Jatovega Douglaša 727, medtem pa sta si z ženo Nado, tudi profesionalko v letalstvu, uredila dom v Zasipu pri Bledu.

Zena, ki prizanesljivo godrjo nad moževzo zaljubljenostjo v letalsko modelarstvo in letalstvo nasploh, mu je sama predlagala, naj garažo spremeni v delavnico in tam v miru počne svoj posel. Albina je res najlaže najti v delavnici, če pa ga tam ni, pa je na bližnjem hribu Hom, kjer po več ur preizkuša radijsko vodene letalske modele, doma pa potem v šali pripoveduje, da je "spet letel". Pravemu letenju se tudi še ni povsem odpovedal. V Lescah se vseveda za krmilo cesne in poteti. Po letu 1953 pa je bil več v Lescih. Novince je učil letenja na prvi cesni, vodil modelarsko sekcijsko in šolarje vpeljeval v skrivnosti letalskega modelar-

stva, temu veselju pa se tudi kasneje ni povsem odpovedal.

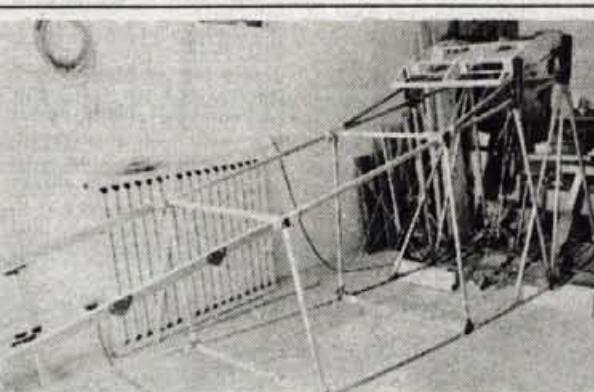
V njegovi delavnici sedaj nastajajo deli modela Rusjanovega letala Eda 5. Od leta 1988, ko se je lotil dela, je vložil v model okrog 4000 ur dela v delavnici, v material pa blizu 6.000 nemških mark. V kotu delavnice že stoji Rotaxov motor 503 z 48 konjskimi silami, kakršne uporabljajo zmajari. Trup je sestavljen, prav tako krila. Na montažo čaka elisa, na celotno konstrukcijo pa bo treba napeti še platno. Vijaki so domače izdelave, prav tako žica in drugi pripomočki. Ogrodje letala je iz pokljuške resonančne smrek, vezana plošča pa iz finske breze, ki je cenjen material za letalstvo. Ogrodje je v celoti lepljeno iz več letvic. Ogrodje je trdno in lahko, vsestransko varovano. Rusjanova konstrukcija je deloma zboljšana, saj goriški letalski pionir pred 82 leti vsega ni mogel tako natančno izračunati.

Zakaj se je Albin Novak pravzaprav lotil zahtevne izdelave Ede 5.

Stara in nova Eda 5

Rusjanova Eda 5 je imela 6-metrski razpon kril. Dolga je bila 7 metrov, poganjala pa jo je 75 kilogramov težak motor. Skupno je tehtala 200 kilogramov, dvignila pa se je tudi 10 metrov visoko. Bila je edino Rusjanovo letalo, ki je preživel konstruktorja in se ni razbilo. Po Rusjanovi smrti se je v Zagrebu zgubila za njo vsaka sled, verjetno pa je pogorela skupaj s hangarem, v katerem je bila shranjena. Novakova Eda 5 pa ima razpon kril 7 metrov, kolikor je tudi dolga. Težka je 130 kilogramov, s pilotom pa lahko tehta 210 kilogramov. Po predvidevanih konstruktorja bo lahko letela od 80 do 100 kilometrov na uro, minimalno pa od 45 do 50 kilometrov na uro.

"Bral sem zgodovino letalstva in mojo pozornost je pritegnila skica Rusjanove Eda 5. Bil sem tudi prepričan, da Rusjan zaslubi izdelavo modela njegovega letala. Ujezilo me je, da se tega nične noče lotiti, saj je to del naše narodne in letalske zgodovine, na katero smo lahko ponosni. Ker je bila skica dovolj razvidna, sem najprej naredil model v razmerju 1 : 3, nato pa v razmerju 1 : 2. Oba motorna modela sta se med poletom razbila. Nisem odnehal in s pomočjo letalskega zanesenjaka Mencingerja iz Lesc in inženirja Rada Kiklja naredil nov model v raz-

merju 1 : 2. Na letalskem mitingu leta 1987 v Ajdovščini sta mi pomoci obljudila dr. Dominik Gregelj iz ljubljanske strojne fakultete in inž. Perhave, ki se je spomnil, da je skica v Zgodovini letalstva njegova in jo je narusal kot mlad inženir. Inž. Kikelj se je resno lotil dela in mi popolnoma brezplačno narusal načrt letala. Pri delu mi zelo rad pomaga Jernej Šorl iz Zasipa, ki mi je zvaril okovje."

Uspešen in srečen polet obema, Edi 5 in pilotu Albinu Novaku! ● J. Košnjek, slike G. Šink

Kratko Rusjanovo življenje

Edvard Rusjan, doma so ga klicali Eda in tako so se imenovala tudi letala, ki sta jih izdelala skupaj z bratom Jožetom, se je rodil kot drugi med osmimi otroki 6. januarja leta 1886 v Trstu, ob koder sta se oče Franc, doma iz Renč (umrl leta 1945), in mati Grazia Garbas, po rodu Furlanka, z družino preselila najprej v Renč, nato pa v Gorico, kjer so imeli sodarsko delavnico. Edvard je bil tudi zelo uspešen kolesar. Edvard in brat Jože sta leta 1903 izdelovala enokrilno letalski model, ki je na urino vzmet v vijakom letel 5 metrov visoko. Leta 1908 je sinova začel podpirati tudi oče. Poskuse sta delala v Velikih Rojah, med Gorico in Mirnom, kjer se je kasneje razvila živahnata letalska dejavnost. 25. novembra 1909 je poletela Eda I in ta polet se šteje za prvega na Balkanu in druga v Avstroogrski, 29. novembra pa je Eda I poletela 600 metrov daleč in 12 metrov visoko, kar je izreden doseg. Leta 1910 je Rusjan začel sodelovati z Zagrebčanom Mihaelom Merčepom. Izdelovala sta letala in z enim od njih se je Edvard Rusjan na mitingu v Beogradu 9. januarja leta 1911 ubil. Z najvišjimi častmi so ga pokopali v Beogradu.

Mormonska cerkev v Salt Lake Cityju. Smithov naslednik B. Young je 1848 ustanovil državo Utah z naselbino Salt Lake City, kjer so mormoni pričakovali Kristusov prihod.

sta sama varčevala, z denarjem jima pomagajo tudi starši. Njihova Cerkev nima poklicne duhovščine.

»Za Slovenijo prej nisva slišala. Vedela sva za Jugoslavijo, za glavno mesto Beograd, to je bilo vse. Pred odhodom sva se dva meseca učila srbohrvaškega

mormonski misjonarji. 20-letni Elder Bruggeman iz države Idaho je prišel lanskoga septembra, Elder Woodruff, doma v zibelki Cerkve Jezusa Kristusa, je v Kranju že leto dni. Misjon bosta služila dve leti, po vrnitvi v ZDA bo prvi nadaljeval s študijem književnosti, drugi se bo posvetil inženirstvu. Za misionsko pot k nam

jameravala sva v Zagreb, pa sva zaradi vojne zašla in ostala v Sloveniji. Slovenija je zelo lepa dežela, ljudje so prijazni, tudi ko jih na cesti ustaviva, da bi jih seznanila z našo vero, bogoslužjem, jim dala Mormonovo knjigo, prisluhnje. Imate dobro, zdravo hrano, le alkohola je preveč,« je dejal Elder Woodruff.

Mormoni stremijo za čim bolj zdravim načinom prehrane, ne pijejo alkohola, močan poudarek dajejo družini, ljubezni, vzgoji. Kot zanimivost pojavimo, da so pred sto leti odpravili mnogočenstvo.

Po svetu, največ seveda v ZDA, kjer je vera doma, živi okrog osem milijonov mormonov. »Verjamemo, da je naša Cerkev prav takšna, kakršno je osnoval Jezus Kristus, ko je živel na svetu. V stoletjih je bila izgubljena, potvorjena. Josip Smith je 1820. leta iskal pravo vero. Molil je k Bogu, da bi mu pokazal pot. Bog ga je uslušal, obiskal, ga poklical za preročnika našega časa, prek njega postavil vero v naš čas,« je povedal Elder Bruggeman. ● H. Jelovčan, foto: G. Šink

Elder Woodruff

V Kranju širijo vero štirje mormonski misjonarji. 20-letni Elder Bruggeman iz države Idaho je prišel lanskoga septembra, Elder Woodruff, doma v zibelki Cerkve Jezusa Kristusa, je v Kranju že leto dni. Misjon bosta služila dve leti, po vrnitvi v ZDA bo prvi nadaljeval s študijem književnosti, drugi se bo posvetil inženirstvu. Za misionsko pot k nam

Elder Bruggeman

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

8.50 Video strani
9.00 Program za otroke
9.00 Cyrano de Bergerac, predstava Mladinskega gledališča
9.45 W. M. Thackeray: Semenjnice, ponovitev angleške nadaljevanke

10.50 TV mernik, ponovitev
11.05 Forum, ponovitev
11.20 Utrip, ponovitev
11.40 Zrcalo tedna, ponovitev
12.00 Poročila
12.05 Video strani
16.05 Video strani
16.15 Napovednik
16.20 Slovenski magazin, ponovitev
16.50 EP, Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik

17.10 Program za otroke
17.10 Novosti založb: Od obzora do obzora
17.20 Radovedni Taček: Hrana
17.35 J. Bevc: Ko je pomlad: Deklica in zajek, igra serija

18.00 EP, Video strani
18.05 Obzorja duha, ponovitev
18.35 Divji svet živali: Velikos živiljenja, angleška poljudno-znanstvena serija

19.10 Risanka
19.17 Napovednik
19.25 EPP
19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Žariče
20.26 EPP
20.30 Politik novega kova, angleška nanizanka

20.55 EPP
21.00 Svet na zaslonu
21.40 Dragana Dasic: Nad nebo, drama HTV

22.56 TV dnevnik, Vreme, Šport
23.20 Napovednik
23.23 EP, Video strani
23.25 Sova

23.25 Hobotnica IV, italijanska nadaljevanja
Zvezdne steze, ameriška nanizanka
1.00 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

15.15 Video strani 15.25 Oči kritike, ponovitev 16.15 Sova, ponovitev Ameriške video smešnice, 6. oddaja ameriškega varietejskega programa, Vietnam, avstrijska nadaljevanja 17.30 Mednarodni plavilni dvoboj: Slovenija - Hrvaška, posnetek iz Dolenskih Toplic 18.00 Slovenska kronika 19.00 Videospot 19.25 EPP 19.30 TV Dnevnik Koper 20.00 Simpsonovi, ameriška nanizanka 20.30 Gospodarska oddaja: R. & R 21.00 Sedma steza 21.30 Ciklus filmov L. Bunuela: Ta mračni predmet poželenja, španski film 21.30 Umetniški eksperimentalni program: Film 23.40 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

7.00 Dobro jutro - mozaik 8.55 Joey in rdeči sokol 9.20 Bonton-ton, posnetek predstave za otroke 10.00 Poročila 10.05 TV Šola 11.05 Jutrofon 11.35 Pri Huxtabloih, ponovitev 12.00 Točno opoldne - poročila 13.00 Hrvaška v svetu 13.30 7/7, ponovitev 13.45 Poročila 13.50 Vrtnice Sherlocka Holmesa 14.40 Modre čelade 15.05 Malavizija 16.00 Poročila 16.05 Malavizija 17.00 Mučni z majhnega dvorišča, dokumentarna oddaja 17.30 Gramo naprej 18.00 Poročila 18.40 Santa Barbara, ameriška nadaljevanja 19.30 Dnevnik 20.05 Priprave na življenje 21.40 Temne sence vzhoda, ameriški film, 1946 23.15 TV dnevnik 23.35 Slike na sliko 0.20 Poročila v angleščini 0.25 Horoskop 0.30 Poročila 0.35 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

16.10 Video stranmi 16.20 Škratna barva, ponovitev filma 18.50 Ponovitev hrvaškega filma 19.30 TV dnevnik 20.05 Svet športa 20.55 Živiljenje Josephine Baker, ameriška nadaljevanja 21.40 Popolna tujca, ameriška humoristična nanizanka 22.05 Sansoni 22.40 Gabrielov ogenj, ameriška nadaljevanja 23.30 Brez toku 0.30 Video strani

NOVO: SWATCH TELEFONI
In veliko novosti iz pisarniške tehnike in telekomunikacije

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

5.00-8.00 - Jutranji program - 8.00-10.00 - Radio plus - 10.05 - Posebna oddaja - 12.30 - Kmetijstvo in obvestila - 15.00 - Radio danes, radio južni - 15.30 - Dogodki in odmevi - 17.00 - Posebna oddaja - 19.00 - Radijski dnevnik - 20.00 - Novice, EPP - 21.15 - Pogledi s strani 21.25 Miami Vice 22.10 Bližnji posnetek 22.40 Zaslivanje, francoski film; Rom Schneider 0.05 Not Mozart 0.40 Čas v sliki/1000 mojstrov

RADIO SLOVENIJA 1

5.00-8.00 - Jutranji program - 8.00-10.00 - Radio plus - 10.05 - Posebna oddaja - 12.30 - Kmetijstvo in obvestila - 15.00 - Radio danes, radio južni - 15.30 - Dogodki in odmevi - 17.00 - Posebna oddaja - 19.00 - Radijski dnevnik - 20.00 - Novice, EPP - 21.05 - Zpletne melodije - 23.05 - Literarni nočurni - 22.00 - Zrcalo dneva - 22.30 - Zimzelene melodi - 23.05 - Literarni nočurni - 22.15-4.30 - Nočni program -

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

11.00 - Napoved, telegraf, horoskop - 12.00 - Pregled nastopov Gorenjskih športnikov, EPP - 13.00 - Danes do trijeste ure, EPP - 14.00 - Obvestila - 14.30 - Novice, EPP - 15.30 - Dogodki in odmevi - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Novice, EPP - 17.00 - Osrednjost tema, EPP - 18.00 - Čestitke - 18.30 - Informacijska oddaja BBC, EPP -

RADIO KRAJ

8.00 - Dobro jutro Gorenjska - 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hrv - ne znam domov - 8.40 - Pregled dnevnega tiska - 9.00 - Gorenjska včerja - danes (regionalna poročila) - 9.20 - Novinarski blok - 10.00 - Poročila Radia Slovenia - 10.55 - Pet za pet - 12.15 - Osmrtnice, zahvale - 12.20 - Črna kronika - 12.55 - Pet za pet - 13.00 - Pesem tedna - 14.00 - Gorenjska danes (regionalna poročila) - 14.30 - Točke, metri, sekundi (športna oddaja) - 15.30 - Dogodki in odmevi - radio Slovenia - 16.20 - Skriti reporter - 17.20 - Novinarski blok - 18.00 - Gorenjska danes - južni (regionalna poročila) - 18.20 - Na Gorenjskem Parnasi - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Nasvidne jutri -

1. RADIO ŽIRI

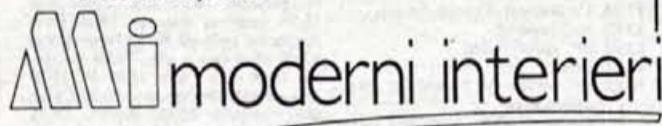
14.00 - Napoved programa - 14.10 - Naše okno - 14.30 - Devizni tečaj - 14.35 - Misel za dan - 14.40 - Tolar za knjige - 15.00 - Dogodki danes - jutri - 15.10 - Od srca do lonca - 15.30 - Prenos dnevnih informacijskih oddaj Radija Slovenija - 16.00 - Radio Žiri spet z vami - napoved programa do 19. ure - 17.00 - Športne novice - 17.10 - Otočki program - 18.00 - Novice - osmrtnice - 18.10 - Mladinski program - 19.00 - Odpoved programa -

KINO

TOREK, 26. maja 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.45 Video strani
8.55 Program za otroke
Zgodbe iz školske
9.50 Boj za obstanek: Življenje v močvirju
10.15 Angleščina - Follow me
10.40 Kemija: Kaloidni sistemi
11.00 Sedma steza, ponovitev
11.30 Prisluhnimo tišini, ponovitev
11.45 Angleščina v poslovnih stikih, ponovitev
12.00 Poročila
12.05 Video strani
14.55 Video strani
15.05 Napovednik
15.10 Ciklus filmov L. Bunuela: Ta mračni predmet poželenja, ponovitev francosko - španskega filma
16.50 EP, Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik
17.10 Program za otroke
17.10 Lonček, kuhaj: Ocvrti zrezki iz leče
17.20 Plamenica, angleško-slovensko-češka nadaljevančka
17.45 Kozlovska sodba v Višnji gori, posnetek lutkovne predstave
18.35 EP, Video strani
18.40 Alpe - Donava - Jadran
19.10 Risanka
19.20 Napovednik
19.25 EPP
19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Žarišče
20.26 EPP
20.30 Osmi dan
21.20 Novosti založb
21.30 EPP
21.35 D. Decoin: Grad na soncu, francoska nadaljevančka

- 22.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport
22.55 Poslovna borza
23.05 Napovednik
23.08 EP, Video strani
23.10 Sova
Življenje po Henryju, angleška nanizanka
Hobotnica IV, italijanska nadaljevančka
Glasbeni utriček: Jan Sibelius: Otočni valček
0.45 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 15.00 Svet na zaslonu, ponovitev
15.40 Sova, ponovitev: Hobotnica IV, italijanska nadaljevančka Zvezne steze, ameriška nanizanka 17.20 Svet poroča 18.00 Regionalni programi - Koper 19.00 Orion 19.25 EPP, Napovednik 19.30 TV Dnevnik, Sarajevo 20.05 Simpsonovi, ameriška risana nanizanka 20.30 Glasba, show in cirks 21.00 TV Tribuna 23.00 Svet poroča, ponovitev 23.40 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.00 Dobro jutro - mozaik 9.00 Ponovitev iz Malavizije 9.30 Mali svet 10.00 Poročila 10.05 TV Šola 11.05 TV Šola 11.05 Jutrofon 11.35 Popolna tujca 12.00 Točno opoldne 13.00 Slika na sliki 13.45 Poročila 13.50 Življenje Josephine Baker, ameriška barvna nadaljevančka 14.30 Glasba 14.40 Modre čelade 15.05 Malavizija 16.00 Poročila 16.05 Malavizija 17.10 Kako mati lahko pomaga otroku 17.30 Gremo naprej 18.40 Santa Barbara, ameriška nadaljevančka 19.30 Dnevnik 20.10 Ljudje, ki so ubili Kennedyja, ameriška dokumentarna serija 21.10 V velikem planu 23.10 Dnevnik 23.30 Slika na sliki 0.15 Poročila v angleščini 0.20 Horoskop 0.25 Poročila 0.30 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 17.40 Video strani 17.50 Novorodenec Scott, ponovitev ameriškega barvnega filma 19.30 Dnevnik 20.00 Na zdravje, ameriška humoristična nanizanka 20.30 Apollo Show 21.50 Življenje Josephine Baker, nadaljevančka 21.50 Krvna pravica, angleška nadaljevančka 22.40 Oddaja re-sne glasbe 23.40 Video strani

KANAL A

- 9.45 A Shop 10.00 Ponovitev večernega sporeda 10.30 Borza 10.45 Voik, samotar, jugoslovanski mladinski film 12.15 A Shop 19.00 A Shop 19.15 Dance session, oddaja o modernem plesu 20.00 Dober večer 20.05 Dnevno informativni program

KINO

- CENTER amer. kom. PRI ADAMSOVIIH ob 18. in 20. uri STORŽIČ amer. trda erot. OG NJEMET STRASTI ob 18. in 20. uri ŽELEZAR amer. kom. PRIGANJALCI DUHOV ob 18. in 20. uri DOVJE amer. kom. MOJA PUNCA RADOVLJICA Ni predstave!

SLOVENIJA 1 23.10

ŽIVLJENJE PO HENRYJU

Približuje se Eleanorin rojstni dan in Sarah se na vse pretege trudi, da bi priprave za majčeno slovesnost ostale skrite pred slavljenko. Ampak to je idealizem - babičina antena odkrje skrivnost na 200 metrov, svari mamo Clare.

gram 20.30 Srečanje pod južnim nebom, dokumentarni film 21.00 Most k tišini, ameriški barvni film 23.35 A Shop/MCM

TV AVSTRIJA 1

9.00 Jutranji program 10.30 Nagobčnik, nemški film 12.05 Športna arena 13.00 Čas v sliki 13.10 Mi 13.35 Urad, urad 14.00 Big Valley 14.45 Mojstri jutrišnjega dne 15.00 Jaz in ti 15.05 Tudi hec mora biti 15.30 Am, dan, des. 16.05 Šest milijon sekund 16.30 Glasbena dežavnica 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Wurlitzer 18.00 Čas v sliki 18.05 Mi 18.30 Trojica s štirimi pestimi 19.22 Znanje danes 19.30 Čas v sliki 19.53 Vreme 20.00 Šport 20.15 Dežela gora 21.00 Naredi si sam 21.20 Pogledi s strani 21.15 Vrnitev Perryja Masona, ameriški TV film 22.45 Resnična ljubezen, avstrijski film 0.20 FBI 1.05 Čas v sliki

NARODNOZABAVNA LESTVICA

RADIA ŽIRI Piše: Drago Papler

V sredo, 27. maja, bo med 17. in 19. uro na valovih Radia Žiri zopet na sporednu oddajo V ritmu valčka in polke z Narodnozabavno lestvico Radia Žiri s petimi uvrstitvami najprijubljenejših viž in petimi predlogi najnovejše produkcije.

UVRSTITVE PETIH NAJ VIŽ:

1. Vse življenje same želje - Ansambel bratov Avsenik
2. Polka za mlade - Stajerski 7
3. Jamniška - Ansambel Obzorje
4. Karavanke - Ansambel Tonija Iskre
5. Slovenija, moja dežela - Ansambel Krt

PREDLOGI NOVIH PETIH VIŽ:

6. Gremo v Portorož - Alpski kvintet
7. Po drugi poti - Ansambel Jevšek
8. Slovenija, moj drugi dom - Ansambel Slovenija
9. Pangos polka - Pangos trio
10. Tebi mama - Podkrajski fantje

Druga muzika

Druga godba rides again

Konec meseca, točneje od 22. pa do 30. maja se bo v Ljubljani dogajala že tradicionalna, osma po vrsti, Druga godba. Glavna organizatorja Glasbena mladična Slovenije in Radio Student sta tudi letos uspela spraviti skupaj dokaj kvaliteten program, ki bo zapolnil sedem večerov Druge godbe, ki je, lahko bi rekli, postala svojevrsten festival etno, jazz, slobodne improvizirane, rock in še kakšne glasbe.

Koncerti bodo v glavnem v ljubljanskih Križankah, kot pripreditvena prostora pa se tokrat pojavljata tudi dvorana KUD France Prešeren in Velika dvorana Slovenske filharmonije. V slednji bo 22. maja kot prvi nastopil Kvartet Louisa Scalvisa iz Francije z glasbo, ki temelji na jazz, rock in folk improvizacijah. V naslednjih treh dneh bodo v Križankah nastopili, kot prvi Wiener Tschuschenkapelle. Avstrijski čefuri (Slavonec, Turek, Arabec in dva Avstrija) igrajo glasbo, ki se skriva v

Prva lestvica

"Tržiški hit"

Pripravljata in urejata Jekica Gaber in Jernej Jazbec

1. Ne damo Slovenije - Veter
2. Rad bi ti priznal - Miran Rudan
3. Hej dekle - Globus bend
4. To be with you - Mr. Big
5. Prijatelji - Malibu
6. You - Ten Sharp
7. Prvi poljub - Coco
8. Goodnight Girl - Wet Wet Wet
9. Stay - Shakespears Sister
10. God gave Rock&Roll - Kiss

Predloga:

Tuj: Show must go on -

Gueen
Domač: Dobro jutro, rockerji - Veter

Najprej zahvala vsem, ki ste nam že pridružili, saj tako številnega odziva že na začetku naše poti resnično nismo pričakovali. Kar tako naprej, da bo lestvica čim bolj vaša. Izmed vseh vaših dopisnic smo izzrebali dve nagradi, in sicer dve "beli" kaseti skupine Veter, ki vam je ta teden najbolj všeč. Nagrajenki pa sta: Rezka Tolar, 64227 Selca, Strmica 2, in Minka Žagar, 64207 Cerknje, Velesovo 16. Cestitamo!

RADIO TRŽIČ

- 16.10 - Obvestila - 16.20 - Aktualne informacije - 16.30 - Športni obzornik - 17.20 - Zanimivi napotki - 18.15 - Klepet s poslušalcem - 18.55 - Napoved sporeda

RADIO SLOVENIJA 1

- 4.30-8.00 - Jutranji program - 8.00-10.00 - Radio plus - 10.00 - Poročila - 11.30 - Pregled domačega tiska - 12.05 - Na današnji dan - 13.00 - Danes ob 13.ih - 13.45 - Iz tujega jezika - 14.05 - Poslovne informacije - 15.30 - Dogodki in odmevi - 17.00 - Studio ob 17.ih - 19.00 - Radijski dnevnik - 20.00 - Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 21.05 - Od premiere do premiere - 22.00 - Zrcalo dneva - 23.05 - Literarni nočturno - 23.15-4.30 - Nočni program -

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

- 11.00 - Napoved, telegraf, horoskop, EPP - 13.00 - Danes do trijastih, EPP - 14.00 - Obvestila - 14.30 - Novice, EPP - 15.30 - Dogodki in odmevi - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Dogodki in odmevi - 17.00 - Zabava vas Braco Koren - 18.00 - Čestitke - 18.30 - Informativna oddaja BBC, EPP - 19.00 - Odpoved programa -

RADIO KRAJN

- 8.00 - Dobro jutro Gorenjska - 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hov - ne znam domov - 8.40 - Pregled dnevnega tiska - 9.00 - Gorenjska včeraj - danes (regionalna poročila) - 9.20 - Novinarski blok - 10.00 - Poročila Radia Slovenija - 10.55 - Pet za pet - 12.15 - Osmrtnice, zahvale - 12.20 - Črna kronika - 12.55 - Pet za pet - 13.00 - Pesem tedna - 14.00 - Gorenjska danes - 14.20 - Novinarski blok - 15.30 - Dogodki in odmevi - 17.20 - Novinarski blok - 18.00 - Gorenjska danes - jutri - 18.20 - Tečaj nemškega jezika - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Nasvidenje jutri

1. RADIO ŽIRI

- 14.00 - Napoved programa - 14.15 - Naša okno - 14.30 - Devizni tečaj - 14.35 - Misel za dan - 14.40 - Vse za moj avto - 15.00 - Dogodki danes - jutri - 15.10 - Od srca do lonce - 15.30 - Prenos dnevnno-informativne oddaje R Slovneja - 16.00 - Radio Žiri spet z vami - napoved programa do 19. ure - EPP - 17.00 - Športne novice - 17.10 - Besedo imajo stranke - 18.00 - Novice - osmrtnice - 18.15 - Po poti vaših vprašanj in pobud - 19.00 - Odpoved programa -

26. maja

Kupon št. 2

Domača pesem

Tuja pesem

Predlog

Naslov

Iz lestvice in predlogov sestavite svojo lestvico in prve tri vpišite na kupon, razen tega pripisite še dva svoja predloga in naslov. Kupon pošljite do torka, 26. maja, na naslov Radio Tržič, 64290 Tržič, Balos 4. Poslušate nas lahko vsak četrtek ob 18.05. Pa, pa!

KUPON:

Ime in priimek:

Naslov:

Glasujem za skladbo:

Novi predlog skladbe:

Mnenje o oddaji:

Za glasbenega gosta v juniju predlagam:

Izmed poslanih kuponov in sporočil na dopisnicah in razglednicah smo izzrebal Natalijo Majes, 64245 Kropa št. 104, ki bo prejela glasbeno kaseto. Tudi sedaj vas vabim k sodelovanju - izpolnitvi kupona. Sodelujte, izpolnjeni kupon pošljite na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditev 1, Žiri 64226.

Sončkov kot

Jasno, Budimpešta

V naslovu je odkrit kraj ???, drugi kraj !!!, kjer bodo koncertirali Guns & Roses, pa je Dunaj. Mojca iz Pod'n Art - a me je lepo poučila o funih in fanih (sprejemem), ampak jaz sem mislil na vesele ljudi s pištoljami. Ne verjam? Tudi prav Dobro, gremo zrebat. Tokrat je bila delilka sreča Petra (ki ima baje vsak dan novga fanta - Aligator Press) in boben je zabobnal, Petra je prijela za dopisnico, činela in srečna dobitnica je Anja Žezlina iz Struževa 47, 64000 Kranj ja cool. A ne?

TOP 3

1. Use Your Illusion II - Guns & Roses
2. Use Your Illusion I - Guns & Roses
3. Zbrana dela 77 - 88 - Pankrti

NOVOSTI

Kaj je novega. Plošče, navadne kaj pa. Obituary (The End Complete) in Corrosion Of Conformity (Blind) sta rockerski zadevi, no, ne manjka tudi zadnji LP od Metallice pa en starejši, ampak cool od Dead Kennedys. Pa še kasete. Ansambel Lojzeta Slaka pravi Srečno mlada Slovenija, izšla pa je tudi kaseto v spomin Franca Koširja s kar 18. njegovimi najbolj znanimi skladbami.

IN ŠE NAGRADNO VPRAŠANJE ŠT. 47.:

Pa naj bo tokrat za odmor od Gunsov eno vprašanje iz narodnozabavne glasbe. In sicer se glasi takole - Kje je neko igral trobento in pel nepozabni Jeseničan Franc Košir? Rešitve pričakujem do srede, 27. maja, v uredništvo Gorenjskega glasa s pripisom "Za Sončka". Nagrada v stilu, kaseto po želji v trgovini tovrstnih audio zadev, ki sliši na ime Sonček. A se kaj vidimo v Budimpešti? U karirasti kiklci z jogurt nogami. Ha.

RADIO
KRAJ
97.3 FM
STEREO

GORENJSKI GLAS
GOSTILNA MATJAŽ

Žrebanje 27. junija

V NAJEM ODDAMO POSLOVNE PROSTORE

- 60 m² na Gregorčičevi 8 v Kranju
- 300 m² v Gorenji vasi (Šk. Loka)
- 1500 m², višina od 4 - 10 m
na Kolodvorski c. 1, Kranj (ob železniški postaji).

Prostori so primerni za skladišča, proizvodnjo, pisarne, lokale...

Možnost delitve na manjše prostore.

Informacije

po telefonu:

(064) 222-021
Jakob Žibert

krd

modna konfekcija Škofja Loka

SEZNAM
DOBITNIKOV
NAGRAD V ODDAJI
ZADETEK V PETEK -
15. 5. 1992

Tekmovalci v studiu (2)
1. Aleš BENEDIK, Ulica Maksima Sedeja
10, Žiri 6.000,00 SLT

2. Stane KUZMIČ, Zg. Duplje, p. Duplje 4.000,00 SLT

Tekmovalci po telefonu:
1. Helena Juvan, Hafnerjevo naselje 99,
Škofja Loka 6.000,00 SLT

2. Mojca Mezek, Selca, Strmica 4
1.000,00 SLT

3. Brane Matias, Podlubnik 156, Škofja Loka 1.000,00 SLT

4. Nuša Bozovičar, Gorenja vas 86, Gor. vas 1.000,00 SLT

5. Andreja Setnikar, Poljanska c. 21, Škofja Loka

DOBITNIKI NAGRAD SPONZORJEV (v vedenost)

1. Neja Brodar, Kidričeva 14, Škofja Loka NAMA bon za 1.000,00 SLT

2. Silvia Brdnik, Pungart 24, Škofja Loka DELIKATESA TRAVA

narezek za 4 osebe

3. Igor Kriznar, Sv. Duh 137, Škofja Loka NAMA - bon za 1.000,00 SLT

BRALCI GORENJSKEGA GLASA:

1. Mateja Glavač, Jama 19, Mavčice - trafka BRINCK - blago po izbiro od 1.000 - 1.500,00 SLT

2. Ivanka Gartner, Selca 140 - nagrada FOTO ŠTURM

1. NAGRADA GORSKO KOLO OMNIA SPORT

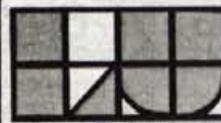
2. NAGRADA VRTNA GARNITURA SALON ARK MAJA PREDOSLJE

3. NAGRADA VREDNOSTNI BON 10.000 SLT JEANS CLUB PETRIČ

4. NAGRADA VREDNOSTNI BON 3.000 SLT KAVARNA

Bon omni
IN ŠE VEČ
DRUGIH NAGRAD

PRINC SVEČANA ŽENSKA IN MOŠKA OBLAČILA

LUDSKA UNIVERZA KRAJN

NEMŠČINA ZA ZAČETNIKE

- 30 ur
prilagojen program za pridobitev osnovnih jezikovnih spremnosti za nakupe, potovanja, počitnice...

Telefon: 217-481, LU Kranj

SATV SERVICE

satelitski sistemi najcenejši v Sloveniji že za 700 DEM (tudi na obroke)

064/79-032

SREDA, 27. maja 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

8.50 Video strani

9.00 Program za otroke

Stoletja pod klobukom

9.30 I. Boden: Nahodno strašilo in mačka z očali

9.40 Retrospektiva slovenske opere: A. Foerster: Gorenjski slavčki, ponovitev

10.55 D. Decoin: Grad na soncu, ponovitev

11.50 Poslovna borba, ponovitev

12.00 Poročila

12.05 Video strani

15.40 Video strani

15.55 Napovednik

15.55 Galaktična odiseja, ponovitev japonske dokumentarne serije

16.50 EP, Video strani

16.55 Poslovne informacije

17.00 TV Dnevnik

17.10 Klub klobuk, kontaktna odaja za otroke

19.05 EP, Video strani

19.10 Risanka

19.17 Napovednik

19.25 EPP

19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Žaričče

20.26 EPP

20.30 Film tedna: Papirnata maska, angleški film

22.10 EPP in EP, Video strani

22.15 TV Dnevnik, Vreme, Šport

22.40 Kronika, kanadska poljudnoznanstvena serija

Napovednik

23.05 EP, Video strani

23.10 Sova

Nenadni uspehi, ameriška nanizanka

Hobotnica IV, italijanska nadaljevanja

Ves svet je oder, angleška dokumentarna serija

1.20 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

15.25 Video strani 15.35 Osmi dan, ponovitev 16.25 Sova, ponovitev:

Zivljenje po Henryju, angleška nanizanka, Hobotnica IV, italijanska nadaljevanja, Glasbeni utrinki:

Jan Sibelius: Otočni valček 18.00

Regionalni programi - Maribor 19.00 Psihi 19.25 EPP 19.30 TV Dnevnik, ORF 20.00 Športna sreda

21.30 Kvarter Tartini - A. Dvorak: Kvarter Op. 96 v F-duru "American" 21.55 Video strani

15.35 Video strani

16.00 Poročila 16.05 Malavizijska

17.00 Lipik je naš 17.30 Gremo naprej 18.00 Poročila 18.30 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Nedosegljiva, nemški barvi film 22.10 Obnova Hrvaške 22.40 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v nemščini 23.50 Poročila v angleščini 23.55 Horoskop 0.00 Poročila 0.05 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

7.00 Dobro jutro - mozaik 9.00 Batman 9.30 Kremenčkov 10.00 Poročila 10.05 TV Šola 11.05 Jutrofon

11.35 Na zdravje 12.00 Poročila

13.00 Slika na sliko 13.45 Poročila

13.50 Zivljenje Josephine Baker

14.40 Modre čelade 15.35 Malavizijska

16.00 Poročila 16.05 Malavizijska

17.00 Lipik je naš 17.30 Gremo naprej 18.00 Poročila 18.30 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Nedosegljiva, nemški barvi film 22.10 Obnova Hrvaške 22.40 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v nemščini 23.50 Poročila v angleščini 23.55 Horoskop 0.00 Poročila 0.05 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

17.35 Video strani 17.45 Temne sence vzhoda, ponovitev ameriškega filma 19.30 TV dnevnik 20.05 Pod nebo, angleška dokumentarna serija 21.05 Avstralija, prikloni se 21.40 Zivljenje Josephine Baker, ameriška nadaljevanja 22.25 Princ z Bel Air, ameriška humoristična nanizanka 22.50 Metal mania 0.05 Video strani

15.35 Video strani

16.00 Poročila 16.05 Malavizijska

17.00 Slika na sliko 17.45 Poročila

18.00 Dobr夜 večer 18.05 Dnevnik

19.00 Čas v sliki 19.30 Rihard Štrajh

20.00 Dobr夜 večer 20.05 Dnevnik

21.00 Čas v sliki 21.30 Rihard Štrajh

22.00 Čas v sliki 22.30 Rihard Štrajh

23.00 Čas v sliki 23.30 Rihard Štrajh

23.55 Čas v sliki 23.55 Rihard Štrajh

24.00 Čas v sliki 24.00 Rihard Štrajh

24.55 Čas v sliki 24.55 Rihard Štrajh

25.00 Čas v sliki 25.00 Rihard Štrajh

25.55 Čas v sliki 25.55 Rihard Štrajh

26.00 Čas v sliki 26.00 Rihard Štrajh

26.55 Čas v sliki 26.55 Rihard Štrajh

27.00 Čas v sliki 27.00 Rihard Štrajh

27.55 Čas v sliki 27.55 Rihard Štrajh

28.00 Čas v sliki 28.00 Rihard Štrajh

28.55 Čas v sliki 28.55 Rihard Štrajh

29.00 Čas v sliki 29.00 Rihard Štrajh

29.55 Čas v sliki 29.55 Rihard Štrajh

30.00 Čas v sliki 30.00 Rihard Štrajh

30.55 Čas v sliki 30.55 Rihard Štrajh

31.00 Čas v sliki 31.00 Rihard Štrajh

31.55 Čas v sliki 31.55 Rihard Štrajh

32.00 Čas v sliki 32.00 Rihard Štrajh

32.55 Čas v sliki 32.55 Rihard Štrajh

33.00 Čas v sliki 33.00 Rihard Štrajh

33.55 Čas v sliki 33.55 Rihard Štrajh

34.00 Čas v sliki 34.00 Rihard Štrajh

34.55 Čas v sliki 34.55 Rihard Štrajh

35.00 Čas v sliki 35.00 Rihard Štrajh

35.55 Čas v sliki

ČETRTEK, 28. maja 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

10.00 Video strani
10.10 Program za otroke
10.10 Pedenjep
10.40 Stare japonske pravilice: Ribarjenje z repom
10.55 Šolska TV, ponovitev
10.55 Boj za obstanek: Življenje v močvirju
11.20 Angleščina - Follow me
11.40 Kemija: Kaloidni sistemi
12.00 Poročila
12.05 Video strani
15.05 Video strani
15.15 Napovednik
15.20 Športna sreda, ponovitev
16.50 EP, Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik
17.10 Program za otroke
17.10 Ebu drame za otroke: Vozček za vodo
17.35 Živ žav
18.25 EP, Video strani
18.30 Že veste..., svetovalno - izobraževalna oddaja
19.05 Risanka
19.12 EPP
19.17 Napovednik
19.25 EPP
19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Žarišče
20.26 EPP
20.30 Bobenček, glasbena oddaja
21.30 EPP
21.35 Tednik
22.25 TV Dnevnik 3, Vreme, Šport
22.50 Poslovna poročila
S Mali koncert: C. Debussy: Zamorček; Miha Plevnik, klarinet; Maja Klinar, klavir
23.05 Napovednik
23.08 EP, Video strani
23.10 Sova
Dragi John, ameriška naničanka
Hobotnica IV, italijanska nadaljevanka
Singen, japonska nadaljevanka
1.30 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

15.40 Video strani 15.50 Sova, ponovitev: Nenadni uspehi, ameriška naničanka, Hobotnica IV, italijanska nadaljevanka, Ves svet je oder, angleška dokumentarna - serija 18.00 Regionalni programi - Koper
19.00 Video levestva 19.25 EPP, Napovednik 19.30 TV Dnevnik RAI
20.00 Simpsonovi, ameriška risana naničanka 20.30 Zelena ura 21.30 Umetnički večer 21.30 Povečava: Cannes filmski festival 22.50 Bežno srečanje, ameriški film (CB)
0.20 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

7.00 Dobro jutro - mozaik 9.00 Super babica 9.30 Smogovci 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.05 Jutrofon 11.35 Princ z Bel Aira, humoristična naničanka 12.00 Poročila 13.00 Slika na sliko, ponovitev 13.45 Poročila 13.50 Življenje Josephine Baker, nadaljevanka 14.40 Modre čelade 15.05 Malavizija 16.00 Poročila 16.05 Malavizija 17.00 Razstava znanstvenih knjig 17.30 Gremo naprej 18.00 Poročila 18.40 Santa Barbara, ameriška naničanka 19.30 TV dnevnik 20.05 3-2-1, kviz 21.10 Pred vrhunskim srečanjem za ohranitev zemlje: Poročene sanje 22.00 Vox 22.30 TV dnevnik 22.50 Glasba 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročilo v nemščini 23.50 Poročila v angleščini 0.05 Horoskop 0.10 Poročila 0.15 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

17.45 Video strani 17.55 Nedosegljiva, ponovitev nemškega barvev filma 19.30 Dnevnik 20.10 Oma in on, ameriška humoristična naničanka 20.35 Svet živali 21.05 Življenje Josephine Baker, nadaljevanka 21.50 Edward VII, angleška nadaljevanka 22.40 DJ is so hot 23.40 Video strani

KANAL A

10.00 Ponovitev večernega sporea 10.30 Male živali 10.45 Hollywoodski detektiv, ponovitev ameriškega filma 12.20 A Shop 19.00 A shop 19.15 Podjetniška žilica 19.30 Rolaže s hobotnico 19.45 A shop 20.00 Dobar večer 20.05 Dnevni informativni program 20.30 Kanalizer Show 20.50 Olimpiada možganov, kviz 21.20 Ciklus najboljši komedijanski par 22.25 A Shop/MCM

TV AVSTRIJA 1

9.00 Jutranji program: Čas v sliki 9.30 Zemlja in ljudje 9.25 Naše življenje je igra, film študentov 12.00 Zaupanje kot ogenj, dokumentarna oddaja 13.35 Velika nagrada, britanski film: Tatum O'Neal, Anthony

KINO

28. maja

CENTER amer. kom. PRI ADAMSOVIH ob 18. in 20. uri STORŽIČ amer. akcij, film OREL SMRTI ob 18. in 20. uri ŽELEZAR amer. ris. film SNEGULJČICA IN 7 PALČKOV ob 18. uri, amer. akcij, film RIBA, PO IMENU WANDA ob 20. uri DUPLICA amer. kom. MOJA PUNCA ob 20. uri RADOVLJICA amer. kom. DOC HOLLYWOOD ob 20. uri

NAŠ IZLET ZA ZVESTOBO IN PRAVOČASNO PLAČILO NAROČNINE!

Obljubili smo, da bo v Gorenjskem glasu vedno nekaj novega - tokrat presenečamo in nagrajujemo tiste, ki so pohiteli in že plačali naročnino Gorenjskega glasa za mesece april - junij 1992. Junija bomo izzrebance izmed rednih plačnikov (poln avtobus) popeljali na lep izlet na avstrijsko Koroško: v Celovec in Beljak, z vožnjijo po Vrbskem jezeru. Za vsak primer bo med izletom nekaj prostega časa za nakupe - vendar pa bodo udeleženci izleta predvsem spoznavali kulturno ter naravno dedičino obeh koroških mest, s katerimi smo veliko pisali tudi v Gorenjskem glasu. Tokrat smo izzrebali 8 naših naročnikov - nadaljevali bomo v prihodnji številki!

1. JAKOB NOVAK, Velesovo 17, Cerknje
2. VINKO ERŽEN, Triglavská 22, Bled
3. JOŽE KOZELJ, Otoče 10, Podnart
4. JULKA MURAVEC, Hafnerjeva 13, Kranj
5. JOŽI TRAMTE, Planina 68/a, Jesenice
6. ANICA RIHTARIČ, Poljane 52, Poljane
7. METKA BOLKA, Tupaliče 35, Preddvor
8. LOVRO BOŽNAR, Kidričeva 84, Škofja Loka

NAGRADNA KRIŽANKA

Včeraj smo v Gorenjskem glasu izmed 1820 prispevih rešitev izzrebali nagrajence za križanko, katere sponzor je bilo trgovsko podjetje MI MODERNI INTERIERI.

1. nagrada: MEDICINSKA JOGI VZMETNICA - DARINKA NAŠIČ, Zelenica 10, Tržič
  2. nagrada: STOL (vrtljivi) - IDA SOKLIČ, Neubergerjeva 4, Ljubljana
  3. nagrada: ZLOŽLJIVI VRTNI STOL - SLAVKA KOŠIR, Forme 5, Žabnica
  4. nagrada: PRUČKA - JURIJ ERLAH, Snakovška 18, Križe
- Ostale tri nagrade, ki jih prispeva Gorenjski glas, dobijo po postri: SILVA KRIVEC, Ob Belci 6, Boh. Bistrica, JOŽE HRIBAR, Vidmarjeva 2a, Kranj, TINE TOMAN, Ul. XXXI. devizije 3a, Kranj.
- Nagrajencem čestitamol

STE SE SPOZNALI

Na fotografiji, ki smo jo objavili v prejšnji prilogi, se je spoznal Janez Prosen iz Tomažičeve ceste v Kranju. Fotografični smo ga 1. maja na Joštu.

Če ste se na današnji fotografiji spoznali, nam sporočite, kje in kdaj je posnetek nastal. Čaka vas praktična nagrada.

GORENJSKI GLAS
več kot čas

	TV1	TV2	TV3		KRIŽANKA VINKO KORENT					TV4	
				K		TV5					
TV6							A	L	K	V	A
				L	Z	I	J	A	TV7	O	L
				I	TV8					TV10	A R
					TV9		E	D			L O
						R	L	O			N A
						A	TV11				S E
					N						N A

Med reševalci, ki so pravilno rešili križanko iz marčevske oddaje, so bili za nagrade izzrebani: 1. nagrada 48.000 SLT: Au-relia LESJAK, Pot pomorščakov 27, 66320 Portorož; 2. nagrada 29.000 SLT: Vida SIMONČIČ, Ragovska ul. 2a, 6800 Novo mesto; 3. nagrada 19.000 SLT: Branko ŠMITEK, Brezje 33, 64243 Brezje.

Pravilna rešitev križanke iz aprilske oddaje:
Vodoravno: SALAJ, TKAČEV, VNUKA, KULISA, EIGEN, ABONMA, TM, RIBLI, AL, LAV, ASKET, ATOMIST, SEPE, NOVAK, VZEMEK, ARKUS, OZNAKA.

Vaš naslov:

Petak, 22. maja 1992

Franci Zagoričnik

Pliberški concerto grosso

Tudi spomini niso več, kar so bili. Kot se spreminja vsa današnja resničnost, tako se spreminja tudi zgodovina. Predvsem je še nespoznan. V primeru Pliberka 1945 je zgodovina šele v povoju, čeprav bo kmalu že pol stoletja, odkar je bila na pliberškem potu dokončana neka država - Neodvisna država Hrvatska.

Mirno pliberško polje, sredi katerega leži vas Sp. Libuče, v glavnem prekrivajo travniki. Tako tudi prostor, kamor vsak let sredi maja pridejo številni Hrvati iz domovine in iz tirknega sveta. Prihajajo na komemoracijo, ki je po svoji navi bolj mitska kot zgodovinska. Lahko bi govorili o spontanem nastajanju te komemoracije že v petdesetih letih, h kateri so se začeli zbirati preživeli udeleženci dogodkov na tem polju ob zaključku druge svetovne vojne.

Mednje sodijo tisti hrvaški usatši in domobranci, ki so se pred zmagovalnimi partizanski vojskami umaknili preko jugoslovansko-avstrijske meje in so bili potem pri Pliberku razroženi. Namesto da bi z njimi ravnali kot s premagano vojsko, je ta postala žrtve zmagovalcev. Po obredni terminologiji naj bi to bile euharistične žrtve in mučeniki.

Svojo pot v Pliberk 15. maja sem ironično, vendar z namegom, da poskusim zadeti bistvo, imenoval, kot da grem na ustaško božjo pot. Pri tem sem na uredništvu Gorenjskega glasa slišal še za izraz, da bo tam ustaška maša. To mi je dalo občutek, da grem terminološko v pravo smer.

Oba termina - ustaška božja pot in ustaška maša - sta se mi potem potrdila na kraju samem. K temu so bili dodani še drugi pojmi, od katerih je najbolj pomemben križev pot, katerega prva postaja naj bi se zacetna ravno tam, na kraju komemoracije, z mašo pred cerkvijo in na pokopališču v Libučah in nato na libuškem travniku vzhodno od vasi, nad cesto v smeri našega mejnega prehoda Holmec, ki je znan iz slovensko-jugoslovenske vojne. Ta križev pot predstavlja repatriacijo zajetih Hrvatov. Vendar lahko v to pojmovanje vključimo tudi vse tiste tisoče pobitih ljudi, ki se fizično niso mogli podati na to pot, a so njeni se stavnici del. Na pot so se odpriali v zavesti preživelih. Tako je bil njihov ustavljeni čas prezen. Toda presežnost njihovega časa in pojmovanje samega križevega pota se živo prepleta z najnovejšo zgodovino, z novo vojno na Hrvatskem in v Hercegovini.

Tudi kalvarija je s pridom uporabljeni termin, pa svetišče in Hrvatski Lurd. Zdi se, da je iz najdljivost poimenovanj vse-mogočna. Lahko bi kdo privlekel na dan tudi kak pasijon. Vendar ne gre le za tisto obliko komemorativnosti, ki bi bila samo mitsko prispevilo. Tu diče je moja ustaška bojna pot bolj pojmovna raziskava imenovanja imenovanju in prepoznavanju resničnosti, ne gre samo za neko simbolno pasijonsko predstavo. Ni teater, po katerem si lahko udeleženci, igralci in publike, izmijene masko, z občutkom opravljene dolžnosti do preteklega in prihodnjega spomina, ker žrtve ne smejti biti pozabljene. Zastaranost spomina bi lahko nastopila šele po primerni sodni in moralni pomiriti in dokončni spravi.

To pomeni, da pliberške žrtve niso žrtve nasploh. To niso nekakšne pietetno imenovanje svete žrtve, katerih zgoda bi bila katekizemsko preprosta. Zgoda, ki bi se jo tu mogoče dalo izluščiti, bi bila v najboljšem primeru samo spominski odriv, ki bi služil razvidenu.

vsega zamračenega, še neznane ali celo neprepoznavnega. Ne le pogrenjenega v pozabiti in v olajšanju, ker je vse več umrlih udeležencev in očividcev, ki bi lahko pricelovali o takratni resničnosti, in še ti izgrevi tudi ni mogoče ugovarjati. Namesto Hrvatska so mogoče reči - ustaši in domobranci. In kako je bilo s tem komemoriranjem? V Pliberk sem se podal skupaj s sinom Egiptom. Oba kot novinarja. Jaz kot novinar Gorenjskega glasa, Egit kot novinar Tribune. Namemo na sva šla na pot dovolj zgodaj, da bi se tako izognila eventualni gneči. Lani je bilo na ko-

jeziku, zato tudi vseh njenih pojavnih oblik ni mogoče učinkovito povezati v neki dokolen in odrešilni odgovor.

Hrvatska enigma je magnificen, se pravi, neulovljiva in neustavljiva v neki svoji jasni podobi. Ni točke, na kateri bi se lahko zaustavili in se vprašali, kaj sedaj, in si dajali jasen odgovor in razrešitev. Tega zaenkrat ne zmorejo niti Zdrženi narodi. Odgovora na trditve, da je Hrvatska še naprej na križevi poti, preprosto ni in tej izjavi tudi ni mogoče ugovarjati.

Namemo na sva šla na pot dovolj zgodaj, da bi se tako izognila eventualni gneči. Lani je bilo na ko-

Celovec približuje celotna vojska generala Löhra, ki šteje 300.000 Nemcev in 200.000 Hrvatov, ki jih Titova vojska očitno ne more ustaviti. Pričakovanja so bila tako velika zlasti glede na preskrobo tolikšnega števila ljudi. Pri tem so rajši navajali previsoke številke kot premajhne. Vendar je največje pretiravanje same resničnosti, ki je vse te številne ljudi hraniла z iluzijami o rešitvi. Te iluzije so se v Pliberku le redkim uresničile.

Kot edini neobremenjeni podatki veljajo zaenkrat tisti, ki jih je podal general Kosta Nadž o zaključnih operacijach 3. armade med 8. in 16. majem 1945. Po teh podatkih naj bi pliberška skupina štela 134.000 ljudi. Med njimi 40.000 nemških vojakov, 5.000 četnikov, 40.000 ustašev in domobrancov in 20.000 civilistov. Iz te skupine naj bi bilo skupno pobitih okrog 49.500 ljudi, računajoč samo na ustaše in domobrance ter civile.

Petnajstega maja 1945 so na pliberškem gradu potekala pogajanja o predaji hrvaške vojske. Hrvati general Herenčić je podpisal kapitulacijo in ob 16.30 uri istega dne je NDH prenehala obstajati. Hrvati so morali položiti orožje in dvigovati bele zastave. Iz Verzije grofa Nikolaja Tolstoya v zborniku Odprt dossier Bleiburg navajam odlomek s pričevanjem petnajstletnega Teda Pačica:

»Videl sem hrvaške generale, ko so se peljali v Pliberk na pogajanja z brigadirjem Scottom in pozneje sem slišal povelje, da je treba odložiti vse orožje. Na jugu so britanski tanki zadrževali razgibanjo množico, in nad njimi so skrožili spiftireji. Nenadoma so žez cesto iz gozda zaropatale strojnice. Partizani so streljali v množico, ki je bila tako nagnetena, da večina ni mogla zbežati. Klanje je bilo prehudo, da bi si ga lahko zamilil kdo, ki sam ni bil tam. Možje, žene in otroci so padali v snopih, medtem ko so partizani obračali cevi strojnic levo in desno uprte v poljano. Kmalu za tem je bila večina ljudi pobitih in partizani so se spustili med preživele, jih z užitkom tolkli in pobijali do smrti.«

Pričevanje je veliko. Vsa pa so neprimerna in odbijajoča. Ne Gorenjski glas ne bralci Gorenjskega glasa tega ne bi mirno prenesli. Nekateri bi protestirali, eni bi mislili celo na ovadbo zaradi natolcevanja in klevet. Vendar je oblikovanje resničnosti neustavljivo. Literatura je dostopna in je povsod na razpolago.

Danes je hrvaški narod zedinjen na ta način, da se nekdajni nasprotniki, ustaši, domobranci in hrvaški partizani borojo na isti strani za skupno domovino in proti skupnemu sovražniku. V novi demokratični družbeni ureditvi so mnoga nasprotja med njimi izglajeni, nekatera nasprotja se nadaljujejo in nastajajo nova. Pliberška komemoracija se je najprej prevesila v politično priorišče. Letos je prišlo do delitve usmeritev in tako je bila komemorativna smer spet osamosvojena.

Število udeležencev se je ponovno skrčilo na nekaj sto ljudi, veteranov in somišljenikov, nemara po načelu Bleiburg - Bleiburgom.

Ne bom pozabil veterana, ki se je na pokopališču na Libučah nečesa domisli, se začel ozirati okrog sebe in je potem pomoroma mene vprašal - a se zdaj

Ob spomeniku padlim ustašem in domobrancem. Foto: E. Zagoričnik

množi danes, ki se morajo ponovno boriti za svobodo svoje Hrvatske.

Proti slovenskim mejam pa še naprej kažejo prometne table v smer Jugoslavije, kot da Slovenije še nikjer ni.

Leta 1978 na prvomajskem slavju na Joštu.

Foto: F. Perdan (arhiv Gorenjskega glasa)

Med planinci. Foto: F. Perdan (arhiv Gorenjskega glasa)

M. VOLČJAK

Banka Slovenije predstavila tolarje

Prvi slovenski denar

Ljubljana, 19. maja - Banka Slovenije je ugodila želji prirediteljev ICSID in prvič predstavila prvi slovenski denar, ki ga bodo natisnili v Angliji, kdaj ga bomo dobili še ni znano. Nedvomno ga vsi nestrpo pričakujemo, saj smo se neuglednih bonov že vsi naveličali. Zdaj ga pričakujemo toliko bolj nestrpo, saj so vedali, da bo sodobno oblikovan, zelo lep, natisnjen na kvalitetnem papirju in zaščiten pred ponarejanjem.

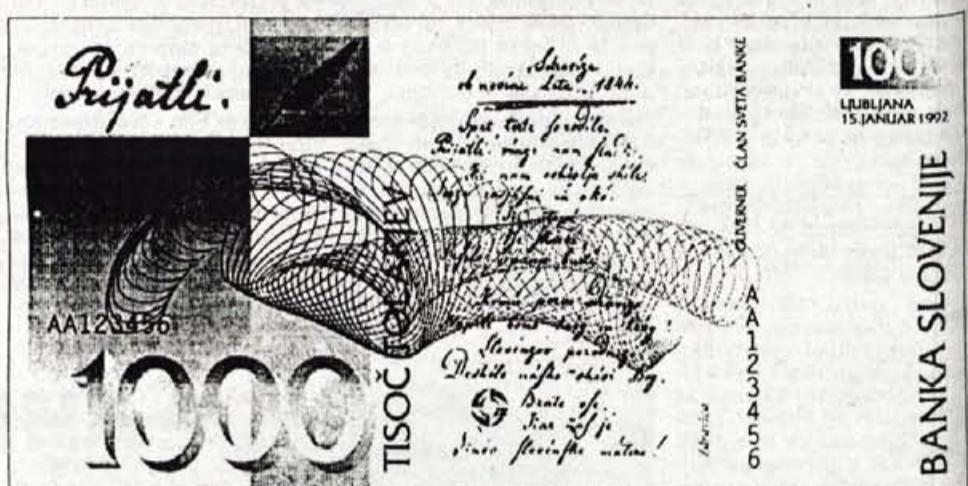
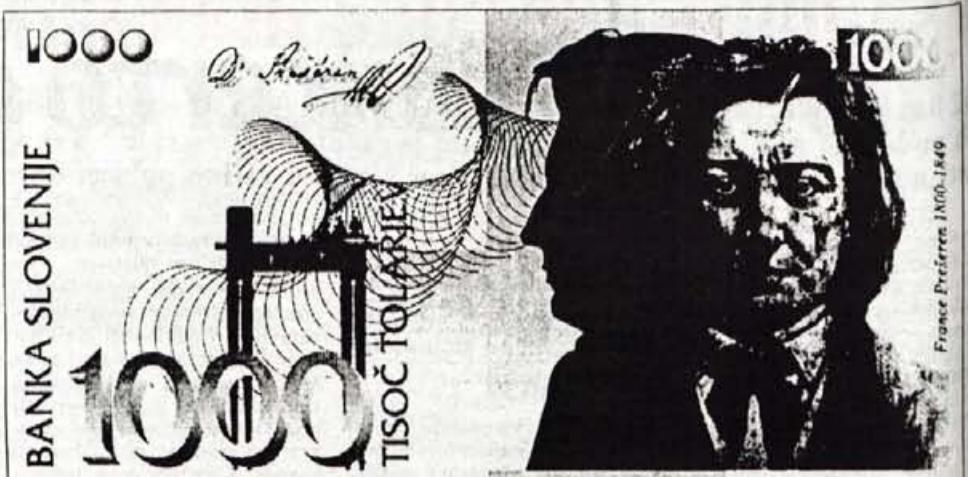
Osnutke izrazito barvitih in svetovno oblikovalsko konkurčnih bankovcev je izdelal arhitekt Miljenko Licul s sodelavcem Zvonetom Kosoveljem in soavtorji, likovne podobe znanih Slovencev pa slikar Rudi Španzel. Slovenski denar bo sestavljalo sedem bankovcev in šest kovanj. Na bankovcu za 1000 apoenov bo podoba Franceta Prešernega, za 500 Jožeta Plečnika, za 200 Jakoba Gallusa, za 100 Riharda Jakopiča, za 50 Jurija Vege, za 20 Janeza Vajkarda Valvasorja in za 10 Primoža Trubarja. Na slovenskih tolarjih so torej upodobljeni Slovenci, ki jih pozna Evropa. Kovanci pa bodo v apoenih po en, dva in pet tolarjev ter po 10, 20 in 50 stotinov,

na njih bodo upodobljene živali, motive je izdelal kipar Janez Boljka. Na bankovcih ne bo slovenskega grba, natisnjen bo 15. januar 1992 kot datum mednarodnega priznanja Slovenije. Koncept bankovca je zasnovan tako, da je na eni strani podoba slovetega Slovencev, na drugi pa "orodje", znacilno zanj. Slikar Rudi Španzel je dejal, da bo morda nekaj prahu dvignila podoba Prešerna, ki je nekoliko drugačen, kot si ga predstavlja večina Slovencev.

Gouverner Banke Slovenije dr. France Arhar je povedal, da je slovenski denar začel nastajati z dnem, ko je bil sprejet za-

kon o Banki Slovenije, s katerim je dobila pooblastilo za izdajanje denarja. S sodelovanjem Društva slovenskih oblikovalcev so izvedli interni tečaj in izmed treh predlogov izbrali projekt Licula in Kosovelja. Izbor likov je bil opravljen s sodelovanjem SAZU.

Kdaj bomo dobili novi denar, še ni znano, kakor tudi ne, kakšna bo zamenjava, predvidena je v razmerju 1:1, kar pa še ni odločeno. Bodo boni s tolarji zamenjani takoj ali postopoma, prav tako še ni znano. Prvi slovenski denar bodo natisnili v Angliji, za kar je tamkajšnja tiskarna že dobila avans v višini 2,5 milijona funtov. Natisnili ga bodo na kakovostenem papirju iz Radeč, slovenski tolar bo moč kar 8600-krat prepogniti, medtem ko je standard 3500 prepogibov. V bankovce bodo vgrajeni maksimalni varovalni elementi: standardna varnostna nitka, navidezna varovalna vlakna in vodni znak, izbrani so večbarvni offset in globinski tisk, protileserska in luminiscentna zaščita.

FELJTON

Marko Ogris

MAFIJA - OD MITA DO "TRUPEL NA DOPUSTU"

Ljudje, ki vidijo v nezgodi osebno žalitev, se ne bodo ponečeli, pravi Michael Corleone v Puzovem Botru. Nenasitnost je pokosila veliko bedakov med Lanskyjevimi prijatelji. Bugsyja Sieglja, ki je bil med ustanovitelji igralniške Meke Amerike Las Vegas, so našli na kavču njegove hiše na Beverly Hillsu v mlaki krvi - njegovo naravnost bolestno nagnjenje do kurja je sprožalo dvom o njegovi kredibilnosti. Navsezadnjem je pohlep zavedel tudi **Lucky Luciana**. Ko se je pri delitvi plena preveč uštel v lastno korist, je bil zato obsojen na trideset let zapora (čeprav jih je odsedel samo deset). Ko sta se Lucky in Bugsy po koncu prohibicije lotila prostitucije in trgovine z mamili, ju je Lansky opozoril: «Nevarno, družbeno nesprejemljivo in vrh tega še nemoralno, skratka neumno.» Prostitution in trgovina z mamili sta bila delikta, ki sta sodila v pristojnosti po vsej državi delujoče FBI. Illegalne igre na srečo pa so bile izključno v pristojnosti krajevnih oblasti. V krajih, kjer je imel Meyer svoje igralnice, je vsako leto ob božiču sleherno gospodinstvo bogato obdaril z dolarji.

Edini, ki mu jo je resnično zagodel, je bil **Fidel Castro**. Do njegovega prihoda na oblast je bilo na Kubi za denar mogoče dobiti vse, zato je bil otok pravi paradiž tudi za investicije ameriških gangsterjev. Tako se je Meyer na staru leta s svojimi milijoni umaknil v Havano, kjer je jeseni leta 1957 odpril hotelski kompleks "Riviera" z igralnicami vreden 15 milijonov dolarjev. Že ob otvoritvi je ameriški ambasador sporocil v Washington, da se tam zbirajo vse ameriške smetane, gospodarstvo, showbusiness in politika. Naslednje leto po zmagi revolucije je Castro s Kube pregnal vse yen-

kje, med katerimi se je znašel tudi Meyer Lansky. Med kvartopirci v Meyerjevem hotelu je tudi Robert Redford v Pollackovem filmu **Havana**, ki rad igra poker s politiki, ker ne znajo blefirati in takoj ob prvi prilnosti hočejo pograbiti vse. Med pregnanci s Kube se znajde tudi prototip latino-gangsterja Al Pacino v **Brazgotincu**, kjer Brian De Palma pokazuje, kako je Castro iz kubanskih zaporov izpustil kriminalce vseh kategorij in ameriško podzemlje oskrbel z novo delovno silo.

Vrnimo se nazaj v trideseta leta. Ukinitev prohibicije je bila za gangsterje in mafijo hud udarec, toda mreža, ki je prej služila tihotapljenju alkohola, je bila uporabna tudi za tihotapljenje mamil. Mafija se je izkušnjami iz prohibicije v velikem stilu ponovno lotila na **racketa**. Gangsterji zlasti v New Yorku so postali kontrolorji velikih pristanišč, nadzorovali so pristaniška skladišča, delavske sindikate, celo odvoz smeti in filmsko industrijo. Ukvajali so se s tajnimi stavnicami in izkorisčanjem igralnih avtomatov po tisočerih javnih lokalih širok po Ameriki, nadzorovali so nočne lokale in javne hiše, iz česar se je razvila trgovina z belim blagom. Država pa je bila v času "New Deal" in Rooseveltove administracije vse močnejša. Leta 1934 je **Edgarju Hooverju**, direktorju FBI, končno uspel zgrabiti za vrat legendarne bančne roparje **Johna Dillingerja**, **"Baby Face" Nelsona**, **Ma Barker** in njene sinove, ki so v posmeh policiji precej časa pustošili po ameriških bankah.

"Duh časa" in nastanek nove mitologije energičnih in sirovih gangsterjev, ki so nasprotovali zakonu, je proti koncu dvajsetih let

Bugsy Siegel

zaznal tudi Hollywood, kjer je že začel nastajati zvočni film. Razvoj novega žanra je najavil že nesluten uspeh enega izmed zadnjih pomembnejših filmov neme epohe, **Podzemlje** Josepha von Sternberga iz leta 1927. Zvočni gangsterski film pa je postal najpopularnejši žanr Hollywooda s filmi, kot so **Mall Cezar Marvyna Le Roya**, Wellmanov **Državni sovražnik** in Hawksov **Brazgotinec**. V teh filmih so bili gangsterji prikazani kot heroji v nasprotju s korumpiranimi in nesposobnimi predstavniki zakona. Razcvet gangsterskega filma je pripadel do panike med puritanicami in varuhom javne morale. Ki so izsilili t.i. Hayesov zakonik, po katerem "zločin ne sme biti predstavljen tako, da bi lahko pri publiku izval dobrovanje kršenja pravice in zakona ali željo za posnemanjem". Konzervativne organizacije - "Hčerne ameriške revolucije", "Legija spodbodnosti" in "Kolumbovi vitezi" so povzročile preobrat v razvoju žanra. Z letom 1935 in filmom **G-Man** Williama Keighleya se je začenjala nova doba, nekdanja gangsterja sta prevzela vloge energičnih in odločnih agentov ter policajev.

Gangsterji so tako postajali vse bolj ogrožena rasa. V ta namen je leta 1934 nastal **Nacionalni gangsterski sindikat**, v katerem naj bi približno desetina zaposlenih dejansko pripadala mafiji, kajti nezaupanje in boji med posameznimi klani (Castelameriška vojna leta 1930) so škodili poslu in interesom vseh. Mafija je še istega leta ustanovila nekakšen komite, ki naj bi poravnal spore med posameznimi klani, izrekal obsodbe in določal eksekutorje. Tako je nastal zloglašni **sindikat smrti**, Murder Inc., na katerega čelu je bil komite, v katerem so sedeli **Johny Torrio**, **Lucky Luciano**, **Franc Costello** in **Alberto Anastasia**, žki je postal nekakšen direktor te ustanove. V Puzovem Botru so don Corleone in njegovi rivali iznali še bolj originalno varovalno pred izdajami in nespoštovanjem dogovorov: "Bocchicchiov clan je zavil val neumnosti. Kakor kolik že, zavedeli so se svojih omajtev in spoznali, da se ne morejo kosati z drugimi mafijskimi družinami v boju za organiziranje in nadzorovanje zahtevnejših poslov, kot so prostitucija, igre na srečo, mamil in razna golufiva podjetja. Bili so preprosti in odkriti ljudje, ki so sicer znali ponuditi darila kakemu navadnemu obhodnemu policaju, niso pa vedeli, kako bi se lotili podkupovanja politkov. Ponašali so se lahko samo z dvojim: s častjo in divjaštvom. Bocchicchio ni nikdar legal, nikdar zagrešil izdaje. To je bilo zanje že preveč zapleteno. Nikdar tudi ni pozabil nobene žalitve in je nikdar pustil nemačevane, ne glede na posledice. Kadar so bojujoče se družine hotele sklenili mir in pripravili pogajanje, so se povzale z Bocchicchii, ki so posredovali s svojimi talci. Le-ti so bili najzanesljivejše jamstvo, ker so bili Bocchicchii tako primitivni, da jih od maščevanja ni mogla odvrniti prav nobena stvar - (se na daljje)

Vsebnost maščobe in beljakovin v mleku

Pri nas pa tudi marsikje v svetu je vsebnost mlečne maščobe in beljakovin eden od odločilnih podatkov za plačevanje mleka. Zato je razumljivo, da rejci, razna združenja in selekcioni namenjajo maščobi in beljakovinam v mleku veliko pozornost.

Količina maščobe in beljakovin je odvisna od cele vrste dejanikov, ki jih lahko v grobem razdelijo na dve skupini: naensko pogojene vplive in vplive okolja. Gensko pogojena je lastnost, koliko maščobe in beljakovin v mleku lahko da neka vplival v določenem obdobju laktacije. Znano je tudi, da so glede tega velike razlike med posameznimi pasmami pa tudi med posameznimi kravami iste pasme. Zelo znana pasma z bogato vsebnostjo mleka je angleška pasma jersey. V povprečju vsebuje mleko teh krav 6,3 odstotka maščobe in 4,3 odstotka beljakovin.

najvišjo mlečnost. Hkrati z zmanjševanjem mlečnosti se zelo počasi povečuje vsebnost beljakovin in nekoliko hitreje vsebnost mlečne maščobe. Večji porast vsebnosti je zaznaven po 250. dnevu laktacije in se še povečuje do presušitve. Vzroki za ta nihanja je več. Odvisna so od tipa laktacijske krvulje in hormonalnih sprememb med laktacijo, takoj po telitvi pa predvsem od prehrane.

Vpliv selekcije

Vsebnost mlečne maščobe in beljakovin je dedna lastnost in natanju lahko vplivamo s selekcijo.

Selekcija na vsebnost mlečne maščobe in beljakovin je problematična zaradi antagonizma z mlečnostjo. Z izboljšanjem ene lastnosti, spremenimo tudi lastnosti povezane z njo.

Največji vpliv na selekcijes dogodek ima mlečnost. Selekcija na mlečnost namreč prinaša poleg povisjanja količine beljakovin tudi zvišanje količine maščobe. Hkrati pa zasledimo padanje vsebnosti beljakovin in maščobe v mleku.

Pri nas dajemo v selekcijskem programu največji podparek zvišanju mlečnosti. Pri odibri bikovskih mati imamo določene kriterije (PV za mlečnost, količina mlečne maščobe), ter spodnjo mejo za standardno laktacijo in odstotek mlečne maščobe (3,7%). Odbrana bikovske matere morajo zadostiti vsem tem pogojem.

Vpliv prehrane

S pravilno prehrano vplivamo predvsem na vsebnost maščobe in beljakovin v mleku, na vsebnost laktote pa ne. Pri fiziološko izravnanih obrokih dodatna krma ne vpliva bistveno na povečano vsebnost beljakovin in maščobe v mleku in običajno ekonomsko ni upravičena. Posledica neprimerne in nezadostne prehrane so nihanja vsebnosti v posameznih sezona, predhodnih obdobjih in kritičnem obdobju po telitvi. Z boljšo prehrano ne izboljšamo samo sesto mleka, ampak tudi količino, plodnost in splošno zdravstveno stanje krav.

Prehrana in mlečna maščoba

Na vsebnost maščobe v mleku vplivata predvsem tip in količina ogljikovih hidratov v krmi.

Celuloza se v vampu razgradi pretežno do ocetne kisline, ki je temelj za sintezo mlečne maščobe.

To pa lahko v vampu dosegemo, če je v obroku dovolj voluminozne krme in delež surove vlaknine v obroku ne pada pod 18 odstotkov. S primereno vsebnostjo "strukturne vlaknine" v obroku (najmanj 14 odstotkov) zagotovimo normalno prežekovanje in nastajanje slina. Suрова vlaknina v močni krmi ali kratko rezani zeleni krmi ali silaži ni enakovredna surovi vlaknini v senu ali nerezani krmi. Fizikalna struktura obroka, predvsem delež in velikost delcev voluminozne krme, je bistvenega pomena za normalno prežekovanje. Slina pa je pufer, ki vzdržuje v vamnu primeren pH in preprečuje zakisanje vampa.

Prehrana in beljakovine mleka

Ce je vsebnost surovih beljakovin v obroku v skladu z normativi, je vsebnost beljakovin v mleku odvisna predvsem od preskrbe živali z energijo. Vecji delež škrobnate krme v obroku (žita, koruzna, silaža), pospeši sintezo mikrobenega proteina, obenem pa ugodna raven glukoze v krvi pospeši sintezo mlečnih beljakovin v mlečni žlezzi.

Pomanjkanje energije je zlasti prisotno po telitvi, ko imajo krave omejeno konzumacijsko sposobnost, mlečnost pa najvišja. Tudi različna preskrbljeno z beljakovinami se izraža z različno vsebnostjo beljakovin v mleku. Po podatkih Žgajnarja, upade količina beljakovin v mleku za 0,1 odstotka, če je oskrba z beljakovinami 30 odstotkov pod potrebo.

Daleč strukturne vlaknine v posamezni krmi v primerjavi s srednjim kvalitetnim senom (po Piatkovskem in sod.)

krmi	relativna vsebnost struk. vlaknine v primerjavi s senom
ser o (24%—30% SV v SS)	100
slama — rezana	150
zelena krma do 25% SV v SS	
rezana (2—4 cm)	25
dolga (10—20 cm)	50
zelena krma 28%—30% SV v SS	
rezana (2—4 cm)	50
dolga	75
zelena krma — 33% SV v SS (ostarela)	
z. rezana (2—4 cm)	100
dolga	125
travna silaža (rezana) 2—4 cm	
pod 28% SV v SS	50
nad 30% SV v SS	75
koruzna rastlina — rezana na 1—4 cm	80—100
močna krma	0

(SV — surova vlaknina; SS — suha snov)

Tudi čezmerna oskrba z beljakovinami da le neznaten pozitiven učinek, saj se prekomerna količina amonijaka, ki nastane v vampu, ne more porabiti za sintezo beljakovin, ampak se večina zloči kot urea z urinom.

Sklenemo lahko, da je vsestransko usklajena prehrana krav najboljša rešitev, za primerno vsebnost maščobe in beljakovin v mleku.

● Franc Pavlin, dipl. inž. živ.

Agromehanika
Hrastje 52 a   ☎ 064/324-033, 324-034

MEŠETAR

Kakšne so cene v poslovno-servisnem centru Agromehanike v Hrastju pri Kranju (telefon 324-033, odprt od 7. do 17. ure)?	
Akumulator 12/36	3.150 SLT
Akumulator 12/55	4.480 SLT
Akumulator 12/97	7.200 SLT
Akumulator 12/135	10.400 SLT
Vrtna kosičnica Muraj (štiritaktni motor)	24.000 SLT
Vrtna kosičnica Alpina (brez koša, električna)	25.157 SLT
Traktor IMT 539	526.000 SLT
Traktor ZETOR 52.11.2 (s kabino)	771.281 SLT
Traktor ZETOR 52.11.0 (brez kabine)	631.275 SLT
Traktor TV 826	393.141 SLT
Traktor TV 822	368.790 SLT

Vse cene so s prometnim davkom.

Prodaja traktorjev **TORPEDO** po sistemu leasing. Cena TD 55: 996.110 SLT Avto center Vrhnik, tel.: (061) 751-145, 751-296

Odkup lesa — od 18. maja 1992 dalje

Nove odkupne cene za lesne sortimente iz zasebnih gozdov fco skladišče GG Bled

	dolžini 4 m, 8 m	dolžini 5 m, 10 m
1. Smreka v lubju	hlodi E hlodi A hlodi B hlodi C	8.000 SLT/m ³ 6.500 SLT/m ³ 5.000 SLT/m ³ 3.500 SLT/m ³
2. Jelka v lubju	hlodi E, A hlodi B, C	5.000 SLT/m ³ 3.500 SLT/m ³
3. Bor v lubju	hlodi E, A hlodi B, C	6.500 SLT/m ³ 3.500 SLT/m ³
	dolžini 4 m, 5 m	dolžina 8 m in več
4. Macesen v lubju	hlodi E hlodi A hlodi B hlodi C	7.200 SLT/m ³ 5.850 SLT/m ³ 4.500 SLT/m ³ 3.150 SLT/m ³
5. Tehnični les I	(Ø od 12 cm do 18 cm) II (Ø od 8 cm do 12 cm)	3.400 SLT/m ³ 2.500 SLT/m ³
6. Izbrani	celulozni les (preležana hlodovina) celulozni les I. celulozni les II. jamski les	2.500 SLT/m ³ 2.100 SLT/m ³ 1.500 SLT/m ³ 1.500 SLT/m ³
7. Listavci	hrast I. hrast III., II. češnja, brest, jesen hruška, javor bukev II., I. bukev III., goli oreh II., I. lipa II., I.	6.000 SLT/m ³ 3.600—4.300 SLT/m ³ 2.600—3.200 SLT/m ³ 2.600—3.200 SLT/m ³ 2.800—4.500 SLT/m ³ 2.100 SLT/m ³ 3.000—4.600 SLT/m ³ 2.000—2.600 SLT/m ³
8. Kostanjevi drogovci	dolžina do 7 m 8, 9 m 10 do 12 m	3.500 SLT/m ³ 4.300 SLT/m ³ 5.100 SLT/m ³

Rok plačila — 8 do 12 dni. Informacije dobite po telefonu 77-361, GG Bled, Komerciala.

Pridelava mleka in laboratorijska ocena kakovosti

Mleko je eno izmed najkvalitetnejših živil glede hranljive vrednosti in tudi zdravstvene vrednosti, zato je nujno, da ga dodobera spoznajo pridelovalci in potrošniki. Mleko je živilo, ki se zelo hitro okuži in najhitreje pokvari. Kisanje ga pokvari za predelavo, gnitje ga uniči v celoti. Mleko je vir podatkov o stanju na kmetiji, saj rezultati preiskav govori o načinu in kakovosti prehrane živali, zdravju živali, o doseženi stopnji higieni molže, čistosti molznih naprav, mlekovodov in pravilnosti hlajenja.

Zahteve po higieni mleka se zaostrujejo zaradi zagotavljanja kakovosti proizvodov. Z računalnikom obdelani podatki kažejo, da bi bilo ob enaki skrbi za higieno v letu 1992, kot v letu 1991, za nad 100 odstotkov več proizvajalcev mleka z odstotkom 40 odstotkov vrednosti osnovne cene mleka zaradi novih normativov. Mleko nam ponuja tudi določeno ocene o dolžini presledkov med dvema molžama, lahko sklepamo o popolni oz. prehitro začutki molži, pravilnosti prehrane in napakah pri gnojenju travnikov, siliranju itd.

Stevilo molžnih analiz se stalno počuje. Radi bi spodbili zlasti naslednje:

Za utovatljanje zaviralnih snovi v mleku imamo pripravljeno vse in lahko začnemo takoj.

Utvatljanje ketonskih teles v mleku A kontrole smo opustili zaradi premajne natančnosti. Metoda dela je izpolnjena.

Utvatljanje uree v mleku je možno, vendar bodo morali rejci naročiti preiskave vzorcev.

Utvatljanje brejosti krav po 21. dnevu brejosti bomo uvedli takoj, ko bo to mogoče. Preiskava je zanesljiva in po podatkih ni draga.

S preiskavami na vsebnost celic (belih krvniki) v mlečnih vzorcih so rejci že seznanjeni. Stroj za štetje celic za laboratorij ni dosegljiv, saj stane 13 milijonov tolarjev. Zavedamo se prednosti, ki jo ta preiskava daje. S stalnim analiziranjem vzorcev mleka točno zvemo, v katerem hlevu so živali okužene s povzročitelji

grudice). Pri večjih odstopanjih moramo iskati napako.

Podobno ni možno dobiti 100-odstotne ponovljivosti pri štetju bakterij. Napake pri štetju se pojavljajo, če je mleko nakisano in 10.000 razredčene mlečno-kislinske bakterije uničil v 47 stopinj C ogretja hranljiva podloga, s katero zaličimo 10 kapljic tako razredčenega mleka.

Ta postopek smo prikazali na predavanjih, kjer so jih organizirale kmetijske zadruge.

Delavci laboratorijskih se trudimo, da bi prešli na označevanje posameznega vzorca s priimkom in imenom s črno kodi, podobno, kot so označeni izdelki v trgovinah. Tačko bi vsak lastnik lahko preveril priimek in stele na steklenički, v katero se bo naložilo njegovo mleko. Na ta način bi preprečili marsikateri dvom o pravilnosti rezultatov analiz. Nalepka bo poletg navedenega vsebovala tudi številko pridelovalca oz. rejca. Ce bosta dve kravi oz. dva lastnika z enakimi imeni, bo za spoznavanje dovolj pomnenje zadnje številke v vrsti petih oz. sedmih številk.

Točno kakovost mleka lahko zagotovimo le s petimi meritvami, približno pravilno z dveh meritvama mesečnega povprečja (če ne večjih sprememb v krmljenju in je časovno zaporedje zajelo pravilno vse spremembe).

Enkratno vzorčenje je naključno in je v prid tudi vsem zlorabam, posebno če je zbiralnica sredi vasi. Ponekod poštost je, drugje je pa ni.

Jože Rode, diplomirani veterinar</

ODMEVI

V rubriki *Odmevi*, Prejeli smo objavljamo pisma bralcev po presoji in izboru uredništva. Vse, ki nam pišejo, prosimo, da pisma niso daljša od 60 tipkanih vrstic. Daljsa pisma smo prisiljeni krajšati, ne glede na vsebino. Vabimo k sodelovanju! Pišite na naslov: *Gorenjski glas, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj*, za rubriko *Odmevi*.

Sonček je ... in mi smo skuštrani

Tisto, kar smo prejšnji teden v Gorenjskem glasu (15. maja 1992) kupili pod naslovom Tema tedna, naj bi bil komentar o ravnanju opozicije v parlamentu. Za pošteno razpravljanje o tem bi pričakovali vsaj kakšno besedo o jabolku spora - pa naj ga označimo za vzrok ali le za povod. Konč koncev določeno težo argumentom opozicije dajejo tudi njihovi deklarirani nasprotinci (npr. M. Potrč). Nič takega nismo zasledili. Tisto, kar je ostalo, je le slabo prikrito sovraščvo. In to tako ihtavo, da kaže že znake amnezije in povsem črno-belega gledanja. Dajte no, gospod in gospodje novinarji, kdo pa je uvedel in naš skupščino "institucijo zapisovanja seje v povzročenja nesklepnosti"! Kar naenkrat je poslanec in predsednik skupščinskega zbora, ki je domala leto dni z vsemi sredstvi (povzročanje nesklepnosti je bilo še najbolje "ser") preprečeval glasovanje o zakonu, ki je dosti pomembnejši kot ta ali ona vladala, postal "trezni poslanci", njegovo svetohilsko sprenevedanje pa zgledna moralna drža. Zdaj, ko se nekdanji opoziciji otegneno lastno ravnanje, naj pa priskočijo na pomoč vesoljni slovenski mediji in preprčajo javnost, da "kar je dovoljeno Jupitru seveda ni dovoljeno volu". Ali z drugimi besedami: Ministrstvo resnic naj razglasiti, da so nekatere živali enakopravnje (prosto po Orwellu). Sedanja oblast in njeni novinarji nimajo nobene podlage za pričakanje, da jih bo opozicija podpirala - to ne sledi niti iz bistva stvari niti iz ravnanja prejšnje opozicije, saj kdor seje veter, žanje vihar. Za morebitno brezvladje pa je vsaj toliko kriti tisti, ki je zrušil prejšnjo vlado, kot tisti, ki ne potrdi

nove. Zato so pozivi v tej smeri v bistvu poziv opoziciji, naj bo pametnejša kot oblast. Kot kaže se je medtem to res zgodilo, saj smo vladu vendarle dobili - čeprav takšno, da doslej še noben komentator ni tvegal svojega ugleda za izjavo, da je bolj "ekspertna, kompetentna, strokovna itd.", kot je bila prejšnja.

Kljub želji nekaterih, da bi opozicijo kar "zradili", je duh demokracije v Sloveniji dokončno ušel iz steklenice in - hvala Bogu - vsebuje več pestrosti, kot je v zgolj frakcijskih bojih znotraj ene same Partije.

Milan Sagadin
Župančičeva 39, Kranj

Ocena knjige
ali obrekovanje!

Letos aprila je bila predstavljena knjiga Ivana Jana "Odstre zaves". O njih je 24. aprila 1992 v listu Gorenjski glas znani zgodovinar Jože Dežman priobčil svoj odmev "Odstre ali železne zaves".

V zvezi z zelo pristranskim odnosom Jožeta Dežmana do pisca, ne da bi kritično in objektivno ocenil knjigo, se oglašam kot bivši partizan in član Društva piscev zgodovine NOB, kajti zgodovinar Jože se prečarunalivo obrega ob pisca. Društvo piscev zgodovine NOB in ob ZZB NOV Slovenije.

Poglejmo, kaj je že ob uvodu zapisal Jože Dežman, zaradi česar se v prvi vrsti oglašam.

"Ob tej intonaciji naj povemo, da je predstavitev Odstrih zaves potekala pod patronatom Društva piscev zgodovine NOB Slovenije in izvršnega odbora republiškega odbora ZZB NOV Slovenije... Za Janova knjige so torej stopili pripadniki partizanske veteranske organizacije..."

Logično je, da sta obe organizaciji podprtli izdaja take knjige, ki odstira značilnost NOB kot odporne organizacije in partizane prikazuje v uporni vlogi zoper okupatorja in domobranje kot izdajalce lastnega naroda. Te bipolarnosti ne pozna samo slovenska medvjetna zgodovina, marveč vsa evropska protifašistična gibanja.

Celotni Dežmanov zapis je ena sama želja diskreditirati pisca, recenzenta in obeh omenjenih organizacij, ne da bi se kot zgo-

dovinar bolj poglobil v stavke in vsaj v poglavja knjige, ki so napisana strokovno vzorno in v vsakem pogledu optra na obstoječo objestansko literaturo, na arhivske vire in na priče velike.

Torej Jožetu Dežmanu ne gre za oceno knjige, marveč za poravnavo osebnih računov s piscem iz preteklih let. Očita, da grad Ivan Jan svojo zgodovinsko pričevanje naivnem prepičanju pametnega dedka, žali pisca in ga ponuja s navedbo božanskega kovača Hefaista, ki naj bi bil njegov poklicni kolega, očita mu stvari, ki bi se lahko razčiscevale pred sodiščem, ne pa da bi iz knjige odstiral objektivne resnice obeh sprti strani. Tudi zase pričakujem odmerek diskvalifikacije s strani zgodovinarja Jožeta Dežmana, zato naj mu kar sam povem, da sem tako kot pisec Ivan Jan občutil breme belogardizma in domobranstva na lastni koži in da sem tudi sam po oceni vsevednega zgodovinarja Dežmana nevedni in naivni deček z močno senilnimi simptomimi. Spominjam pa se, da sem v mladih letih pasel krave in me omenjeni lahko ponovno posluje na pašo. Kar zadeva kovač, naj povem, da znajo kovači kovati še kaj drugega od železa, pastirji za pastirovati ljudem in pisati pastirska pisma za današnjo rabi...

Zapis Jožeta Dežmana je do vseh, ki so se potrudili, da je knjiga v teh neugodnih časih sploh izšla, globoko sramotilen. Ni se oglašil takrat, ko so domaći in tuji petičneži brez knjižnega kluba izdali Črne bukve in drugo pisanje, ni se poglibil vanje, da bi odkril veliko netočnosti in laži o nekaterih pobith. Nekaj takih laži je razgolil za Loško dolino pokojni Franci Strle, jaz lahko tokrat navedem samo eno takih žrtv, Ivana Petriča iz Cerknica, ki so jo pripisovali partizanom, padel pa je kot žrtva nemške granate, ko so 19. septembra 1943 Nemci vdrli v Cerknico. Menda je v Družini Ivo Žajdela objavljalo sezname pobith duhovnikov in mednje uvrstil duhovnika Henrika Goričana, ki je umrl naravne smrti po letu 1960 v Ljubljani. Kot zgodovinar bi bil laža Dežman kritičen še do druge zamejske literature, ki ni samo polna polresnic, marveč tudi laži in prenarejanj. V zadnjih letih sem prebral precej te literature in spoznal vso tendencioznost skrajnih političnih emigrantov, da bi preprčali slovensko javnost o svojem boju za slovenstvo in samo proti komunizmu.

Najostreje protestiram zoper izražene obtožbe obeh organizacij (Društva piscev zgodovine NOB in ZZB NOV), ki sta izdajale knjige *Odstre zaves* podprtji. V skribi za partizansko literaturo smo šli v partizansko samozaložbo, da bi lahko ovračali literaturo nasprotnikov, ki je glede na trenutne politične razmere v veliki prednosti. Moramo povedati svoj del resnice v odnosu do drugačje mislečih in do poražencev, ki dandanes hočejo postati zmagovalci. V prvi vrsti pa je tako četivo potrebno mladi generaciji, da bo lažje ločevala ljuljko od pšenice!

Se do danes se niso opravičili za svoje okupatorsko zaveznosti, nas pa silijo na kolena in v ka-

tarzo. Naša partizanska stran ne bo nikoli pozabilna na zvezo belogardistov z Italijo (nekateri so v sklopu nje videli slovensko katoliško državo), na prizego Hitlerju in bojevanje v SS enotah, čeprav smo jim do zadnjega ponujali sodelovanje in izrekali amnestije. Se pred pobegom pa so 3. maja 1945 na Taboru že tretjič prisegali, in sicer zvestobo kralju in kraljevini Jugoslaviji. Ko dandanes skrajna emigracija in domaći ekstremni politiki ter vizionarji za petdeset let in več nazaj očitajo komunistom in OF vse grehe, naj jih tudi jaz vprašam, zakaj se ne priključijo Šestjem četnikom v Srbiji, ki se zopet borijo za Karadjordjevičevu krono in si pripenjajo stare kraljeve kardar...

Ker je Dežmanova kritika izvirala tudi za recenzenta, pričakujem, da bosta zastavila svoje strokovne ocene, saj sta oba, profesor Ivan Kriznar in dr. Boris Mlakar vrhunska strokovnjaka s področja belogardizma in domobranstva. S svoje strani lahko le zanikan številnost medvjetnega domobranstva na Gorenjskem, ki je pri mojih proučevanjih doseglj najeveč 2.500 članov, ne pa, kot navaja zgodovinar Jože Dežman, 3.500 članov.

Mimogrede se Jože Dežman obregne še ob Novo slovensko zavezko, ki ob železni zavesi (le-to kuje ZZB NOV Slovenije, kot trdi Jože Dežman) nadaljuje križarsko-inkvizicijski pohod, zapisano v Delu, da bi s to navedbo nekako ublažil grd izbruh napadov na pisca Odstrih zaves Ivana Jana.

Najostreje protestiram zoper izražene obtožbe obeh organizacij (Društva piscev zgodovine NOB in ZZB NOV), ki sta izdajale knjige *Odstre zaves* podprtji. V skribi za partizansko literaturo smo šli v partizansko samozaložbo, da bi lahko ovračali literaturo nasprotnikov, ki je glede na trenutne politične razmere v veliki prednosti. Moramo povedati svoj del resnice v odnosu do drugačje mislečih in do poražencev, ki dandanes hočejo postati zmagovalci. V prvi vrsti pa je tako četivo potrebno mladi generaciji, da bo lažje ločevala ljuljko od pšenice!

Tone Kebe

 Ljubljanska banka

POTREBUJETE KREDIT
V GOTOVINI?

Seznam namenov, za katere v naši banki lahko najamete kredit, je tako raznolik, da lahko rečemo:

"KREDITIRAMO VSE!"

Seveda je vsak primer nekaj svojega, zato vas vabimo, da konkretne informacije pridobite v eni od poslovnih enot naše banke. Na splošno pa velja:

VIŠINA KREDITA: predračunska vrednost, mesečna anuiteta ne sme presegati 1/3 plačice

OBRESTNA MERA: se spreminja, preračuna za maj 1992 pa znaša 6,74 %

ODPLAČILNA DOBA: do 12 mesecev

ZAVAROVANJE: poroki

DOKUMENTI: potrdilo o višini plače in administrativna prepoved

NAČIN IZPLAČILA: kredit se lahko nakaže na hranilno knjižico ali tekoči račun, ki ga ima občan v naši banki

GOTOVINSKI KREDITI
DO 12 MESECEV

Gorenjska banka d. d., Kranj

jedilno rafinirano rastlinsko
Oje
CEKIN

TRGOVINA TIPKA

C. ST. ŽAGARJA 34/B, KRAJN
TEL : 217-363
DEL. ČAS OD 9.00 DO 13.00
IN OD 15.00 DO 19.00
SOBOTA OD 9.00 DO 13.00

UČENCI GLASBENIH ŠOL! V ZALOGI METRONOMI WITTNER

UGODNO

BARVNI TELEVIZORJI PO
NESPREMENJENIH CENAH. NA IZBIRO
EKRAN OD 38 CM DO 71 CM.

AKCIJSKA RAZPRODAJA
USNJENIH JAKEN DO KONCA
MAJA.

SPOMLADANSKI MODELI -
UVOD IZ TURČIJE.

COMPU MUSIC d.o.o.
C. ST. ŽAGARJA 34/b

Charles Webb

DIPLOMIRANEC

Prevedle
kranjske gimnazije
pod mentorstvom
prof. Mihe Mohorja

Čez deset minut je ga Robinson že potrkala na vrata, Benjamin pa je ravno z velikima zavesama zagrinjal okno. Po preprogi je odhitel k vratom, in ji jih odprl. Nekaj trenutkov sta samo stala in se gledala, potem pa je Benjamin začel prikimavati.

"Vidim ... vidim, da ste jo našli," je dejal.

Nasmehnila se mu je in vstopila, pogledala televizor v kotu in posteljo. Z glave si je snela mali okrogli klobuček in ga položila na pisalno mizo ob eni izmed sten.

"Torej," je spregovoril Benjamin. Pokimal je, a ni rekel nicesar več.

Ga. Robinson je počasi šla nazaj proti njemu. "No?" je re-

kla in ga gledala naravnost v obraz.

Benjamin je nekaj trenutkov počakal, nato pa dvignil roko k njenim ramenom. Sklonil je glavo, se odkašljal in jo poljubil. Nato je spet dvignil obraz in še enkrat pokimal. "Tako," je zopet rekel in umaknil roko z njenega ramena.

Ga. Robinson se je vrnila k pisalni mizi in spustila pogled na svoj klobuk.

"Benjamin?"

"Ja?"

"Sedaj se bom slekla," je rekla, medtem ko je z enim od svojih prstov vleka po robu klobuka.

"Ti je prav?"

"Jasno," je rekел Benjamin. "Lepo. Ali ... ali ..."

"Kaj?"

"Mislim, ali hočete, da samo stojim tukaj?" je rekela. "Ne vem ... ne vem, kaj bi radi, da storim."

"Zakaj ne bi gledal!?" je rekla.

"Oh! Seveda! Hvala!"

Gledal jo je, kako si je odpela tri gumbe na sprednjem delu oblike, potem pa segla gor, da bi si odpela zgornji gumb na svoji bluzi. Nasmehnila se mu je, ko je z roko drsela dol po sprednjem delu bluze, potem pa se je naslonila na pisalno mizo in segla k nogam, da bi si sezula čevlje.

"Bi mi prinesel obešalnik?" je rekla.

"Kaj?"

"Bi radi lesenega?"

"Lesen bi bil kar dober," je rekla.

"Prav," je rekel Benjamin. Segel je v omaro po lesen obešal-

nik in ji ga prinesel.

"Hvala," je rekla in ga vzela.

"Ni za kaj," je rekel Benjamin. Odsel je nazaj k vratom. Potisnil je roke v žep in jo gledal, kako si slaci zgornji del oblike, potem blizu in oboje obeša na obešalnik.

Nenadoma je Benjamin začel zmajevati z glavo. Potegnil je roke iz žepov in odpril usta, da bi nekaj rekel, nato pa jih zaprl. "Ga. Robin..."

"Kaj?"

"Nič."

Mrko ga je pogledala.

"Nič," je rekel Benjamin. "Nič. Ali potrebujete še en obešalnik?"

"Ne," je rekla. Gledala ga je še kak trenutek, nato pa si potisnila krilo vzdol, stopila iz njega in ga

Jutri se začenjajo tekmovanja v slovenskih teniških ligah

Močna ekipa Triglava meri v vrh

To soboto in nedeljo bosta odigrana prvo in drugo kolo v prvi in drugi slovenski teniški ligi - Edini zastopniki Gorenjske v najmočnejši ligi so kranjski tenisači.

Kranj, 20. maja - Najboljšim slovenskim tenisačem in tenisačicam pred dobrim tednom ni uspel veliki met in uvrstitev na olimpijske igre v Barcelono, vendar pa močna konkurenca med slovenskimi klubni obeta, da bomo s časom v Sloveniji imeli še večje število kvalitetnih igralcev. Kranjski Triglav ima trenutno med najmočnejšimi igralci v Sloveniji poleg Barbare Mulej v ženski konkurenči tudi Marka Pora v moški konkurenči. Vendar pa predsednik kluba Mitja Kermavnar pravi, da je odlika ekipe predvsem precejšnja izenačnost vseh ostalih igralcev.

Trenutno je v Teniskem klubu Triglav 35 kategoriziranih igralcev, ki bodo v letosnji sezoni nastopili v članski prvi in drugi slovenski ligi, v ligi pionirjev in pionirk do 14 let ter v ligah pionirjev in pionirk do 12 let. Pod posebno klubsko kategorijo stejejo najboljšo slovensko teniško igralko Barbaro Mulej, na katero so v klubu zelo ponosni in ji, kolikor je pač mogoče, nudijo tudi ugodnosti za trening. To pa je predvsem prostor za trening na igriščih, manjša količina teniških žogic in sparing partnerji. Barbara Mulej pa se skupaj s tenisači kluba pripravlja na kondicijskih treningih pod vodstvom profesorja Branka Lojka.

Prvo kolo v prvi slovenski lige bo odigrano že to soboto, drugo pa v nedeljo. Prav tako z ligaskimi tekmami začenjajo v drugi lige, lige v mlajših kategorijah pa bodo organizirane jeseni. Poleg Triglava v prvi lige nastopajo še: Branik Maribor, Sting Slovan, Olimpija Ljubljana, Partizan Medvode, ŠTK Velenje, Univerzale Domžale in Celje. V vsakem kolu se bo po šest tenisačev pomerilo v posamični igri, tri tekme pa bodo v dvojicah. Po rednih kolih

se bodo prve štiri ekipe uvrstile v končnico, ki bo na igriščih teniškega centra Ten ten v Domžalah.

Za prvo ekipo tenisačev Triglava bodo v letosni sezoni igrali: Marko Por, Žiga Janskovec, Damjan Klevišar, Aljaž Starc, Marko Kavčič, Borut Urh, Boštjan Mulej in Jan Šorli. Rezerva prve ekipe bo Jure Prosen. V drugi slovenski lige pa bodo letos za Triglav nastopali: Mitja Skaza, Janez Žezlina, Samo Osabnik, Andrej Udovč, Edi Šodnik, Sandi Weisaisenz, Jure Udovč. Rezerva bo Simon Jesenko.

"V klubu je trenutno dovolj kvalitetnih igralcev, le za drugo ligo smo si pomagali z igralci iz pionirske vrste, ki se tudi morajo navajati na težke tekme s starejšimi igralci. V prvi ligi računamo na uvrstitev prav v vrh, na prvo mesto. Vendar pa mislim, da nobenega tekmeča ne smemo podcenjevati. Moramo glede na posameznike nismo najmočnejši, gotovo pa imamo najmočnejšo in najizenačnejšo ekipo. Seveda pa tu-

Mitja Kermavnar, predsednik teniškega kluba Triglav.

di druge ekipe računajo, da bi lahko postale prvaki," pravi predsednik kluba Mitja Kermavnar.

Pri Triglavu letos niso prijavili na člansko ligaško tekmovanje ženske ekipe, saj imajo le eno tekmovalko, ki bi se lahko enakopravno merila v lige. Dušan Jezeršek, na Barbaro Mulej pa zaradi njenih potovanj, pa tudi zaradi ranga tekmovanj, ki ne dosega njene kvalitete, ne morejo računati. "Imamo sicer še mlado tekmovalko Ajdo Klevišar, ki je starca šele šestnajst let, vendar ker so za potovanja in tekme veliki stroški, smo se v klubu odločili, da bo ženska ekipa v lige nastopila prihodnje leto," pojasnjuje Mitja Kermavnar.

V klubu pa zadnji dve leti veliko pozornost posvečajo mladim tenisačem. Tako letos tretjič vpišujejo v tenisko šolo, prva generacija najboljših iz tekiške šole pa se že vključuje v tenisko šolo, sicer pa na igriščih letos poskrbeli za nov način rezervacije igrišč za člane kluba. Sedaj nimajo več sistema "kartic", kar je mnoge odvračalo od čakanja na prosto igrišče, temveč je igrišča moč rezervirati po telefonu. Po telefonu pa je moč dobiti tudi vse informacije o tečajih in o vključitvi mladih v tenisko šolo. ● V. Stanovnik

ru zmage Kranjčanom se nasmihalo prvo mesto. Jeseničani, ki so dvakrat zapored zmagali, gostujejo pri Braniku v Šmarjah, Alpini, ki je z 9 točkami zadnja, pa igra doma z Vodicami iz Šempasa. **V območni mladinski ligi zahod** igrajo v nedeljo ob 14.30. Triglav igra doma z Domžalami, Jeseničani gostujejo pri Jadraru v Dekanah, Živila Creina pa igra že ob 11. uri s Primorjem na stadionu v Kranju. **Gorenjske nogometne lige** bodo odigrali jutri in v nedeljo. Člani igrajo jutri ob 17.30. Pari so Mavčice: Bitnje, LTH: Polet, Lesce: Sportina Bled, Visoko: Sava, Šenčur: Zarica, Creina: Trboje, Podbrezje: Grintavec, Kondor: Hrastje, Reteče: Velesovo, Jesenice B: Podgorje, Živila Naklo B: Britof in Tržič: Preddvor. Mladinci bodo igrali v nedeljo ob 9.30. Pari so LTH: Sportina Bled, Sava: Tržič, Zarica: Mavčice, Alpina: Visoko, Bitnje: Trboje, Šenčur: Živila Naklo in Velesovo: Železniki. V nedeljo igrajo tudi mlajši pionirji. Ob 9.30 bodo igrali Britof: Zarica, Živila Naklo A: Visoko in Triglav: Hrastje, ob 11.15 pa Šenčur: Železniki in Sava: Creina. ● J. K.

Balinarski turnir trojk - Sportno združenje 5. avgust in Športna zveza Tržič pripravlja od 25. maja 1992 dalje na balinšču na Ravnah nad Tržičem balinarski turnir trojk. Rok za prijave je 25. maj 1992 do 15. ure, ko bo na balinšču na Ravnah tudi žrebanje. Prispevki za posamezno ekipo znaša 300,00 tolarjev. Tekmovanje velja tudi v točkovnemu za ekipo tekmovanje v Delavskih športnih igrah 1992. Vabiljeni. ● Janez Kikel

Konec tedna rally Saturnus

V petek in soboto AMZS in AMD Saturnus pripravljata 15. Mednarodni rally Saturnus, ki ga je FISA po političnih zapletih vendarle uvrstila na koledar mednarodnih avtomoto prireditve. V skupinah A in N bo nastopilo skupaj 110 posadk, med njimi 34 slovenskih Dolžina proge, ki poteka v prvem delu od Ljubljane preko Kalc in Stančič do Iške vasi in nazaj v Ljubljano, v drugem pa od Ljubljane preko Logatca, in okoliških krajev ponovno nazaj do Ljubljane, znaša kar 733 kilometrov. Skupna dolžina hitrostnih preizkušenj je 278 kilometrov, kar pomeni, da bo rally med zahtevnejšimi. Sicer pa si lahko obetamo zanimive boje predvsem med avstrijskima posadkama Wittmann - Paternann (Toyota Celica 4WD) in Baumschlager - Zeltner (Golf G 60), v boju za najvišja mestna pa bodo verjetno posegli tudi Lulik, Kuzmič in še nekateri. ● M. G.

Tenis

Prvi turnir Sokolovu

Skošja Loka, 19. maja - Konec tedna je Mini hotel Zorka v Vincarijih pripravil 1. turnir za občinsko prvenstvo v tenisu. Prijavljenih je bilo 34 tekmovalcev, v finalu pa sta se pomerila Sergej Sokolov in Kalman Sočak. Zmagal je Sokolov z rezultatom 2 : 0 (6:2, 6:2). Za tretje mesto sta igrala Izidor Selak in Tomaž Mencinger. Zmagal je Selak z rezultatom 2 : 0 (6:3, 6:1). V tolažilni skupini je bil Igor Kavčič boljši od Marja Thalerja, zmagal pa je z 2 : 1 (3:6, 6:3, 6:4). ● V. S.

- ansambl California, F Plus, Planinka
- Saša Einsiedler in Dušan Uršič

Organizirata: Kolesarski klub SAVA Kranj in Športna zveza Kranj za razvoj športa v občini

Naši kegljači odlični na svetovnem prvenstvu

Moškim zlato, ženskam srebro

Na 19. svetovnem prvenstvu v kegljanju, ki se te dni končuje v Bratislavi, se uspehi naših predstavnikov kar vrstijo. Tako je že v prvi disciplini uspel velik podvig naši moški vrsti kegljačev, ki je osvojila prvo slovensko kolajno in to najzlahitejšo, zlato. Za ekipo svetovnih prvakov so nastopili: Boris Benedik, Boris Urbanc, Franc Kirbiš, Bogdan Hribar, Darko Bizjak in Harry Steržaj. Najboljši posameznik v naši ekipi je bil Steržaj, ki je podrl kar 997 kegljev. Poleg tega, da so naši kegljači za 69 kegljev premagali drugouvrščeno ekipo, so dosegli tudi svetovni rekord. Ekipo sta odlično vodila trenerja Franc Belcjan in Milan Amer.

Odlilne pa so bile druge in tekmovanja tudi naše kegljalke. Zaostale so le za reprezentantkami Hrvaške, ki so s svetovnim rekordom osvojile zlato. Naše so si priborile srebrno medaljo s skupaj podrtimi 2652 keglji. Za ekipo podprvakinja so nastopile: Šeškova, Grobelnikova, Urbančeva, Gobčeva, Kardinarjeva in Petakova. Reprezentanco pa je vodil trener Lado Gobec.

Včeraj pa so pomerili tekmovalci v dvojicah. Medtem ko Urbanc ni šlo najbolje, pa je bil odličen Darko Bizjak, ki je nastopil z novim svetovnim rekordom skoraj neverjetnih 1017 kegljev. Bizjak in Urbanc sta tako po prvem dnevu v igri dvojic podrla 1917 kegljev in sta bila na drugem mestu za nemško dvojico, ter imata tako velike možnosti osvojiti novo medaljo za Slovenijo. ● V. S.

Povezava planinskih vodnikov

Kranj, 20. maja - Med sinočnjo sejo meddržavnega odbora planinskih društv Gorenjske so sprejeli pobudo odseka za planinskih pohodništvo in vodništvo pri PD Kranj za ustanovitev gorenjske sekcije za planinske vodnike. Za te naloge je namreč usposobljenih več kot 100 članov gorenjskih planinskih društv, vendar jih imajo več v večjih društvih, zlasti v jeseniški in tržiški občini pa jih jim primanjkuje. Glede na to, bo novo ustanovljena sekcija skrbela zlasti za izobraževanje novih kadrov in obnavljanje znanja vodnikov. Predvidoma jeseni se bodo lotili organiziranja skupnega tečaja za planinske vodnike gorenjskih občin.

Odbor je med drugim obravnaval tudi teze za novi pravilnik o planinskih postojankah in poteh. Nanje je imel kar precej pripomb, ki jih bodo gorenjski planinci izrekli na sobotnem posvetu o pripravi pravilnika v Planinski zvezi Slovenije v Ljubljani. ● S. Saje

Vaterpolo

Triglav pred domaćimi gledalci

V soboto, 23. maja, in nedeljo, 24. maja, bo na letnem kopališču Kranja drugi krog končnice avstrijskega prvenstva. Tokrat bodo nastopile tri avstrijske ekipe in domaći Triglav. Trener domaćinov Rado Čermelj najavlja tri zmage, saj bo nastopil v najmočnejši postavi. Tekmovanje se začne v soboto ob 18.30 uri s tekmo ATSE : WBC TIROL, ob 19.45 bo srečanje TRIGLAV : DONAU, v nedeljo bo ob 9.30 uri tekma WBC TIROL : DONAU, ob 10.15 uri TRIGLAV : ATSE, ob 15. uri ATSE : DONAU in ob 16.15 uri TRIGLAV : WBC TIROL. Ljubitelje in navijače TRIGLAVA in vaterpola vabijo k ogledu tekem, saj bodo vsa srečanja, ki jih vodijo kranjski sodniki Marinček, Rakovec, Balderman ter Avstrijec Knoblock, zanimiva. ● (J. M.)

Druga tekma za državno prvenstvo

SČD Raftina Radovljica in veslaški klub Brzica Tržič prireja tekmo državnega prvenstva v raftingu za pokal Gorenjske, v sklopu rafting pokala Republike Slovenije, ki bo v soboto, 23. maja na reki Savi. Zbor ekip je predviden od 12. do 14. ure pri TVD Partizan Radovljica, tekmovanje pa se bo začelo ob 15. uri.

Nogomet

Zivila vzdržala v Gorici

Nova Gorica, 20. maja - Živila Naklo so v sredo gostovala v Gorici pri SAOP in igrala z neposrednim tekmcem za visoko uvrstitev 0 : 0. Tekma je bila odlična z možnostjo zmage ob teh tekmcem, zato je neodločen izid najbolj pravičen. Igra Živil je se spremenila in postal agresivnejša. **To je dober obet pred nedeljskim pomembnim srečanjem s Koprom**, ki bo v Naklem ob 16.30. Z zmago bi se Naklanci spet približali vodilnim moštvm slovenske lige. Sedaj so z 41 točkami na 6. mestu. Vrstni red: SCT Olimpija 58, Maribor Branik 55, Belvedur Izola 50, SAOP Gorica 42, Eurospektor Ljubljana 41, Živila Naklo 41, Kopar 41, Mura 38 itd. ● J. K.

Mednarodni krst slovenske reprezentance

Ljubljana, 21. maja - Slovenska državna nogometna reprezentanca bo 3. junija odigrala prvo meddržavno tekmo v Tallinnu z reprezentanco Estonije. Reprezentanca se bo 30. maja zbrala na Brdu pri Kranju, od koder bo 2. junija s posebnim letalom krenila v Tallin. Selektor Bojan Prašnikar je izbral 26 kandidatov za reprezentanco, med katerimi jih je 8, ki igrajo v tujini. **Med izbranimi je tudi Kranjan Matjaž Florjančič**, ki igra za italijanskega prvoligaša Cremonese iz Cremona. Prašnikar je med kandidate izbral Srečka Katanca (Sampdoria Genova), Janeza Pateta (Chorintos), Marka Elsnerja (Nica), Matjaža Jančiča (Osnabruck), Džonija Novaka in Darka Milaniča (Partizan Beograd) in Gregorja Židanja (HAŠK Gradjan Zagreb). Razen teh "tujev" so v širšem izboru še Simeunović, Englar, Zulič, Čeh, Jermaniš in Djuranović (SCT Olimpija), Dabanovič, Križan in Požnič (Maribor Branik), Galic in Benedečić (Koper), Ružnič, Perkati in Tosić (Belvedur Izola), Gruškovnjak (Sloven). Kosič (Svoboda), Gliha (Studio D) in Cviki (Rudar Velenje). Prihodnji teden bo znan 16 igralcev, ki bodo odpotovali v Tallin.

Kompas organizira poseben letalski polet na tekmo. Dva dneva potovanja in bivanja v Estoniji vključno z ogledom tekme stane 490 mark. Prijave sprejemajo vse Kompasove poslovne.

● J. Košnjek

Za bralce Gorenjskega glasa, ki veste, kolikšna je vrednost vseh dobitkov na Veliki avtomobilski tomboli 20. junija v Športnem centru v Kranju, je pripravljenih 15 tomboljskih kartic, ki bodo razdeljene z žrebom med pravilnimi odgovori.

Vrednost dobitkov znaša.....

Kupon na dopisnici z Vašim naslovom pošljite do 3. junija na: GORENJSKI GLAS, 64000 Kranj.

VELIKA AVTOMOBILSKA TOMBOLA

Športni center Kranj, sobota, 20. junija, ob 14. uri

- 4 avtomobili Renault in 150 drugih dobitkov
- tombolske kartice po 250.- tolarjev

Organizirata: Kolesarski klub SAVA Kranj in Športna zveza Kranj za razvoj športa v občini

LJUDSKA UNIVERZA KRANJ

vpis v izobraževalne programe ob delu za študijsko leto 1992/93 v sodelovanju z

— EKONOMSKO FAKULTETO LJUBLJANA

višješolski program

— TEHNIŠKO FAKULTETO MARIBOR

višješolski programi

POSLOVNA ŠOLA - BUSINESS SCHOOL

ELEKTROTEHNIKA

STROJNOSTVO

KEMIJSKA TEHNOLOGIJA

TEKSTILNA TEHNOLOGIJA

GRADBENIŠTVO

Prijave in informacije: LU Kranj, telefon 217-481.

VZGOJNOVARSTVENI ZAVOD KRANJ

Svet VVV Kranj razpisuje prosto delovno mesto

VODENJE FINANČNO RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Pogoji:

- visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- organizacijske in vodstvene sposobnosti
- uspešno dosedanje dela

Posebni pogoji:

- osnovno poznavanje dela na PC računalniku

Kandidat bo izbran za 4 leta.

Prijave z dokazili sprejemamo 10 dni po objavi na naslov: VZGOJNOVARSTVENI ZAVOD KRANJ, Cesta Staneta Zagorja 19, 64000 Kranj, s pripisom: "Za razpisno komisijo".

TEKSTILNA TOVARNA

ZVEZDA

KRANJ

SAVSKA CESTA 46

objavlja

LICITACIJO

za prodajo osnovnega sredstva

FURGON - KAMIONET RENAULT tip - 1000

letnik 1988

Vozilo je v voznem stanju.

Izklicna cena 895.000,00 SIT.

Licitacija bo v prostorih podjetja v četrtek, 28. 5. 1992, ob 12. uri.

Ogled je možen vsak delavnik od 7. do 14. ure.

Na licitaciji so enakopravne pravne in fizične osebe.

Kandidati morajo pred licitacijo vplačati varščino v višini 10 % od izklicne cene. Plačilo celotne kupnine mora biti izvršeno v 3 dneh po končani licitaciji.

Zavezanci za plačilo PD je kupec.

SREDNJA TEKSTILNA, OBUTVENA IN GUMARSKA ŠOLA KRAJN

Kranj, C. Staneta Zagorja 33

Odbor za delovna razmerja in varstvo pri delu Srednje tekstilne, obutvene in gumarske šole Kranj razpisuje za šolsko leto 1992/93

- za nedoločen čas
- vodje tekstilnih programov in učitelja tekstilnih strok. teor. predmetov,
- učitelja tektilnih strok. teor. predmetov,
- učitelja matematike,
- učiteljev praktičnega pouka v konfekcijskem programu - 6 delavcev;
- za določen čas (nadomešanje delavk na por. dopust)
- učiteljev praktičnega pouka v konfekcijskem programu - 2 delavca.

Nastopa dela 1. 9. 1992.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošlejo v 15 dneh.

AVTOŠOLA Begunjska 10, Kranj
TEČAJ - VSAK PONEDELJEK
216-245

ŠPORTNO DRUŠTVO JESENICE
SMUČARSKI KLUB JESENICE

Ledarska 4
64270 Jesenice

razpisuje prosta dela in naloge

1. PROFESIONALNEGA TRENERJA ZA ALPSKO SMUČANJE

za določen čas (1 leto) s polnim delovnim časom.

2. DVA TRENERJA ALPSKEGA SMUČANJA

po pogodbi za določen čas - zimska sezona

Pogoji:

- trener ali učitelj smučanja
- enoletne delovne izkušnje
- voziški izpit B kategorije

Prednost imajo kandidati z visoko šolo za telesno kulturo. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 15 dni po objavi na gornji naslov.

JESENICE

Športno društvo Jesenice

SMUČARSKI KLUB JESENICE

Ledarska 4

64270 Jesenice

razpisuje prosta dela in naloge

1. PROFESIONALNEGA TRENERJA ZA ALPSKO SMUČANJE

za določen čas (1 leto) s polnim delovnim časom.

2. DVA TRENERJA ALPSKEGA SMUČANJA

po pogodbi za določen čas - zimska sezona

Pogoji:

- trener ali učitelj smučanja
- enoletne delovne izkušnje
- voziški izpit B kategorije

Prednost imajo kandidati z visoko šolo za telesno kulturo. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 15 dni po objavi na gornji naslov.

ONIKS, p.o.
JESENICE

razpisuje na osnovi sklepa delavskega sveta podjetja z dne 8. 5. 1992 in v skladu z 41. členom Statuta podjetja prosta dela in naloge

DIREKTORJA
za štiri leta

Kandidati morajo v skladu z 41. členom Statuta poleg z zakonom predpisanih splošnih pogojev, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da imajo visokošolsko izobrazbo
- da imajo vsaj 5 let delovnih izkušenj v stroki, od tega vsaj 3 leta na vodilnih delovnih mestih
- da obvladajo aktivno vsaj en tuj jezik oziroma dva pasivno
- da imajo sposobnost za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanjih zaposlitvev
- da predložijo program dela za mandatno obdobje

Kandidati naj pošljejo pisne prijave na razpis z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 30 dneh po objavi v zaprtih ovojnicih na naslov: ONIKS, p.o., Razpisna komisija, Jesenice, Spodnji Plavž 6, 64270 Jesenice.

ARKA d.o.o.

objavlja javno dražbo
naslednjih osnovnih
sredstev

Izklicna cena
v SLT

1. SIASPRINT - stroj za sitotisk z avtomatskim izlaganjem 70 x 100 cm - 850.000
2. Zgibalni aparat - A3 - FKS - 135.000
3. Zlagalni aparat A4-OCE-29 postaj - 75.000
4. Bigarica - 70 cm - strojna - 60.000
5. Znašalni (sortirni) aparat A4-LINDACO - 50.000
6. Štedilnik (3 plin + 1 elektrika) BIANCO - 10.000
7. PEČICA - Gorenje - 10.000

Javna dražba bo v četrtek, 5. 6. 1992, v Zg. Bitnja 272, 64209 ŽABNICA, ob 12. uri. Ogled osnovnih sredstev bo 4. 6. 1992 od 15. do 18. ure ali 1 uro pred začetkom dražbe. Kupci morajo vplačati pred začetkom dražbe 5 % pologa.

- ker je enostavno,
- ker ob nakupu ne potrebujete gotovine,
- ker imate zamik plačila tudi do enega meseca,
- ker zadostuje le vaš podpis,
- ker lahko kupujete povsod, kjer je oznaka Adut,
- ker lahko dvigujete gotovino v SKB banki,
- in ker vas čakajo še druge ugodnosti.

Majhna kartica – veliko razkošje

Z Adutom lahko že kupujete tudi v bližini vašega doma:

Merkur, Metalka Trgovina, Metalka Commerce, Napredok Domžale, Univerzale Domžale, Cedam Domžale, Castor Kamnik, Kočna Kamnik, Gramex, Acon Trzin, Azur Kamnik, K&H Mobil Trzin, Zavarovalnica Tilia, Krka Zdravilišča, Tenturs Domžale, Gostišče pri Šporu, Sitar pneumatic center Kamnik ...

... in druge po Sloveniji

brother STREICHER

ŠIVALNI, PLETILNI IN OWERLOCK STROJI

brother
B 530 OWERLOCK
neto ATS

4.870,-

PFAFF - BROTHER - SINGER - EMPISAL - ITD.
PRODAJA, SERVIS
IN NADOMEŠNI DELI
ZA VSE ŠIVALNE, PLETILNE
IN OWERLOCK STROJE
VSEH ZNAMK IN VRST
CELOVEC (CENTER)
10. OKTOBERSTR. 22
TEL. 9943-463-513648

Telefon: _____
Naslov: _____
Želim prejeti obrazec
za pridobitev kartice ADUT
Ime in priimek: _____

Prešernov trg 4
68000 NOVO MESTO

Telefon/telefax: (068) 26-089

Dobro jutro ob kavi

Vsako drugo soboto med 9.20 in 9.50 je gost Radia Kranj, Gorenjskega glasa in Druge Portorož na 97,3 MHz popularni Gorenjec ali Gorenjka, ki ga z glasovanjem na kupnih časopisa izbirajo bralci Gorenjskega glasa in poslušalci Radia Kranj. V oddaji so doslej sodelovali Andrej Štrfer, Vitomir Grof in Helena Blagne - na top listi popularnosti Gorenjka so že Franci Petek, Barbara Mulej, Bernarda Oman, Jelko Kacin, Bojan Križaj, Tomo Česen, Miran Šubic in drugi. Gost naslednje oddaje bo tisti, za katerega bo prispealo največ glasov.

Za klepet "Dobro jutro ob kavi" predlagam:

RADIO KRAJN

97,3 FM

STEREO

Kupon na dopisnici z Vašim naslovom pošljite na RADIO KRAJN, 64000 Kranj

v vsaki oddaji bodo izmed prispehl kuponov enega nagradili s kilogramom Barcaffea.

Turistično hotelsko podjetje
Škofja Loka
Titov trg 4 b
64220 Škofja Loka

V najem oddajamo:

1. Kočo na Starem vrhu ob zgornji postaji žičnice
2. Urejene poslovne prostore v centru Škofje Loke
3. Lokal (možnost biljarda) na kopališču Sora v Škofji Liki

Informacije dobite po telefonu 064/620-978, med tednom dopoldne.

MI VAM VI NAM

Naročila za objavo sprejemamo vsak dan od 6.30 do 17. ure osebno v oglasnem oddelku (Bleiveisova 16 v Kranju) ali po telefonu 217-960, 218-463 in 211-860. Besedilo Vašega sporočila lahko pošljete tudi po telefaxu (215-366 ali 213-163). Objave za torkov Gorenjski glas sprejemamo do ponedeljka do 12. ure, za petkov številko pa do četrtek do 12. ure. Sodelujte z nami - uspeh bo Vaš!

Akcijska prodaja v trgovini KMEČKI STROJ iz Škofje Loka, od 21. do 24. maja. Nakladalne in kiper prikolice, trosilci, obračalniki in pajki, puhalniki, kosilnice in še in še. Dostava do 40 km brezplačna. **Poklicite tel.: 622-575**

TVD Partizan Visoko organizira tradicionalni družinski pohod na Možancu. Odhod bo v nedeljo, 24. maja, ob 13. uri, v primeru slabega vremena bo pohod naslednjo nedeljo. Pohod bo izpred Zadružne doma na Visokem.

moderni interieri
SALON POHISTVA KRANJ JESENICE
tel. 064/214-554 064/81-179
222-177 84-091

AKCIJSKA PRODAJA POHISTVA

- gotovinski popusti do 35 % sedežne garniture, regali, kuhinje
- prodaja na 3, 5 ali 8 obrokov
- svetovanje arhitekta, dostava in montaža
- NOVO (izvajalski inženiring od ideje do realizacije)

delovni čas od 9. - 13. in 15. - 19. ure, sobota od 9. - 13. ure

Agromehanika
Hrastje 52 a 064/324-033, 324-034

**ZA UDOPEN IN PRIJETEN DOM
PO NAJKONKURENČNEJŠIH CENAH**

**SALON POHISTVA
ARR MAJA**

Predosje pri Kranju, tel.: 241-031

Ob 1. obletnici nudimo do konca maja
DODATNI 5 % POPUST

Vabimo vas tudi na ogled likovnih del akademskega slikarja Bonija Čeha!

del. čas: od 12. do 19. ure,
sobota od 9. do 13. ure

**ŠE POSEBNO UGODNO
SPALNICE IN KUHINJE**

Naval beguncev ne pojena

Ljubljana, 21. maja - Po podatkih Rdečega križa Slovenije je zdaj v naši državi že nad 48.000 beguncev. Za status je zaprosto že 29.627 ljudi. Med njimi je 2523 otrok do drugega leta starosti. V 51 centrih Civilne zaštite je nastanjene že 14.118 beguncev.

Vse kaže, da naval beguncev iz Bosne še ne bo kmalu pojena. Po podatkih, ki jih posreduje Urad za begunce Republike Hrvaške, v Splitu na odhod v Slovenijo čaka okoli 2500 beguncev iz BiH, v Tesliču pa še nadaljnjih tisoč. V Ljubljani so se včeraj mudili tudi predstavniki UNICEF, ki so se zanimali za življenje begunkih otrok v zbirnih centrih. Obljubili so tudi pomoci, največ pozornosti pa bodo namenili otrokom do tretjega leta starosti.

MALIOGLASI

217-960

APARATI STROJI

Prodam "PAJKA" na 4 vretena in ZGRABRALNIK FAVORIT 220, Prašnike 1, Podnart 6302

Prodam OBRAČALNIK in SEDEZ BCS kosilnico, 723-427 6346

Prodam nerabljen STROJ za šivanje ovratnikov (katlerco), cena 800 DEM, 327-375 6349

Zaradi preusmeritve, nujno prodam univerzalno STRUŽNICO, 215-259 6399

MOTOKULTIVATOR diesel s priključki, prodam, 241-178 po 20. ur 6411

Prodam MERCEDES 11 13, registriran in tračno ŽAGO za razrez hladovine, Janez Razinger, Sr. Dobrava 9 6425

Prodam nov barvni TELEVIZOR Gorenje, ekran 56 cm, teletext, 15 % ceneje, 621-785 6439

ROČNO KOSILNICO, v dobrem stanju in ORALNI PLUG, prodam, 802-581 6451

Prodam rotacijsko KOSILNICO 165 in OBRAČALNIK Favorit 220, Strahinj 64 6452

Prodam STROJ za "rofkati in drobiti" koruzo, 213-822 6454

MEŠALEC za beton, prodam, 51-461 6458

Prodam nerabljeno, enoosno 3.5 l. kiper PRIKOLICO, ali menjam za BCS KOSILNICO, 723-510 6461

Prodam barvni TV AKVAMARIN, v okvari, 45-147 6480

Prodam SILOREZNICO EPPLE 900, dobro ohranjen, 64-103 6483

OVERLOCK PFAFF - entlarico, novo, prodam, 215-650 6487

Industrijske ŠIVALNE STROJE enoigelnii, dvoigelnii, luknjičarko in entlarico OVERLOCK, prodam, 069/56-010 6490

Prodam RAČUNALNIK DAPRO 286 AC ter tiskalnik A 3 format, vse novo, scanner Genius, nov. Cena 1.200 DEM in telefonsko TAJNICO Compur 385, za 150 DEM. 064/325-727 6497

Prodam IBM PISALNI STROJ, z več pisavami, primeren tudi za manjšo tiskarno. 064/48-103 6498

TRAKTOR Tomo Vinkovič 420, letnik 1988, malo rabljen, prodam, 872-519 6516

Prodam OBRAČALNIK za BCS. Apno 9, Cerkle. 6530

Prodam ročno motorno KOSILNICO Alpinia, 633-852 6591

Osebni RAČUNALNIK 286s12 AT, nov, prodam, 242-289 6596

Prodam rotacijsko KOSILNICO RK 165, Demšar, Log 3, Škofja Loka

Prodam UNIMOG 411, generalno obnovljen, gozdno opremljen in enoosno PRIKOLICO, 3000 kg. Vidic, Mišače 13, Kamna Gorica

Prodam SILOREZNICO EPPLE 800, Golmajer, Ljubljanska 24, Radovljica

Prodam TRAKTOR IMT 539, star dve leti, 74-859 6559

Prodam čelni NAKLADALEC za Ferguson 539, Poženik 8, Cerkle, 422-579 6583

Ugodno prodam PC AT tip, 218-563 6571

Prodam PRIKOLICO za hiode, s hiatom ali brez, 64-248 6578

Prodam KOSILNICO Benasi in OBRAČALNIK za seno, 51-113

Crno bel TELEVIZOR Gorenje, ekran 67 cm, malo rabljen, prodam za 150 DEM. 328-313 po 18. ur

GLASBILA

Prodam glasbeni STOLP in bas KITARO, 46-036 6357

GR. MATERIAL

Prodam cca. 1 kub.m. suhih, hrastovih DESK, debeline 30 mm, 74-637 6434

Prodam rabljena OKENSKA KRILA in rabljene macesne ROLETE, 242-149 6477

Prodam suhe smrekove OBLOGE (opaž), raznih dolžin in širin, 64-103 6482

Prodam 100 kvad. m. STIROPORA - debeline 4 cm, 212-710 6523

Prodam novo strešno KRITINO Dravograd, Belehrjeva 18, Šenčur 6556

Prodam BETONSKI MEŠALEC, uporabljen za eno hišo in nekaj gradbenih elementov, 801-626 6490

KLINKER, 2 x pečen za fasade, rdeč, prodam, 1 kos/26 SLT, 50-702 6562

Prodam smrekove PLOHE, debeline 5 in 8 cm, 64-032 6576

IZGUBLJENO

Na relaciji Hrastnica-Osovnik-Gojevec je izgubljena zlata VERIŽICA, najditevja prosim, da jo vrne proti nagradi, Demšar, Groharjevo naselje 11 6400

KUPIM

Kupim OSEBNI AVTO do 2.000 DEM, 66-355 6360

Kupim ZEMLJO za vrt, 323-116

KUPONE za brezplačne oglaševanje GORENJCA, kupim, 633-488

Smrekove suhe, mizarske COLARICE, PLOHE in 8 ali 10 cm prizme, kupim, 725-254 6455

Zazidljivo PARCELO, gospodarsko poslopje ali kmetijo, kupim. Šifra: ŠK. LOKA - KRAJN 6498

Kupim smrekovo HLODOVINO, 41-100 6520

Kupim STANOVANJSKO PRAVICO za enosobno stanovanje, relacija Radovljica-Bled, 79-916

Kupim TELČKO simentalko, staro deset dni, 74-846 6539

Kupim suhe, borove ali smrekove PRIZME-PLOHE, 10 cm, 421-664 6580

Prodam ohranjeno BMX KOLO, 324-317 6429

Prodam VESPO 200 E, letnik 1983, 422-266 6468

Prodam AVTOMATIK Tomos-Rog in ČELADO, 632-109 6491

Prodam TORI cross enduro, 49-460 6508

Prodam dirkalno KOLO Pinarello, 218-013 6532

SESTAVLJIVE LESENE STOJNICE

Inf.: ARCUS, d.o.o. Kranj

tel.: 324-958

326-074

50-145

fax: 242-663

ŠPELA

LJUBLJANSKA C. 1a, 64000 KRAJN

ZA HOTELOM JELEN

NOVA POLETNA KOLEKCIJA

Prodam dirkalno KOLO Botteghia, 327-089 6415

Prodam motorno KOLO BT 50 S, nevoženo, cena 1.800 DEM, 324-318 6542

Dirkalno KOLO Suresee, columbus okvir, številka 59, 65-790

Poceni prodam KOLO midi, pony, 328-062 6567

Prodam PONY KOLESNA, po ugodni ceni, 211-811 6568

Prodam AVTOMATIK A 35 L, letnik 10/1990, 422-404 6577

Prodam PROSTORIA po 14 kvad. m. primerena za pisarno ali manjši prodajni prostor. Informacije od 25. 5. dalje, od 7. do 10. ure dopoldan na 064-217-918

Prodam LOKAL v centru mesta Kranja. 064/217-918

Oddam LOKAL, 35 kvad. m., za karkno koli trgovsko dejavnost, v centru Radovljice, 74-130, Bojan 6442

SANK, dolg 5 m, sestavljen iz 4 delov, nov, zelo ugodno prodam, 68-763 6488

Oddamo POSLOVNI PROSTOR, v velikosti 40 kvad. m., centralno ogrevan, s telefonom, primeren za pisarno, predstavništva. Center Kranja Šifra: KRAJN 6558

V hiši oddam prostor za PISARNO in mirnejšo OBRT, 213-628 in 213-629 6589

Najam prostor za trgovino, ok. 50 kvad. m., v okolici Kranja, 311-080, po 20. ur, 6593

LOKAL v centru Kranja oddam takoj v najem 45 + 20 m². Prodam tudi nekaj UVOŽENE KOZNETIKE in BIŽUTERIJE. 064/312-277

KOLESA
Ugodno prodam DIRKALNO KOLO PINARELLO OLIMPIC na 12 prestav, z opremo Campagnolo, cena 400 DEM, 327-375 6348
Prodam novi MOPED APN 6, po ugodni ceni, 41-864 6378

<p

WALDHAUSER

BOROVLJE
Tel. 9943-4227-3227
... se spača

Prodam TOMOS AVTOMATIK, dobro ohranjen, Zorenč. 48-109
6582

Prodam MOTOR 15 SCS Tomos, Voglje, Krakovska 27, Šenčur. 6594
VESPO PK 50 XL, prevoženih 300 km, prodam za 2.000 DEM, 217-883
6598

OBVESTILA

SATELITSKE ANTENE, sprejemniki 100 in 80 stereo kanalov. Doba va in montaža takoj. Garancija in servis. Servis konvertorjev, SAT sprejemnikov. Cene ugodne, možno plačilo na obroki. Obenem vas obveščam, da nudimo vzdrževanje kabelskih sistemov. SAT-SISTEMI, Bernard, Moste 26/a. 801-203
5984

Iščete odgovor na življensko pomembna vprašanja: Kdo sem? Od kod prihajam? Kam grem? Potem stopite na Notranjo pot v Univerzalnem življenju v Ljubljani, na Glinškovi ploščadi 16
6230

Armal PIPE, po nizki ceni, 801-166
6408

Sprejmemo plemensko živino na SKUPNO PAŠO. 695-140
6527

Vašo energijo uporabljajte racionalno, POSLOVNE KNJIGE Vam vodimo strokovno, 214-213

Nujno potrebujem KREDIT v višini 10.000 DEM za eno leto. Garancija je nepremičnina in visoke obresti. Šifra: MAJ
6574

OBLAČILA

Prodam vijolično maturantsko OBLEKO iz satena, 70-191
6402

Prodam obhajilno OBLEKO, za punčko, nova - enkrat rabljeno, Vezenina Bled. 064/50-865 6418

Poceni prodam avstrijsko obhajilno OBLEKO za dečka, 321-004

Prodam dekliško OBHAJILNO OBLEKO. 328-122

OTR. OPREMA

Za polovično ceno prodam 6 mesecov star otroški, kombinirani VOZIČEK, znamke CAM, 213-515
6281

Otroški VOZIČEK CHICCO ter industrijski ŠIVALNI STROJ PFAFF, prodam, Miločič, Maistrov trg 12.

Prodam ohranjen otroški VOZIČEK (kombiniran), 47-372
6379

Ugodno prodam kombinirani VOZIČEK, 725-194
6382

Ugodno prodam športni otroški VOZIČEK PEG in dva NAHRBTNIKA za dojenčke, Grohar, Dvorska vas 2 pri Begunjah, po 16. uri 6397

Prodam STOLČEK za hranjenje in POSTELJICO, zraven podarim JOGI in STAJICO, 77-467
6448

Prodam otroško POSTELJICO z jogijem, KOŠ in STAJICO, 44-534, v petek po 16. uri in soboto

Prodam otroško POSTELJICO z jogijem in TORBO za dojenčka, 633-742
6473

Prodam otroško POSTELJICO z jogijem in odejami, otroški športni VOZIČEK, HOJCO in NAHRBTNIK, ter podarim obleke od rojstva do 2. leta starosti, 328-866
6551

OSTALO

Ugodno prodam skoraj nov električni 50-litrski BOJLER, 48-574, Gorice 32
6352

Prodam bukova in mešana DRVA, 421-345
6364

Prodam 1 kub. m. suhih, 3 leta starih, bukovih DESK, colaric, 49-012
6372

Prodam PEĆ za centralno ogrevanje, kurjavo na trdo gorivo in olje, 50.000 kcal. z bojlerjem, cena po dogovoru. 861-077
6385

Prodam starinski ŠTEDILNIK in STOL (iz Nemčije), v obnovljenem stanju, 79-087
6391

INFRA

(bivši Motomat), CELOVEC
Siebenhügelstr. 15, tel. 9943-463-23350

(Pred železniškim podvozom levo - 800 metrov)

MEHANIČNI DELI

za vsa vozila
Vsi deli za generalno popravilo bencinskih in dieselskih motorjev za avtomobile, tovornjake, traktorje in gradbene stroje.

GOVORIMO SLOVENSKO!

Prodam delovno MIZO (pank), 325-330
6404
Ugodno prodam venecijanski TLAK (granit), 20 kvad. m. 242-471
6459
Ugodno prodam rabljeno PEĆ TVT 23, za etažno centralno ogrevanje, 632-054
6524
Zelo ugodno prodam nove KLETKE za kokoši, 403-013
6597

PRIDELKI

Prodam krmilni KROMPIR in bukova DRVA, Platiša, Pungrat 11
6388
Prodam SENO. 403-028
6414

POSESTI

Kupim manjšo stanovanjsko HIŠO (lahko tudi starejšo) ali zazidljivo PARCELO na območju Ljubljana-Bled, 222-500
6595

PRIREDITVE

Glasbo za OH CET in zabave nudi tri, 421-498
6350

Duo IGRA na ohcetih in zabavah, 46-137
6406

POZNANSTVA

Zenska si poštena, nesrečna, stara nad 30 let, si želi topel dom in skupno življenje v Avstriji, JAVI se 45-letnemu Slovencu, čakam te, 9943-4242-4292
6301

Iščem GOSPODINJO, staro od 65 do 68 let za skupno življenje, Šifra: MOJ DOM
6374

mazda

VERATSCHING
BOROVLJE

- NOVA VOZILA
- HITER SERVIS
- VELIKO SKLADIŠČE DELOV

Telefonske informacije:
9943-4227-2338

RAZNO PRODAM

Prodam malo rabljen HIDROFOR in HIDROPAC, cena po dogovoru, 44-029
6362

Prodam ustrojeno KRAVJO KOŽO, velikost 4,4 kvad. m., rjava bele barve, 57-992
6371

Prodam Tomos AVTOMATIK, ŠTE-DILNIK 2 + 2, CIRKULAR Tajfun in termoakumulacijsko PEĆ 6 KW, Hrastje 20.
327-067
6409

Prodam FIČOTA 850, MOTORKO husqvarno, ŠOTOR za dve osebi, 422-771
6427

Prodam TELIČKO simentalko in rotacijsko KOSILNICO, 51-018

Po zelo ugodni ceni prodam SADIKE, BRšljink, tagetisa, begonij in radižnika, Konc, Mošnje 37,
79-943
6463

Prodam rabljeno ZAMRZOVALNO SKRINJO 380-litrsko, 65-314

Prodam novo KLETKO za kokoši in gorenjske NAGELJNE, 47-190

Prodam KOLO BMX, star 10 let in kupim ČELADO, 68-066
6485

BANJO, litoteleznino, dolgo 120 cm, okno 60 x 80 in HLADILNIK, prodam, 422-790
6535

Ugodno prodam pravkar izdelano mlado, junčjo KOŽO, 78-681
6538

Prodam manjši GLISER z motorjem, 4 konjske sile, na volan, Kropa 3
6548

Prodam STOJALO za izdelavo butar in BUTARE, 217-203
6560

BEGONIJE za grobove, VODENKE, SLOVENKE, ugodno prodam, Vrtnarstvo Novak, Prebačovo 31

STAN. OPREMA

Prodam nove nerabljene, zložljive strešne STOPNICE WIPRO 235-70 in dvokrilna stranska, vhodna VRATA, 802-610
6387

V Kranju, prodam tri novejše termoakumulacijske PEĆI 2,5 KW, 3,5 KW in 4,5 KW. 061/214-647
6472

Nujno prodam usnjeno sedežno GARNITURO "delfin", trosed + dva dvoseda. Ogled možen v nedeljo na naslov Cerar Jani, Kopališka 4, Radovljica, v soboto do 13. ure in 75-781
6478

Prodam PEĆ za centralno ogrevanje, kurjavo na trdo gorivo in olje, 50.000 kcal. z bojlerjem, cena po dogovoru. 861-077
6385

Prodam starinski ŠTEDILNIK in STOL (iz Nemčije), v obnovljenem stanju, 79-087
6391

INFRA

(bivši Motomat), CELOVEC
Siebenhügelstr. 15, tel. 9943-463-23350

(Pred železniškim podvozom levo - 800 metrov)

MEHANIČNI DELI

za vsa vozila
Vsi deli za generalno popravilo bencinskih in dieselskih motorjev za avtomobile, tovornjake, traktorje in gradbene stroje.

GOVORIMO SLOVENSKO!

SATEX

SUPER CENE -

Plaćilo na 8 ali 12 obrokov.
Tel. 48-570

PONY EKSPRES, dele za BMW 1602 in POLOSOVINO za R 18, prodam, 48-617
6585

Zelo ugodno prodam starejšo SPALNICO, 78-082
6505

Prodam KAVČ. Šubic Jože, Suška 41, Šk. Loka, 064/631-600
6507

Ugodno prodam skoraj nov, razglijiv DVOSED, 51-956
6552

Ugodno prodam OMARE za dnevno sobo, KUHINJSKO OPREMO, MIZO in 4 STOLE, 329-478 6605

Zelo ugodno prodam nove KLETKE za kokoši, 403-013
6597

Prodam delovno MIZO (pank), 325-330
6404

Ugodno prodam venecijanski TLAK (granit), 20 kvad. m. 242-471
6459

Ugodno prodam rabljeno PEĆ TVT 23, za etažno centralno ogrevanje, 632-054
6524

Zelo ugodno prodam starejšo SPALNICO, 78-082
6505

Prodam KAVČ. Šubic Jože, Suška 41, Šk. Loka, 064/631-600
6507

Ugodno prodam OMARE za dnevno sobo, KUHINJSKO OPREMO, MIZO in 4 STOLE, 329-478 6605

Zelo ugodno prodam nove KLETKE za kokoši, 403-013
6597

Prodam delovno MIZO (pank), 325-330
6404

Ugodno prodam venecijanski TLAK (granit), 20 kvad. m. 242-471
6459

Ugodno prodam rabljeno PEĆ TVT 23, za etažno centralno ogrevanje, 632-054
6524

Zelo ugodno prodam starejšo SPALNICO, 78-082
6505

Prodam KAVČ. Šubic Jože, Suška 41, Šk. Loka, 064/631-600
6507

Ugodno prodam OMARE za dnevno sobo, KUHINJSKO OPREMO, MIZO in 4 STOLE, 329-478 6605

Zelo ugodno prodam nove KLETKE za kokoši, 403-013
6597

Prodam delovno MIZO (pank), 325-330
6404

Ugodno prodam venecijanski TLAK (granit), 20 kvad. m. 242-471
6459

Ugodno prodam rabljeno PEĆ TVT 23, za etažno centralno ogrevanje, 632-054
6524

Zelo ugodno prodam starejšo SPALNICO, 78-082
6505

Prodam KAVČ. Šubic Jože, Suška 41, Šk. Loka, 064/631-600
6507

Ugodno prodam OMARE za dnevno sobo, KUHINJSKO OPREMO, MIZO in 4 STOLE, 329-478 6605

Zelo ugodno prodam nove KLETKE za kokoši, 403-013
6597

Prodam delovno MIZO (pank), 3

Prodam brejo TELICO, Janez Dor. Podhom 12, Zg. Gorje 6376
Prodam dva PRAŠIČA po 100 kg, ☎ 79-619 6380
Prodam KRAVO po izbiri in 3 leta staro KOBILO, vajeno kmečkih del, Smokuvč 23, Žirovnica 6386
Prodam 10 tednov stare PUJSKE in MOTOR AVTOMATIK A3L, Rant, Podbrezje 59 6389
BIKCA, simentalca do 80 kg, za rejo, kupim, ☎ 061-527, zvečer 6396
Prodam TELIČKO in prvo KOŠNJO, Jerič, Glinja 10, Cerklje, ☎ 421-823, popoldan 6405
PSE mladiče pasme špringel ŠPA-NJEL, odličnih staršev, ugodno prodam. ☎ 47-532 6413
ROTWEILER mladiče, poceni prodam, odličnih staršev, ☎ 41-493

Prodam 8 tednov stare JARKICE in enoletne KOKOŠI, Žeje 15, ☎ 70-311 6435
Prodam KOZO z mladičem, ☎ 212-036 6440

Prodam KRAVO simentalko, Jereka 17, ☎ 723-565 6445
Prodam PRAŠIČKE, težke 35 kg, Kovac, Zalog 30, Cerklje, ☎ 421-028 6447

Prodam eno KOKOŠI za zakol ali nadaljnjo rejo, Bajd, Snakovška 37, Križe 6464
Prodam eno KOŠNJO, v bližini letališča in kupim BIKCA simentalca, starega 14 dni, ☎ 422-610

Prodam KRAVO 7 mesecev brejo in KOZO z mladiči, Breznica 26, Žirovnica, 6494
Ljubiteljem živali oddam 7 tednov starega mladiča, pasme DOGA, ☎ 421-157 6495

Kupim teden dni starega TELETA simentalca, ☎ 802-224 6500
Kupim tri PUJSKE do 20 kg, za nadaljnjo rejo, ☎ 403-034 6506

Prodam KRAVO po teletu, Potišica 20, Zg. Gorje, 6509

ZAHVALA
Ob boleči izgubi dragega moža, brata in strica

VINKA KIMOVCA

Hrastje 176

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Še posebej pa se zahvaljujemo gospodu župniku iz Hrastja, zvonarju gospodu Vidicu, GD Prebačovo - Hrastje in pevcem. Ohranite ga v lepem spominu.

Vsi njegovi

Šenčur, 16. maja 1992

V SPOMIN

Minilo je žalostno leto, odkar nas je tragično zapustil

JANEZ DOLENC

Prostor odmerjen ti bil je pri kraju,
kjer skozi travo se veter potegne
in zemlja domaća počiva s teboj.

Vsi njegovi

Bitnje, 8. maja 1992

OPRAVIČILO

Pri zahvali Tončki Jakšić je prišlo do neljube pomote. Zahvala gre tudi gospe Robič.

ZIVINOZDRAVNIK

Dr. ALEXANDER RABITSCH
BOROVLJE / FERLACH
Waldstrasse 13,
tel. 9943-4227-2720
ORDINACIJA ZA MALE ŽIVALI
pon. - pet. od 16. - 18. ure in po dogovoru. Hišna lekarna odprta pon. - pet. od 8. - 12. ure in od 14. - 18. ure.

**KO UGASNE ŽIVLJENJE,
POKLICITE**

AKRIS POGREBNO PODJETJE

 NOVA VAS 17
64240 RADOVLJICA
Tel.: 064/73-365

PREVOZI, UPEPELITVE,

POGREBNA OPREMA,

NOVO: PREKOPI V STARI LOKI

NAROCILA IN INFORMACIJE

PO TELEFONU

Prodam KOZO z mladičkom, ☎ 801-479 6517

Prodam 8 tednov staro TELIČKO simentalko. Prebačovo 23, Kranj.

PURANE stare 1 mesec, lahko na-

ročite na ☎ 064/222-304 6525

Prodam TELICO tik pred telitvijo in

KRAVO po izbiri, v 9. mesecu bres-

josti, Golmajer, Ljubljanska 24, Ra-

dovljica 6541

Mlado ŽIVINO, vzamem na pašo,

☎ 44-129, zvečer 6549

Prodam KOZO z mladiči ali brez, in

MLADIČE za zakol, Javornik 5/A, Kranj 6550

Prodam KOBILO, staro 6 let, pri-

merno za šport ali zamenjam za

goved, Milje 26 6553

Kupim TELETA, težkega 120 kg, ☎ 49-203 6554

Bele PIŠČANCE, primerne za na-

daljnjo rejo, prodam, Stanovnik, ☎ 65-546 6569

Prodam 7 tednov staro TELIČKO, ☎ 64-379 6570

Prodam 10 KOKOŠI, 1 leto stare,

za zakol, ☎ 421-711 6572

Prodam PAPIGE: skobčovke, nini-

FE, HRČKE, in KANARČKE, ter klet-

ke, ☎ 76-342, po 15. ura 6599

Dobijo se JARKICE. Golniška 1, Kokrica, Kranj.

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš upokojeni sodelavec iz Sektorja logistike

FRANC SOVA

rojen 1932

Od njega smo se poslovili v torek, 19. maja 1992, ob 17. uri na pokopališču v Žabnici.

**DELOVNI KOLEKTIV
SAVA KRANJ**

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš upokojeni sodelavec iz Tržnih komunikacij

JOŽE ŠTULAR

rojen 1934

Od njega smo se poslovili v torek, 19. maja 1992, ob 16. uri, na pokopališču v Bitnjah.

**DELOVNI KOLEKTIV
SAVA KRANJ**

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega moža, očeta in starega očeta

JANEZA BOGATAJA

Bolticovega ata iz Reteč pri Škofiji Loka

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom in prijateljem, ki so nam v dnevih naše bolezine pomagali, izrazili sožalje, podarili cvetje, darovali v druge namene ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, vsem pevcem, govorniku za poslovilne besede, zdravstvenemu osebju UKC Ljubljana - travmatološki oddelki in pogrebnu podjetju Navček z Visokega. Se enkrat prisrčna hvala vsem, ki so karkoli dobrega storiti zanj.

Vsi njegovi

Reteče, Sora, Grec, Šk. Loka, 18. maja 1992

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, stare mame in sestre

ROZALIJE ZAVRL

roj. Jurjan

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala g. župniku Brglezu za opravljen pogrebni obred, pevcem iz Stražišča in vsem, ki ste našo dragu mamom pospremili na zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

Labore, 12. maja 1992

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, stare mame, prababice, sestre in tete

MARIJE DOLINAR

roj. Florjančič iz Škofje Loke

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala sosedji Jelki za nesobično pomoč med bolezniško. Zahvaljujemo se tudi Gasilskemu društvu Stara Loka, ing. Humarju za denarno pomoč, uslužbenikam ZZZS Škofja Loka, sostanovalcem stolpnice na Partizanski c. 45, župniku za lep pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njeni
Šk. Loka, Kranj, Šenčur, 13. maja 1992

ZAHVALA

Ob smrti našega očeta

JANEZA LIKARJA

iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče, govornici za poslovilne besede in gospodu župniku za lepo opravljen pogreb.

Vsi njegovi

Debeni, Dolenčice, Kovski vrh

V SPOMIN

Zaspala si mirno,
utrujena ob bolečin,
za teboj ostala je praznina,
a v naših srčih bolečina.

Ob prvi obletnici smrti naše drage

IVANKE PRIMOŽIČ

Hvala vsem, ki se je z ljubezijo spominjate!

Vsi njeni

Žiri, 15. maja 1992

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustila naša draga mama

TONČKA PESTOTNIK

rojena Vidmar

Od nje smo se poslovili v najožjem družinskem krogu. Iskreno se zahvaljujemo za izredno skrbno nego in pomoč dr. Tomažu Terčonu in osebju doma oskrbovancev Albina Drolca v Preddvoru.

Hvala vsem, ki ste jo imeli radi!

Hčerka Biba Uršič, vnuk Gorazd z Marto in vsi njeni.

Kranj, 19. maja 1992

V SPOMIN

Najtišo pot si smrti šla naproti v življenju nisi iskala hrupne slave,
vpeta si bila v svet umetnosti in znanosti,
umrla sama si, ko smrti ti strla je peruti.

Mineva žalostno leto, odkar nas je zapustila

ZALKA MUBI

Hvala vsem, ki je niste pozabili, ji prižigate sveče, poklonite cvetje in postojite pri njenem prenem grobu!

Mami Jožica, oče Egidija, sestra Urška in stara mama

Otoče, 22. maja 1992

VIKTORJA NAROBETA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh težkih dneh. Za nesobično pomoč se iskreno zahvaljujemo dr. Borutu Beleharju, osebju bolnišnice Jesenice - oddelki kirurgije, dobrim sosedom, vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem. Posebna zahvala sodelavcem kolektivov Čestnega podjetja Kranj, Astre Kranj, Iskra-Tel Kranj, Osnovne šole Davorin Jenko Cerklje, Vrteca Cerklje, Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, zvonarjem, praporčaku, pevcem in trobentauču, duhovnikoma in pogrebniku za lepo opravljen pogreb. Vsem in vsakemu posebej, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in njegov grob zasuli s cvetjem, še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: Vsi njegovi

Grad,

Prva stopnica do Evropske skupnosti

Deklaracija o sodelovanju med Slovenijo in EFTO, evropsko cono svobodne trgovine, podpisana v sredo na Islandiji, pomeni začetek privajanja Slovenije za sodelovanje in vključitev v Evropsko gospodarsko skupnost.

Deklaracija, v islandskem glavnem mestu je v imenu Slovenije podpisal podpredsednik vlade dr. Jože Pučnik, v imenu Efte pa trgovinski ministri Avstrije, Švice, Švedske, Finske, Norveške, Liechtensteina in Islandije, Slovenije sicer ne postavlja v najbolj ugoden položaj, vendar ji priznava uvažljivi status pred začetkom pogovorov z Evropsko gospodarsko skupnostjo, najprej o pridruženem članstvu, nato pa o članstvu. Slovenija je dobila enak položaj kot Bolgarija in Slovenija, vendar boljšega kot baltske države. Efta bo nadzirala uresničevanje pravne države, človekovih pravic in pravic manjšin, vendar je po oceni Efte Slovenija tu najdilje, zato je edina od novih držav na ozemlju bivše Jugoslavije podpisala deklaracijo. Pomoč bo predvsem strokovna in svetovalna, saj mora Slovenija morski spremeniti v svoji zakonodaji in številna področja prilagoditi evropskim standardom.

Slovenija je naredila prvi korak pri vključevanju v evropske gospodarske integracije. Pomembnejši jo še čakajo. Eden takšnih je napovedan sprejem Slovenije v Evropsko banko za obnovno in razvoj. To so napovedali Britanci med obiskom predsednika slovenske zbornice Ferija Horvata v Londonu. Velika Britanija bo junija odprla ambasadu v Sloveniji.

Sporazum z Madžarsko

Slovenski zunanj minister dr. Dimitrij Rupel in madžarski zunanj minister dr. Geza Jezzensky sta na Ptiju podpisala meddržavni sporazum o odprtju šestih mejnih prehodov med državama. Madžarskega gostu sta včeraj sprejeli slovenski predsednik Milan Kučan in premier dr. Janez Drnovšek. Gost iz Madžarske, po izobrazbi zgodovinar, je v predavanju v Cankarjevem domu v Ljubljani povedal, da moramo obnoviti tradicionalno, vendar pretrgano sodelovanje med malimi državami Srednje Evrope. Stike je grobo prekinil razvoj dogodkov po prvi svetovni vojni. Učinkoviti trgovski lahko premostijo politična nasprotja.

Pogovori o beguncih

Včeraj, ko je bil na Dunaju pogovor o problematiki beguncov iz Bosne in Hercegovine, je Slovenijo obiskala italijanska ministrica za imigracijo Margarita Boniver. Pogovarjala se je s predstavniki ministrstev, republike uprave za zaščito in reševanje in Rdečega križa. Obisk je bil pomemben, saj bi Italija lahko veliko pomagala pri reševanju begunske problematike v Sloveniji, bodisi z odprtjem meje za begunce iz Bosne in Hercegovine ali z denarno pomočjo. K pomoči beguncem je v sredo pozval tudi papež Janez Pavel II. Dejal je, da je to drama, ki jo Evropa po II. svetovni vojni še ni doživel. ● J. Košnjek

Zernatto pišal Drnovšku

Koroški deželn glavar dr. Christoff Zernatto je pisal predsedniku slovenske vlade dr. Janezu Drnovšku. Zavzel se je za tesneje še gospodarsko sodelovanje in sodelovanje ter medsebojno obveščanje pri reševanju energetske in ekološke problematike. Deželn glavar predlaga tudi podpis sporazuma o pravocasnom medsebojnem obveščanju in pomoči v primeru nesreč.

Koliko je vreden tolar

Podjetniški tečaj: Na tečajni listi Ljubljanske banke d. d. za obračun deviznih prilivov in odlivov veljajo od 29. maja naprej:

		nakupni	prodajni
Avstrija	100 ATS	713,3922	721,9188
Nemčija	100 DEM	5020,0000	5020,0000
Italija	100 LIT	6,6666	6,7462
Švica	100 CHF	5466,2780	5531,6120
ZDA	1 USD	80,9575	81,9252

V menjalnicah so bili v četrtek, 21. maja, ob 12. uri tečaji naslednji:

	marke		šilingi	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
Gorenjska banka Kranj	51,30	53,65	7,25	7,60
Abanka Kranj	52,20	54,20	7,28	7,60
SKB Kranj	52,10	53,90	7,40	7,65
Hida lj. tržnica Ljubljana	52,40	53,60	7,25	7,65
Otok Bled	52,10	53,90	7,40	7,65
Aval Bled	52,40	53,60	7,35	7,60
Slov. hran. in pos. Kranj	52,20	53,70	7,35	7,60
Partner Kranj	52,10	53,90	7,40	7,65
KZ Sloga Kranj	52,60	53,70	7,32	7,60
Geoss Medvode	53,00	53,80	7,40	7,80

(nakupni za 100 lir odkupuje po 6,760 in prodaja po 7 tolarjev)

Ljubljanska borza: Zaradi seminarja v Portorožu torkove dražbe ni bilo, že prihodnji teden pa bodo začeli trgovati tudi ob sredah in dražbe bodo tako trikrat na teden. Za dodatni dan so se odločili, ker bi radi na borzo privabili čim več trgovanja. Od obsega trgovanja pa bo odvisno, če bodo dražbe ob sredah tudi poleti.

Na četrkovi dražbi je tečaj državnih obveznic prve izdaje ostal 113,1-odstoten, pri državnih obveznicah druge izdaje pa je s 75,5 padel na 73,6 odstotka. Lastnike je zamenjalo le 400 lotov državnih obveznic prve izdaje in 907 lotov obveznic druge izdaje. Več prometa je bilo z obveznicami Gorenja in Lesnine, nekaj prometa je bilo tudi z blagajniškimi zapisi Banke Slovenije in tuji valutami, tečaj je postal enak, 50,20 tolarja za marko. Po seminarju v Portorožu je torej na borzi vladalo zatišje.

V PRILOGI, KI BO IZŠLA V GORENJSKEM GLASU 2. JUNIJA,
BODO PREDSTAVLJENI GOSPODARSTVO, TRGOVINA, OBRT, TURIZEM IN
GOSTINSTVO V RADOVLJIŠKI OBČINI.

Prvič Dan slovenskih letalcev

Poslastica bo letalski miting

Središče dogajanj bo, zaradi tradicije, preverjene organizacije in vrhunskih rezultatov, leško letališče. Jutri se začenja I. državno prvenstvo v jadralnem letenju, za tekme vadijo padalci, 6. junija popoldne pa bo v Lescah in nad njimi letalski miting.

Lesce, 22. maja - Slovenska otvoritev I. slovenskega državnega prvenstva v jadralnem letenju bo jutri, 23. maja, ob 10. uri na leškem letališču. Pokrovitelj prvenstva je predsednik predsedstva republike Slovenije Milan Kučan, katerega predhodni pokal že čaka zmagovalca, kasneje pa se bo selil v vitrinističnih klubov, iz katerih bodo zmagovalci. Prvenstvo bo trajalo do 2. junija, do takrat pa bo skušalo 24 slovenskih jadralcev opraviti, odvisno od vremena, čim več preletov. Organizacija bo izključno v rokah Leščanov, z izjemo domačina Boštjanja Pristavca, ki je službeno zadržan, pa bodo nastopili vsi najboljši vključno s sedmimi člani leškega kluba, med katerimi bo tudi "povratnik" Janez Pintar. Razen njega bo-

do za Lesce jadrali Miha Thaler, Ivo Šimenc, Tone Čerin, Pavel Ahčin, Boris Kranjc in Boštjan Oblak. Padalci prav tako vadijo na letališču, tokrat pod pokroviteljstvom slovenske teritorialne obrambe, ki jih bodo junija zastopali na svetovnem vojaškem padalskem prvenstvu v Granadi v Španiji, s Hit Casinom pa so dobili tudi dodatnega sponzorja.

● J. Košnjek

Začenjajo pa se tudi priprave na prvi Dan slovenskih letalcev, ki bo 6. junija, na dan rojstva Edvarda Rusjana. Tega dne bo v Lescah velika letalska prireditev z mitingom, razstavo in celovitim prikazom dejavnosti slovenskih letalcev vključno s policijskimi in vojaškimi enotami.

Povezovanje Makedoncev na Gorenjskem

Ustanovitev društva v Kranju

Kranj, 22. maja - Jutri popoldne bo v kranjski občinski stavbi ustanovna skupščina Makedonskega kulturnega društva Kiril i Metodij. Kot so povedali predstavniki iniciativnega odbora, je ob kulturnem delovanju osnovni namen društva, da bi se njegovo članstvo čim bolj povezalo z domačini. Na Gorenjskem živi okrog 1700 Makedoncev, od tega več kot pol v Kranju in okolici.

Ziviljenje v izseljeništvu ni enostavno, je med drugim poudaril Gligor Kalinov, predsednik iniciativnega odbora. Prav zato si že nekaj časa prizadevalo za ustanovitev Makedonskega kulturnega društva, s katerim bi ublažili izseljeniško usodo svojih ljudi in dosegli sožitje z domačini. Od letosne pomlad sicer deluje takšno društvo v Ljubljani, ker pa dobra tretinja od približno 5000 Makedoncev v Sloveniji prebiva na Gorenjskem, so se odločili za ustanovitev samostojnega društva v Kranju.

Osnovna oblika dela Makedonskega kulturnega društva Kiril i Metodij bo združevanje v sekcijsah na osnovi interesa članstva. Tako naj bi v Kranju imeli, kot je naštrel Ilija Dimitrijevič, glasbeno, folklorno, likovno, gledališko, literarno, športno in družbenopolitično sekциjo. Organizirati namerava-

jo tudi dopolnilni pouk makedonskega in slovenskega jezika, knjižnico z makedonsko literaturo in pravoslavne cerkvene obrede. Razen tega imajo v programu organizacijo pravne in solidarnostne pomoči za člane, obveščanja javnosti in pretoča informacij z matično domovino ter prireditve ob makedonskih nacionalnih praznikih.

Eden takih praznikov je tudi 24. maj, dan utemeljitve slovenskega krščanstva sv. Cirila in Metoda. S tem praznikom so povezali ustanovno skupščino društva v Kranju, je pojasnil dr. Krste Pop-Stefanij, ki bo na svečanosti 23. maja ob 11. uri v kranjski skupščini ob sprengovilih o osebnostih obec svetnikov, po katerih društvo nosi ime. Predstavili bodo tudi programske usmeritve in statutarna določila, po razpravi in sprejemu ustanovnih dokumentov pa izvolili organe društva. Srečanje bodo sklenili s krajšim kulturnim nastopom mladih članov. Obenem bodo omogočili vpis v članstvo društva in izpolnjevanje ankete o dejavnostih.

● Stojan Saje

Vsi se ne strinjajo s preobrazbo obrtniške banke

Kranjska občina ni potegnila vsega denarja

Kranj, 21. maja - Sedem ustanoviteljev Slovenske hranilnice in posojilnice Kranj se ne strinja s preobrazbo v delniško družbo. Kranjski izvršni svet je iz banke dvignil le obresti.

Sedem ustanoviteljev Slovenske hranilnice in posojilnice Kranj se ne strinja s njenim preobrazbo v delniško družbo, za kar so se odločili na skupščini pred tednom dni. Dušan Repič, Erika Rakar, Eric Tomas, Marina Bahovec, Jan Knific, Janez Avsar in Ingo Paš (dosedanji minister za turizem) so to pisno sporočili vsem ustanoviteljem.

Vesti, da je kranjska občina potegnila ves denar iz Slovenske hranilnice in posojilnice niso točne, nam je danes povedal Peter Smuk, ki začasno vodi hranilnico, in dodal, da so dodatna preverjanja pokazala, da zahteva tudi neuradno ni bilo. Podpredsednik kranjskega izvršnega sveta Peter Orehar pa je povedal, da današnja preverjanja pokazala, da je izvršni svet dvignil le obresti, tudi revalorizacijske in da tako v hranilnici ostalo priljubljeno polovico denarja, ki so ga plasirali tja. ● M. V.

Plačilo za delo in/ali preživetje?

Bled, 21. maja - Društvo za vrednotenje dela Slovenije iz Kranja je včeraj in danes na Bledu priredilo posvetovanje na temo Plačilo za delo in/ ali preživetje.

Tema je zelo aktualna, saj realne vrednosti plač padajo že nekaj let, stališča glavnih pogajalskih partnerjev, ki naj bi uredili to področje, pa so še vedno neusklavljena. Organizatorji se srečanje zamislili tudi kot zbiranje stališč zbornice, vlad in sindikatov o določbah tarifnega dela kolektivne pogodbe, medtem ko naj bi strokovnjaki v sodelovanju s predstavniki podjetij in zavodov, ki imajo več praktičnih izkušenj, poskusili vsaj izhodiščno izoblikovati plačni sistem z bližnjo in nadaljnjo prihodnostjo do leta 2000. K posvetovanju so pova-

bili tudi strokovnjake iz Italije. Prvega dne so udeleženci prisluhnili temam o aktivnosti vlad in pogajalskega partnerja pri oblikovanju plač, o plačah po kolektivni pogodbi v sosednji Italiji, o sistemu dohodnine v Sloveniji, o novejših pogledih na plače in o terminologiji v plačnem sistemu. Danes pa so udeleženci za okroglo mizo govorili o plačnem sistemu kot osnovi za dogovor med pogajalci in se nato skušali dogovoriti o skupnih izhodiščih za plače, nekakšnem socialnem paketu.

Izredno UGODNO!

V Merkurjevih prodajalnah z gradbenim materialom

CEMENT v vrečah Salonit - Anhovo
SAMO 480 SLT.

Z Merkurjevo kartico zaupanja pa že za 456 SLT.

Cene so z davkom!

ŽELITE SODELOVATI TUDI VI?
POKLICITE NAS PO TELEFONU
218-463 IN OBISKALI VAS BOMO!

Spoznavni večer kmečke mladine

Cerknje - Aktiv kmečke mladine Cerknje vabi jutri, v soboto, ob 21. uri v dvorano zadružnega doma Cerknje na spoznavni večer kmečke mladine iz kranjske in škofjeloške občine. Za prijetno razpoloženje bo poskrbel ansambel Monroe band. ● C. Z.